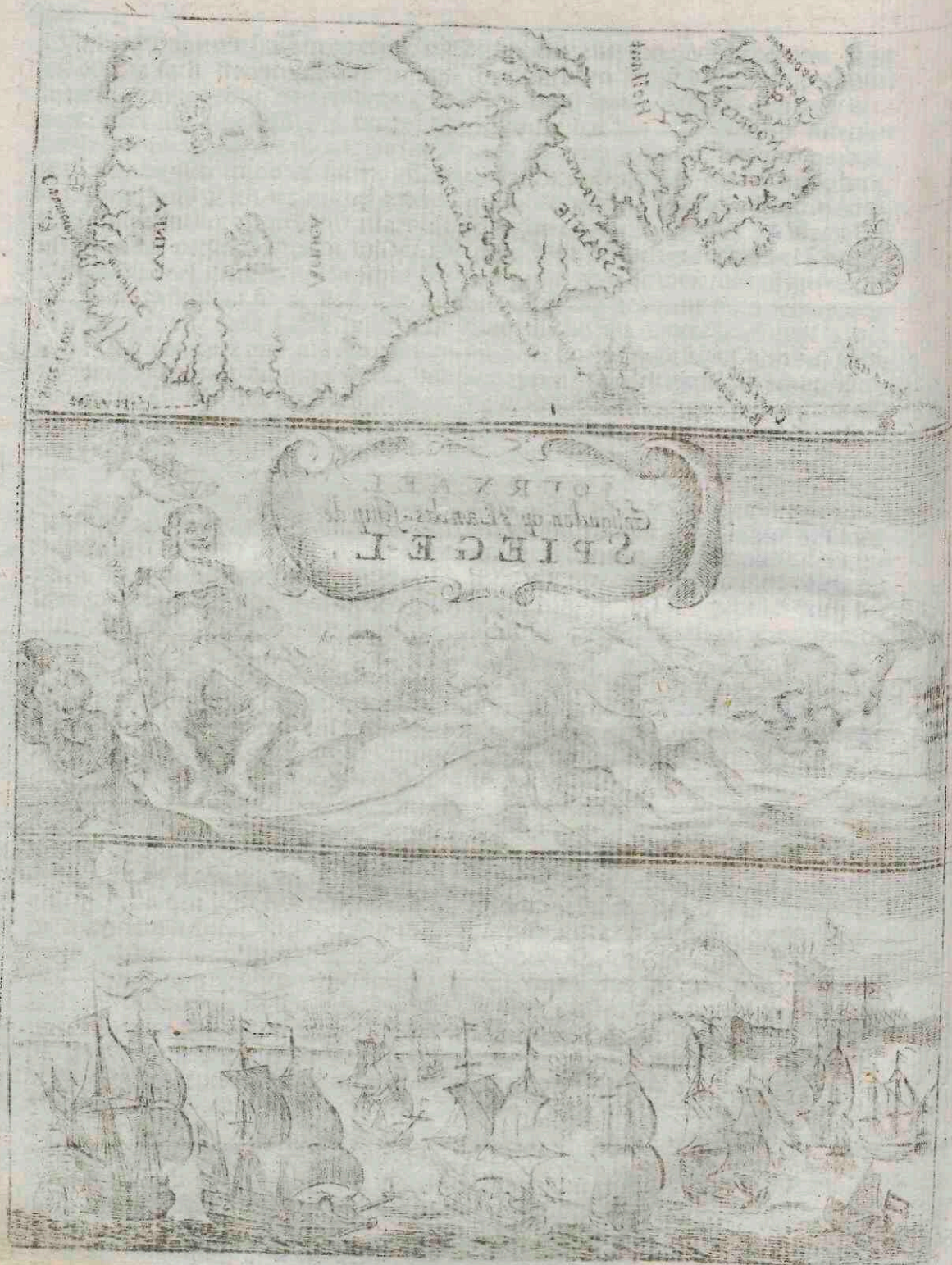

**Journal gehouden op 's landts-schip de Spiegel, van 't gene
gepasseert en verricht is op de vloot van haer Ho. Mo. de
Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, soo in
de Middellantsche zee, als op de kusten van Africa en
America, onder 't beley**

<https://hdl.handle.net/1874/227277>

V J O U R N A E L,

Gehouden op 's Landts-schip de

S P I E G E L,

Van't gene gepasseert en verricht
is op de Vloot van haer Ho. Mo. de Heeren Staten Ge-
nerael der Vereenighde Nederlanden, soo in de
Middellantsche Zee, als op de Kusten van

AFRICA EN AMERICA.

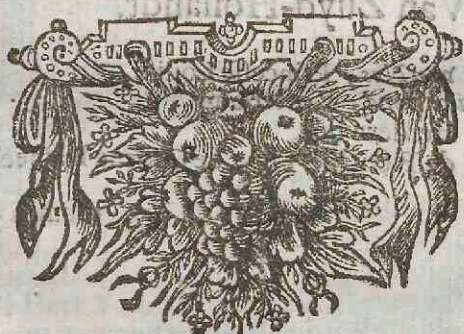
Onder 't Beleydt van den Ed. Manhaften Heer

MICHIEL de RUYTER,

als ADMIRAE L, En de Heer

JAN CORNELIS van MEPPLEN,

als VICE-ADMIRAE L, in den Jare 1664 en 1665.

Amsterdam, by *Jacob Venckel*, Boeckverkooper, in de Beurs-straet, in de
History-schrijver, ANNO 1665.

MONT'UR E,

Van de Vloot door haer Ho. Mo. de Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden. Afgesonden onder het Beleydt van den Manhaften Admirael, de E. *Michiel Adriaens de Ruyter*, en de Vice-Admirael *Ian Cornelis van Meppelen*, nae de Middelandtsche Zee; als op de Kusten van *Africa* en *America*. In den Jare 1664. en 1665.

Van 't Collegie tot Amsterdam.

	Stuck.	man
D E Heer Admirael <i>Michiel Adriaens de Ruyter</i> , 't Schip genaemt de Spiegel, gemonteert met	65	315
Commandeur <i>Gideon de Wilde</i> , Provintie van Utrecht	58	265
Capiteyn <i>Willem van der Saen</i> , 't Geloof	50	220
Capiteyn <i>Sweers</i> , Middelborght	36	165
Capiteyn <i>Hendrick Adriaensz.</i> Damiaten	32	135
Capiteyn <i>Jacob Swart</i> , Edam	34	135

Van Noord-Hollandt.

D E Heer Vice-Admirael <i>Jan Cornelisz van Meppel</i> , 't Noorder-quartier	50	258
Capiteyn <i>Dirck Gerrisz Pomp</i> , de Roode Leeuw	36	150
Capiteyn <i>Goyert Haen</i> , de Calep	36	150

Van Zuyd-Hollandt.

S Chout by Nacht <i>Aert van Nes</i> , Princesse Louise	40	175
Capiteyn <i>Leendert Haexwand</i> , Rotterdam	34	124
Capiteyn <i>Jan van Nes</i> , Herderwijck	34	150
Capiteyn <i>Enno Doedens</i> , de Fictualie-Fluyt de Groene Kameel	10	30

t'samen 518 ft. 2292 man.

Journal

E N

V E R H A E L,

Van 't gene gepasseert en verricht is op de
Vloot van haer Ho. Mo. de Heeren

S T A T E N G E N E R A E L

Van de Vereenighde

N E D E R L A N D E N.

Soo in de Middellandsche Zee, als op de Kusten van
AFRICA en AMERICA, onder 't Beleydt van den
Ed. Manhaften Heer MICHEL ADRIAENS
de RUYTER, als Admirael, en d'Heer JAN
CORNELIS van MEPPELEN, als Vice-Ad-
mirael. In den Jare 1664. en 1665.

En 8 Mey 1664 zijn wy tot het *Vlie* t'zeyl ghegaen met een Noorde windt met 6 Schepen van Oorlogh als de Heer Vice-Admirael *Michiel Adriaens de Ruyter* van dit Esquadre. Capiteyn *Willem van der Saen*, op 't Schip 't Geloof. Capiteyn *Sweers* op 't Schip *Middelborgh*. Capiteyn *Jacob Swart* op 't Schip *Edam*. Capiteyn *Jacob Adriaens*, op 't Schip *Damiaten*. Met een Fictualie Fluyt, de *Groene Cameel*, Schipper *Enno Doedens*.

*Vye be
Vlie
t seil ge-
gaen.*

Den 9 dito, 'smorgens de wint als boven doch stiller-tes, tegens de middagh liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagh waeyen, en dede seyn om te Petjaren, en alle de Capiteyns quamen aen boort.

Den 10 dito, 's morgens de wint N. na de Vroeg-kost, lagen wy den Hoek van Duyns en Vrankrijk, de Heer Vice-Ad. preyde een Loots uyt *Texel*, die hy belaste aen de Ed. Mo. te veradvertieren. Dat het Schip wel zeylde, 'smiddaegs preyden wy een Fluyt die van *Riga* quam, en passierde doen de Hoofden, 't avonts quam *Cap. de Vries* die van *Bordeaux* quam convoyeren, en hadde 2 geladen Fluyten by hem.

By den
Engel-
schen
Admir.
gheko-
men.

Den 11 dito, 's morgens de wint W. voor de Vroeg-kost preyden wy een Fluyt die van Rochel quam, en quamen ten Ancker om ty te stoppen ontrent 4 mijl van Beverfier, naer de Vroegh-kost liep de wint Noorden, den Heer Vice-Admirael liet de blauwe Vlagh wayen, en dede een schoot tot feyn om t'zeyl te gaen, 's achtermiddaghs alhier 4 glazen uyt waren quamen wy by den Engelschen Admirael die wy 10 eerschooten deden, ende hy van ghelijcke weder, en doen den Admirael van ons seheyde deden wy hem 7 eerschooten waer op hy wederom met 7 gelijcke antwoorde.

Den 14 dito, 's morgens de wint Z. west met een tamelijke coelte, als daer 4 glazen uyt waren wenden wy 't, na de middagh liet de Heer de Ruyter de Witte Vlagh waeyen en dede sein om te Petjaren, en alle de Capiteynen quamen aen boordt, Capiteyn Willem vander Zaan, Capiteyn Hendrick Adriaens, Capiteyn Swardt, en Capiteyn Enno Doedens voerende de Ficktualy Fluyt, met de 2 Coopvaerdy Scheepen, voeren naer Cadix, doen sy van ons seheyden deden adieu schooten daer den Heer de Ruyter op liet antwoorden.

Den 17 dito, 's morgens de wint N. W. ten W. met een tamelijke koelte, na den middagh quam Capiteyn Sweers sijn groote Ree van boven neer, dien hy voor den avont al wederom om hoogh hadde.

Den 20 dito 's morgghens de wint Z. west, voorde Vroegh-kost saghen wy twee Scheepen van de Steng maer konde geen bescheyt sien wat voor Scheepen 't waren, 's avondts met het Kocks schaffen, liet den Commandeur de Wilde de Prince vlagh wayen dat hy Landt sagh en was de Caep Montego, wy wendent voor de wint en setten ons Seier-boorts wand.

By de
Barrels
gheko-
men en
ons
Volck
aldaer
ghe-
uoopt.

Den 21 dito, 's morgens de wint N. oost met het Lemieren van den dagh saghen wy de Barrels, ende na de Vroeg-kost worden ons Volk voor de Barrels gedoopt, tegens den avont passeerden wy Rockxend, 's avondts saghen wy 2 Schepen voor uyt maer onduylsterde ons, soo dat wy kennis daer van kregen.

Den 22 dito, 's morgens de wint Z. ten westen met moy weer, wy saghen doen nocheen van de 2 Schepen, die wy gisten een Engelsman te wesen.

Den 23 dito, 's morgens de wint N. ten westen voor de Vroegh-kost, saghen wy de Caep Marya te Loefwaert N. N. oost van ons, naer de Vroegh-kost, setten wy ons Voorwand aen, 's avondts preyden wy een Barck die van S. Lucar quam en 's nachts wenden drie mael.

Den 24 dito, 's morgens de wint Z. west te zuyen, na de Vroegh-kost quamen wy in de Bay voor Cadix ten Ancker, alwaer wy vonden den Vice-Admirael van Meppelen met de Oorlogh-schepen van Rotterdam, en eenige Koopvaerdy-schepen, wy verwelkonden malkandren met Eerschooten, voortt quam den Spaenschen Adel aen boort, en kregen voort Pratica, den Consul quam noch met meerder Adel, als den Gouverneur, ende daer na den Hertog, wy bleven daer wachten na onse andere Schepen, en waren daghelicks beelich om water te halen, en maeckten alles klaer wat van nooden was, setten oock andere Stengen op, den 29 kregen wy een slaef aenboort.

Den 1 Juny, quamen onse Schepen weder by ons in de Baey voor Cadix en kregen den selfde dito noch 2 Slaven aen boort, een die kreupel en blindt was, 's avonts gingen 3 Galeyen van Porte Marye t'zeyl, daer den Commandeur de Wilde seven eerschooten voor dede, ende streck sijn vlagge, maer kreegh geen schooten tot danckbaerheydt.

Den 2 dito, 's morgens voorde Vroeg-kost liet de Heer Vice-Admirael de Witte Vlag wayen en dede seyn om te Petjare, de Vice-Admirael de Wildt, Schout by nacht en andere Capiteynen quamen aenboort, en daer wiert gherefolveert dat wy met ons drie Scheepen weder voor uyt soude gaen na *Mallaga*, om aldaer een Party van onse Fictualie te lossen, en dat d'andere Landts Scheepen een dach daer nae souden volgen, alsoose daer noch water en andere nodigheden moesten innemen, dat gedaen zijnde, souden als dan mede tot *Mallaga* by ons koomen, doen liet den Heer Vice-Admirael de Blaenwe Vlag waeyen, om t'eyl te gaen met een Zuyde windt, kregen doen noch 2 Slaven aen boordt, en ons Luytenant *Hondius* voer na Lant om de Heer *Moraigne* te halen, die soo wy onder seyl waren, aen boordt quam, by hem hebbende 2 Knechts met een Jonghen, dat sijn dienaers waren, oock quamen met hem 2 Slaven, soo dat wy doen 7 Slaven in hadden, daer wy Christenen tegen souden lossen; 's morphens ten 10 uyren wenden wy 't met een Z. O. wint, en wendent verscheyde reylen, mosten al op laveren, om boven den Apen-bergh te komen.

Uyt de Baey van Cadix t'zeyl gegaen.

Den 3 dito, 's morgens de windt Oost ten zuyen, voor de Vroegh-kost, hadden wy donder en blixsem met reegen en hagel-buyen, moesten noch gestadigh laveren om boven den Apen-bergh te komen, na den middagh quamen wy voor 't nauw van de *Straet*, en sagen aen back-boort een schip, dat wy in 't eerst niet konden bekennen wat voor een schip het was, maer bevonden daer naer dat het een Engelsman was, wy laveerden voort met kracht om door het nauw te komen, ghelijck wy na den middagh daer door quamen, en sagen doen het Enghels schip daer in dryven; 's nachts in de Honde-wacht als daer 6 glasen uyt waren, quamen wy by den Vice-Admirael van *Meppelen*, die met haer seffen in 't getal waren, soo van Noort-Hollandt als van *Rotterdam*, wy Preyden eerst den Vice-Admirael, en daer na den Admirael, die seyde dat sy beyde jacht hadden ghehadt op een schip, maer hadden 't soo na niet konnen komen, dat sy 't schip hadden konnen bekennen.

By den Vice-Admirael van Meppel en sijn Esquadr, en die van Rotterdam gekomen.

Den 4 dito, 's morgens de windt Z. west, wy setten een nieuwe Admirael's Vlag op; nae de Vroegh-kost setten wy onse Chaloup en Boot uyt, en onse Luytenant *Jan Willems* voer met de boot om water, na de Vroegh-kost als daer 8 glasen uyt waren, quamen wy voor *Mallaga* ten ancker, en schoten voor de Stadt met 9 Eerschoten, daer de Stadt en den Spaenschen Admirael ons met 7 weder daer op antwoorden, en wy wederom met 5, 's middaghs arriveerden alhier den Vice-Admirael van *Meppelen* met sijn byhebbende Schepen, doende voor de Heer de Ruyter diversche Eerschoten, wy antwoorden met 10 schoten, 's avonts arriveerden alhier den Schout by Nacht *Willem vander Zaen*, Capiteyn *Hendrick Adriaens*, Capiteyn *Jacob Cornelis Swart*, met Capiteyn *Enno Doedens* en 't schip de *Doratha*, 's middaghs waeydent een styve wint uyt den Z. westen, en 's avonts als vooren, waren nu t'samen met 12 Schepen van Oorlogh, nae den middagh deden wy 5 Eerschoten voor de Consul van *Mallaga* met een Predick-Heer van boort varende, die 's middaghs met onse Chaloup aen boort gekomen was, desen avondt arriveerden alhier 3 Galeyen, die den 2 dito van *Cadix* geseylt waren.

Den 6 dito, 's morphens moy weder, de lucht Oostelijck, wy brachten hier tot *Mallaga* in 't Koninx Magazijn, dese navolgende Fictualie uyt ons Lants Schip de Spiegel 18 vaten Gordt, 8 vaten grauwe Erweeten, 10 Varckens Speck, 4 va-

ten Sout, 120 kippen Stok-vis, 1 pijp Bier voor de Consul, 's avonts de lucht west-zuydwest.

Den 7 dito, 's Morgens moy weer, de lucht zuyd-oost, wy haelden Ficktuaily uyt de Pijnas de *Doratha*, die wy meede aen landt tot *Mallaga* brachten, in dito Magazijn: te weeten, 12 vaten Gort, 5 vaten graeuwe Erweeten, 5 vaten dito witte, 2 vaten Broot, 1018 Brant-houten, die uyt ons Schip zijn aen lant gebragt, 15 pijpen Schooven, 27 stucx Ocx-hoofden Schooven, noch moy weer.

Den 8 dito, 's morgens moy weer, de lucht Oostelijck, brachten noch Ficktuaily uyt de *Doratha* aen landt: te weten, 6 vaten Broodt, 2 vaten Gort, 1 vat graeuwe Erweeten, 1 vat witte dito, en brachten een vat Garst aenboort, 's middags de lucht Noordt-west, 's avonts de windt als vooren, doen zijn de drie voorschreven Spaensche Galeyen van *Mallaga* Straet-waert in, t'zeyl gegaen.

Den 9 dito, 's morgens moy weer met een labber coelte uytten west-noort westen, met den dagh deden een Seyn-schoot en lieten de Blacuwe Vlagge wayen, en ons Ancker ghelicht hebbende, zijn met ons 12 Oorlooghs Scheepen en een behoefte Fluydt, met 2 Koopvaerders van *Mallaga* t'zeyl ghegaen na Alicanten, doende 7 Eerschooten voor adieu, wy bleeven den geheelen dagh noch in 't ghesicht van *Mallaga*, in stilte dryvende.

Den 11 dito, 's morgens moy weer met Bram-zeyls coelte uytten west-zuydwesten, de koers Oost ten Noorden, nae de Vroegh-kost hadden wy Caep Maria dwars van ons, 's middags hadden wy Caep de Gat op zy van ons met een betoge lucht, de wint zuyd-west en west-zuyd-west, stellende ons koers Noordt-Oost, ontrent den avondt soo kreeghen wy 4 Scheepen in 't ghesicht, daer wy jacht op maeckte, ons koers Oost-zuyd-oost met een frische koelte uytten West-zuydwesten, 's avondts als wy daer by quamen, warent 3 Pynassen met een Fluydt, wy setten onse Chaloup uyt en voeren haer aenboordt, als ons Capiteyn aenboordt quam bevondt dat sy van Cartacene ghekoomen waeren, willende nae *Mallaga*, deden twee van die Scheepen 5 Eerschooten voor ons tot affcheydt, en wy antwoorden yeder met een, met den doncker de windt Oostelijck, en hebben 't ghesicht, setten ons koers Noorden ten Oosten, in het eerste van de Honde-wacht deden wy twee Seyn schooten om te wenden, ghewendt zijnde, setten ons koers Oost ten Noorden, en Oost-Noordt-Oost langhs de wal, de windt Noordt-Oost.

Den 13 dito, 's morghens de windt Zuydt-West en West-Zuyd-West zeylden noch al langhs de wal, 's middaghs Zuyden ten Westen, de koers als vooren, hadden de Caep dwars van ons, nae den middagh kreeghen cenige zeylen in het ghesicht, waer op wy jacht maeckten en als wy by haer quamen, maeckten wy alle preperatie om te slaen, doen was het den Engelschen Vice-Admirael Lauson, by hem hebbende 6 Oorlogh Scheepen met een Kits, en een genomen Turck, en sy hadden noch 5 Turcken verdistruuert, en verstonden datter noch vier van haer Esquadre voor Algiers lagen, wy verwellekoomde malkander met veel Eerschooten aen weder zijde, en daer quamen oock twee Edel-lieden van de booven gheschreven Heer Lauson aen ons boordt, nae dat onse Capiteyn daer tweemaal aenboordt hadde gheweest, 's avondts quamen wy by een Vloodt Scheepen van 29 in 't getal, waer van wyder 3 Preyden, en soo wy verstonden waerender noch 7 van het Engelsch Esquadre, booven genoemt, de rest waeren Engelsche Coopvaerdy Scheepen, die ons met 4 eerschooten verwellekoomde, en wy wederom antwoorde met een.

By den
Engel-
schen
Admir.
Lauson
gheko-
men.

Den 14 dito, 's morghens de windt zuydwest, 's morghens na de Vroegh-kofft quamen wy voor *Alicante* ten Ancker, en deden 9 Eerschoten voor 't Kasteel, daerfe ons met gelijcke weder op antwoorde, wy vertuyden en onse Chaloup voer met den Heer *Fiscael* aen lant om *Prattica* te versoecken, ondertusschen liet den Heer *Vice-Admiraal* de Vlagge wayen en dede seyn om te *Petjaren*, en alle *Capiteynen* quamen aen boort, ondertusschen quam den Heer *Fiscael* wederom aen boort, sonder *Prattica* bekomen te hebben, wy vonden daer 5 Schepen op de Reede, doch geen Schepen van Oorlogh, 's avonts quammer een *Spaensche Barch* aen boort met een *Koninx Vlaggetje*, die den Heer *Vice-Admiraal* achter door de *Cajuyt-venster* sprack, maer quamen niet aenboort.

Voor
Alicante
te geko-
komen.

Den 15 dito, 's morgens de wint zuyd met het lamieren van den dach so haelden wy onse stucken over, en wy krenghden en branden, en smeerden ons Schip tusschen water en wint, 's morgens quamen daer twee *Barcken* voor ons boordt, waer van ons den eenen een packje met *Brieven* overgaf, nae den middagh liet den Heer *Vice-admiraal* de Witte Vlagge wayen en dede zeyn om te *Petjaren*, en alle de *Opperhoofden* en *Capiteynen* quamen aen boort.

Den 16 dito, de wint als vooren, in 't lef van de *Honde-wacht* voer ons *Luytenant Hondius* om water, maer die van de *Stad* brachten de vaten buyten aen de *Moelye*; maer ons volck en mochten in de *Stad* niet komen, also daer geen *Prattica* en was, daer na voeren de boots na datse aen boort hadden gheweest, noch eens om water, wy setten ondertusschen ons *Want* voor en achter aen.

Den 17 dito, 's morgens de wint Noorden, voor de *Vroegh-kofft* quam de *Consul* voor ons boort, maer en dorst niet over komen, doch gaf eenighe *Brieven* over. Den Heer *Vice-Admiraal* liet voort de *Blauwe Vlagh* wayen, en dede seyn om t'zeyl te gaen, en ons *Ancker* gelicht, en onder zeyl zijnde, was het soo stil, dat wy een *Riem* uyt de *Constapels Camer* moesten legghen, om 't Schip in dwangh te houden, na den middagh wende 't tweemaal, den *Vice-admiraal* van *Meppelen* quam syn groote stengh van boven neer, so wy sien konde, doch hy hadde die 's avonts al wederom op.

Van *A-*
licante
i' seyl
gegaen.
Van
Meppen
len seyn
Stengh
over-
boort.

Den 18 dito, 's morgens de wint zuyden ten westen met een tamelijcke koelte, na de middagh quamen wy by de *Barbarische Cust*, tegens den avondt liet de Heer de *Ruyter* de witte *Vlag* wayen, en al de *Opperhoofden* en *Capiteynen* quamen aenboort, 's avonts de wint als boven.

Den 19 dito, 's morgens de wint oost noord oost faryabel, nae de vroeghkoft sagen wy den hoeck van *Algiers*, het welck wy mosten op-laveren, en quamen voor *Algiers* teghens den avondt ten Ancker met onse by hebbende Schepen, en schooten voor de *Stad* 7 Eerschooten, desgelijcx oock den *Vice-Admiraal* van *Meppelen*, en den *Commandeur* 5, en den *Schout by Nacht* van *Nes* 5, maer de *Capiteynen* en dede geen schooten, oock en kregen gheen schooten van die van *Algiers* wederom, voort liet den Heer *Vice-admiraal* de witte *Vlagh* wayen, en dede seyn om te *Petjaren*, en den Heer *Vice-Admiraal* van *Meppelen* quam aen boort met den *Commandeur de Wildt* en den *Schout by Nacht* van *Nes*, voorts alle de *Capiteynen*, en kregen haer acte waer na sy haer soude hebben te reguleeren, wy sloten doen onse *Slaven*, om datse wel bewaert souden wesen.

Voor
Algiers
geko-
men.

Den 20 dito, 's morgens de wint oost zuydoost, onse *Luytenant Hondius* voer aen *Landt* met een *Witte Vree Vlaggetje*, ende aen *Landt* koomende, bevond dat onse *Consul Andries van den Burgh* aldaer in *apparentie* zat; Maer daer

Den
Luyte-
nandi

Hon-
dius met
een wit-
te Vlagh
aen lant
gevaeren.

komende wiert dadelijck los gelaten, en daer quamen van onse Schepen eenige Turcksche Slaven aen ons boort, soo van Capiteyn *Haecxman*, als van Capiteyn *Thoen* en d'andere Capiteynen, na den middag voer ons Luytenant wederom aen lant, hebbende doen een Prince Vlagh van achteren, mede hebbende *Joncker van Coeverden* met een party gelt, en 4 Slaven: te weten, twee die wy in hadden, daer van een was blindt en kreupel, en de ander een out man die beyde vry waren, d'andere twee waren van d'andere Scheepen aen ons boordt gebracht, s'avonts quam onse Luytenant aen boordt met tijdinghe, dat onse *Consul* noch in sijn Huys wiert bewaart.

Den 21 dito, 's morgens de wint zuydoost, na de Vroeg-kost voer onse Luytenant *Hondius* wederom aen lant met eenighe Mefiven aen onsen *Consul*, nae de middag quam de Chaloup wederom aenboort met eenighe Schapen ende andere Verversingh, van Groenten ende andere kleynigheden; Maer den Luytenant bleef noch aen land, daer na liet den Heer *Vice-admirael* de Witte Vlagge wayen, om te Petjaren, ende al de Opperhoofden en Capiteynen quamen aenboordt, 's avondts quam onse Luytenant aenboordt, mede brengende eenighe Mefiven.

Den 22 dito, 's morgens de wint noordwest, na de Vroegh-kost voer onse Luytenant weder aen lant, met eenighe Mefiven en twee Turcken, die van d'andere Schepen aen ons boort gebracht waren, 's avonts quam onse Luytenant aenboort, mede brengende eenighe Verversinghe van Schapen, Hoenders en Groenten, oock een Aep met een levendigh Wefelken, daer den Aep seer geestigh mede speelde, en bracht oock voor den Heer *Vice-admirael* een wit Puttertjen dat schoon was.

Den 23 dito, 's morgens de wint noordwest, na de Vroegh-kost voer de Heer *Mortaigne* met sijn Jonge, en beyde sijn Knechts aen land, en *Joncker van Coeverden* met *Monieur Panhuysen*, wy setten doen ons groote stach met ons focke-stach wat hooger, na den middag quamen sy t'samen wederom aenboort, doch wat dat'er verricht was en konde men niet verstaen, den *Fiscael* van den *Vice-admirael van Meppelen* hadde mede aen lant geweest.

Den 24 dito, 's morgens de wint noordelijck met een labber coeltje, de Heer *Vice-admirael* liet de Witte Vlagge wajen, en dede zeyn om te Petjaren, en al de Opperhoofden en Capiteynen quamen aenboort, wy sagen ook twee Turksche schepen die dicht voor *Algiers* ten Ancker quamen, en na de Vroegh-kost, voer de Heer *Mortaigne* aen lant met *Joncker van Coeverden*, en een Jood die genaemt was *Assève*, die met ons uyt Hollant gekomen was, en sijn Vader aldaer tot *Algiers* woonde, de Heer *Mortaigne* hadde 's avonts te vooren eenighe Mefiven, so in Turcx als in Nederduyts laten schrijven, om van de vrede te tracteren; wat daer van worden sal, sal den tydt leeren, teghens den avont saghen wy noch een schip binnen komen, wy verstonden dat sy geen stucken op en hadden, en weynigh volck, en oock datse schoon hadden gemaect: een weynig daer na quam onse Chaloup aen boort, mede brengende 2 jonge wilde Varckens, en een Aep met twee swijn Egels, en een ander beest dat sy noemden een *Steenbreecker*, met eenighe verversingh ende brieven aen eenighe particuliere Capiteynen.

Den 25 dito, 's morgens de wint N. Oost, onse Chaloup voer naer lant met de Heer *Mortaigne* met sijn Dienaers en *Joncker van Coeverden* en de Jood, mede nemende eenig gelt, tegens den avont quam onse Chaloup weder aen boort, son-
der

der verrichte saken, verstonden oock dat sy de saeck tot Saturdagh hadden uytgestelt, en dat het dan groote vergaderinge soude wesen, hadden oock miscontentement dat sy van ons verstonden dat haer slaven gesloten waren.

Den 26 dito, 's morgens de wint N. O. voor de Vroeg-kost, liet de Heer *Vice-admiraal* de Witte Vlagh wajen, en dede zeyn om te Petjaren, en daer worden Brieven geschreven aen den *Consul*, om eenen Schipper te lossen teghen eenen Bulkebas, dat een out man was, heel grijs, en dat men oock scherperlijck soude vernemen, voor wat prijs dat den Schipper verkocht was, 't geen sy op de Bulkebas wilden toe hebben, souden de Capiteyns borgh voor wesen en betalen als den Schipper aen boort was, voor de Vroegh-kost voer de Chaloup wederom aen lant, alleenlick met de knecht van *Mortaingne*, met eenighe Meliven, oock om eenige snuyffery te kopen, 't welke haer wiert geweygert.

Den 27 dito, 's morgens de wint N. O. ten Noorden, 's nachts tusschen een en half twee, is in den Heere geruft den Heer *Fiscael Gysbert de Vyanden*, na dat hy een dach 3 a 4 sieck hadde geweest, ende voort is onse Chaloup met den Luytenant *Hondius* aen land gevaren, daer na liet den Heer *Vice-admiraal* de Witte Vlagh wayen, om te Petjaren. Onse Chaloup voer aen land, om aen die van *Algiers* te verfoecken, ofte men mochte het Lijck van den Heer *Fiscael* aldaer begraven, het welck hem wiert toegestaen; Maer mosten daer voor een uur wesen, daer oock precijs gissing op gemaect wierde, om de kist te maecken, 't welck gedaen zijnde, wiert daer zeyn gedaen om alle de Capiteynen aen boort te komen, om de laetste eer aen den Heer *Fiscael* te helpen doen, 't welk also geschiede, en voeren gesamentlijck aen lant alle de Chaloupen met Witte Vlaggetjes, en wy deden elf eerschoten, den *Vice-admiraal van Meppelen* van ghelijcke elf, en de andere Schepen alle na advenant vervolgens.

Den 28 dito, 's morgens de wint als boven, voor de Vroegh-kost, voer onse Luytenant *Hondius* aen lant met een Witte Vlagh, en hadde eenighe Meliven aen den *Consul* te behandigen, ende moste aldaer soo langhe vertoeven, om daer antwoort op te bekomen. Na den middagh voer dito *Luytenant* wederom aen lant met eenighe Meliven, en hadde weder last om aldaer soo langhe te wachten, om antwoord, wy verstonden hier aen boort van den *Quartier-meester* van den *Vice-admiraal van Meppelen*, als datter 12 Mooren voor Christenen verlost waren, oock quamen daer eenighe Capiteynen aen boordt, na dat onse Luytenant aen boort was gekomen, om iets nieuws te hooren, en voort wierdt een Turckschen Schrijver los geslooten, om de Turcksche Meliven te leesen, en onse Stierman *Jan Leendertsz.* wiert oock achter ontbooden, om 't selve te vertolcken, verfont oock uyt de mont van de Luytenant, als dat de Mooren onsen Overleeden Heer *Fiscael* wederom hadde opgegraven: Doch is door last van de Overigheyt van de Turcken wederom begraven, en is oock den Beudel gelast den geenen op te foecken, ende in handen van de Justitie te leveren, ofte wilde hem selfs daer voor op hanghen, als of hy de daet selfs hadde ghedaen, 's avonts worden de Articulen, die de Turcken geschreven hadden getranslateert in Nederduyds, ende oock gecollationeert tegens de Vrede-articulen van den Jaere Anno 1662. ende oock de fouten en misverstanden die sy in hare Artijckelen anders als in de Artijckelen van den Jare, als boven gestelt hadden, die souden wy na komen en anders geen.

Den
Heer
Fiscael
Gysbert
de Vyanden
Overleeden en
begraven.

Den 29 dito, 's morgens de wint N. O. ten noorden, het waeyde hard, 's morgens na de Vroegh-koft voer onse *Luytenant* met onse *Hofmeester*, met de *Vrede-articulen* die 's avonts te vooren door de *Heer Mortaingne* gedicteert, getranfla-teert en geschreven zijn, oock hadde dito *Luytenant* last, om antwoordt te ver-wachten, 't welk hy heeft gedaen, en verstant dat sy bleven by haer voorgaende resolutie, en soo wy daer toe niet konden resolveren, soo fouden wy met vrede gaen gelijk wy gekomen waren, en wilden wy onse *Consul* hebben, so moesten wy al de *Turcken* en *Mooren* geven die onder de *Vloot* waren, waer over den *Heer Vice-admirael* de *Witte Vlagh* liet wayen, en dede zeyn om te *Petjaren*, en daer over met sijne *Krijghs-raden* te besolingieren, wat men in de *saeck* geraden vont te doen, soo is daer 's avonts door de *Heer Mortaingne* een *Missive* geschre-ven, daer op dienende tot antwoordt, daer is doen een *Slaef* aen *Capiteyn Sweers* boort komen swemmen.

Den 30 dito, 's morgens de wint als boven, na de *Vroeg-koft* voer onse *Luyte-nant* aen land, met de *Missive* die savonts te vooren was gheschreven, als boven verhaelt, en nam oock 26 *Turcken* mede, 14 van *Capiteyn Haecx want*, en 12 van *Capiteyn 't Hoem*, die tegens onsen *Consul* geloft fouden worden, en voor den middagh quam dito *Luytenant* weder aen boort, mede brengende een party van de *Bagagie* van den *Consul* en sijn *Knecht*, na den middagh voer den *Luytenant* wederom aen Lant met 7 *Turcken*, 5 van ons en twee van de andere *scheepen*, alles tot lossinge van den *Consul*, en quam tegens den avondt aen boort, mede brengende de *Consul* met sijn *Secretaris*, en noch twee andere *persoonen*, een *Hoogduytscher* dat een *Barbier* was, en het ander was een *Fransman* met een *Dayts Jonghetjen*, dat sy seyden dat 800 stücken van achten ghekoft hadde van lossen, voorts quam de rest van de *Bagage* aen boort, aen boort wesende, deden 7 eerschoten van blijtschap dat de *Heer Consul* aen boort was, daer na quamen meest alle de *Capiteynen* aen boort, den *Heer Consul* verwelkomen, en dito *Consul* voer 's avonts aen *Capiteyn Sweers* met de *Fransman* en de *Jonghe* die met hem van land gekomen waren.

Den 1 July, 's morgens de wint N. ten Oosten, voor de *Vroegh-koft* voer onse *Luytenant Hondius* wederom aen lant met een *Wit Vlaggetje*, en voer met hem den *Secretaris* van den *Consul* ende de *Knecht* van den *Heer Mortaingne*, en daer na wert een deel goet van den *Overleden Heer Fiscael* verkocht, gelijk oock naden middagh wierdt ghedaen. Voor den middagh quam onse *Chaloup* sonder *Luytenant* aen boort, om eenig gelt te halen tot lossinge voor de *Slaven*, tegens den avont als daer 8 glazen uyt waren quam dito *Luytenant* aenboort, met hem brenghende elf *Slaven*, met dat hy aen boort was liet den *Heer Vice-Admirael* de *Witte Vlagh* wayen, en dede zeyn om te *Petjaren*.

Den 2 dito, 's morphens de wint Noordoost, voor de *Vroegh-koft* voer ons *Luytenant Hondius* met den *Secretaris* van den *Consul* aen landt met de *Knecht* van den *Heer Mortaingne*, teghens den middagh quam de *Chaloup* aen boort, met tydinge dat sy 14 *Slaven* hadden geloft, ende na de middagh voer de *Chaloup* weder aen lant, mede nemende een party gelt met onse *Hofmeester*, tegens den avont quam den *Luytenant* van *Capiteyn van der Saen*, met sijn *Chaloup* aen ons boort, mede brengende 10 *Slaven*, waer onder een was die 24 Jaer en twee *Maenden* *Slaef* tot *Algiers* hadde geweest, 's avonts quam onsen *Luytenant*

Den
Heer
Consul
Andries
van den
Burgh
aen
boort
gheko-
men, en
wederop
Capit.
Sweers
over ge-
gaen

Hondius aen boort, mede brenghende 4 Slaven, en zijn 18 Slaven van den Luytenant *Bont* aen boort ghebracht, daer was oock een Slaef gheloft en betaelt, die van *Alckmaer* was, die weder wegh liep en bleef daer, 's avonds quam den Heer Vice-Admirael van *Meppelen* met meest alle de Capiteynen aen boort, om wat nieuws te hooren.

Den 3 dito, 's morgens de wint Zuydwest, 's morghens met den dagh voer ons Luytenant *Hondius* met den Secretaris van den Consul en de Knecht van de Heer *Mortaigne* na landt, nae de middagh quam de Sloep met den Quartiermeester van Landt, daer wy van verstonde, als datter 29 Slaven waren gheloft, daer van met de Chaloup van Capiteyn van der *Saen* aen ons boordt ghebracht 10 Slaven, daer na quam de Capiteyn van den Vice-Admirael van *Meppelen*, en bracht noch 7 Slaven aen boort, daer na quam ons Luytenant met 12 Slaven aen boort, den boven-genoemde Slaef van *Alckmaer* die als vooren verhaelt, weg gelooopen was, en ons Luytenant daer na vernemende verstondt dat hy hem hadt laten Scheren, en dat hy voort soude Tornen, en versocht oock aen de *Douwane* om het gelt wederom te hebben, 't geen hy voor sijn Vrydom hadde gegheven, ofte een ander Christen in de plaets, maer konde daer toe niet komen, alsoo sy seyden haer Wet sulcks niet mee en bracht als sy getornt hadden.

Den 4 dito, 's morgens de wint als vooren, als de wacht afgelagen was liet de Heer Vice-Admirael de Witte Vlagh wayen en dede zeyn om te Petjaren, en na de Vroegh-koft voer onse Luytenant *Hondius* van boordt om een Mecijf te bestellen, 's avonds liet den Heer Vice-Admirael de Blauwe Vlagh wayen om t'zeyl te gaen, maer konden door stilte niet, soo liet de Heer Vice-Admirael weder de Witte Vlagh waeyen en dede zeyn om te Petjaren, 's nachts quamender 4 Slaven van lant swemmen, drie aen Capiteyn *Sweers*, te weten twee *Amsterdamse Stierhuyden*, waer van den eenen wel tot *Amsterdam* t'huys hoorde, ghelijck oock den Bootsman dede, maer waren *Noorluy*, den eenen Stierman konde niet langer swemmen en socht hulp aen sijn Mact, die hem seyde selfs quaet genoegh te hebben, maer swom voor uyt, en Capiteyn *Sweers* sond cito sijn Chaloup tot hulp en wiert soo gheborghen, maer het diende niet nader, maer de Bootsman en hadde gheen noot, die aen de Vice-Admirael van *Meppelen* quam was een *Venetiaender*.

Den 5 dito, 's morgens de wint O. N. O. den Heer Vice-Admirael liet de Blauwe Vlagh wayen en dede zeyn om t'zeyl te gaen, het was noch heel stil, soo dat wy met onse Chaloup boeghseerden en met 8 riemen roeyden, daer na liet de Heer Vice-Admirael de witte Vlagh wayen en dede zeyn om te Petjaren, en en voort quamen alle de Opper-hoofden en Capiteynen aen boort, en den Vice-Admirael van *Meppelen* ginck met sijn Esquadre na de *Caep S. Martijn*, of *Valentien*, ende wy na *Alicanten* om aldaer te vernemen na eenige Messiven.

Den 7 dito, 's morghens de wint N. W. wy zeylden N. ooft, na den middagh lagen wy 9 schepen, wy wendent en preyden aen Capiteyn *Swan* dat hy wat op sijn hoede soude wesen, daer na gingen wy onse coers, tegens den avont quamen wy op de Reede voor *Alicanten*, wy deden 7 Eerschoten voor de Stad, maer kregen in den eersten geen antwoordt, maer een weynigh daer na kregen wy antwoordt, den Joncker van *Coeverden* voer aen landt om na Brieven te sien, ende quam cito wederom aen boordt, met een gheheele Neufdoeck vol Brieven,

Van-
Al-
giers
t'zeyl
gegaen.

Voor
Alicanten
gekomen.

en 's avondts voer onse Luytenant met de leege Varckens, om 's anderen daeghs water te haelen, 's avondts quam daer een Frans-man op de Reede, daer nae voer *Jonckheer van Koeverden* aen Landt om Mecyven te bestellen aen haer Ed. Mogende.

Den 8 dito, 's morgens de wint Ooft, doch was heel stil, wy streken onse grootte Ree met onse Stengh, en namen het Ezels-hoofd af, en wanghden onse mast, onse Luytenant *Hondius* voer met den dagh om water, en *Joncker van Koeverden* voer mede, en quamen na de Vroegh-kost weder met water aen boort, daer na liet de *Heer Vice-Admirael de Witte* Vlagh waeyen, en dede seyn om te Petjaren, daer nae quam *Joncker van Koeverden* aen boordt, brenghende een deel verversinghe mede, 's avondts voer onse Luytenant met een deel leeghe vaten aen Landt.

Den 9 dito, 's morghens de windt Ooft Zuyd Ooft, voor de Vroegh-kost, in 't eerste van de dagh-wacht voer onse Luytenant aen Landt om water, daer hy nae de Vroegh-kost mede aen boordt quam, daer nae voer hy weder aen Capiteyn *Sweers* om een party Ysere ballast, daer nae voer den Luytenant weder om water, dien dagh raecte onse Stengh weder om hoogh, en het Wandt aengheset, voorts ruymden wy het Kabel-gat op, om ruymte te maecken om de Ysere ballast te leggen.

Den 10 dito, 's morghens de windt Noorden, in 't eerste van de dagh voer onse Luytenant om water, en wy kregden en teerden ons schip van buyten, daer na voer *Joncker van Koeverden* aen Landt, en quam een weynig daer na aen boort met een deel verversinghe, teghens den avont liet den *Heer Vice-Admirael de Witte* Vlagh waeyen om te Petjaren.

Den 11 dito, 's morghens de windt O. Z. Ooft, in 't eerste van de dagh-wacht voer ons Luytenant aen Landt om water te haelen en quam voor de Vroegh-kost weder aen boort, daer na voer hy weder aen Landt met de Chaloup om water te halen, en quam voort wederom aen boort, daer nae quamender twee schepen op de Reede, met een kreegh mijn *Heer de Vice-Admirael* tijdingh dat sijn Swagher overleden was, die sijn Jonghste Dochter ghetrouwt hadde, teghens den avont quam'er noch een schip op de Reede, een weynigh daer na liet den *Heer Vice-Admirael de Witte* Vlagh waeyen, en dede seyn om te Petjaren, en daer nae liet hy de Blauwe Vlagh waeyen, en dede seyn om 't zeyl te gaen, daer nae quam den *Consul* aen boort met een Barck die een Tent op hadde, by hem verghefelschapt met een deel Koop-lieden, (en onse Chaloup lagh nevens de Barck,) en aten een weynigh t'samen, en droncken een dronck Wijn met malk anderen, daer laghen oock de Koopvaerdy-schippers met haer Chaloupen by haer, 's avondts ginghen wy onder zeyl, en hadden 3 Koopvaerdy-schepen by ons.

Van A-
licanien
t'zeyl
gegaen
met drie
Koop-
vaerdy-
schepen.

Den 12 dito, 's morghens de windt gheheel variabel en stil, nae den middagh saghen wy een schip, maer kosten daer geen kennis af bekomen, alsoo het noch heel stil was.

Den 13 dito, 's morghens de windt Zuyen ten Oosten, en zeylden O. Z. Ooft, wy saghen twee schepen in ly, doch wy konden niet bekennen wat voor schepen het waren, daer nae liet de *Heer Vice-Admirael de Witte* Vlagh waeyen, en dede seyn om te Petjaren, en daer wierdt gefolveert, dat Capiteyn *Sweers*, Capiteyn *Spart*, en Capiteyn *van der Saen*, de twee schepen die van Alicante met ons t'zeyl
gegaen

gegaen waren, soude Convoyeren tot *Nis* alwaer sy Sout fouden halen, en fouden ons dan weder opsoecken by *Kaep St. Marlyn*, ende ons daer niet vindende, fouden haer dan cito vervoegen op de Reede voor *Alicamen*, alwaerfe ons vorseker fouden vinden, en na de middagh wenden wy 't, tegens den avondt was het soofstl, dat'er een party van ons volck swommen, 's avonts quam'er heel schielik een Travaedt van windt, dat wy 't quaet genoegh hadden dat wy ons Marfleylen in kregen, en ons voor Marfleyl waeyde uyt het Lijck, en onse Mast die gewangt was waeyde wederom aen stucken, en een weynigh daer na wedden wy 't.

Den 14 dito, 's morgens de wint N. Oost, en zoeyden West, wy wanghden onse Mast wederom en staghden hem een weynigh, na den middagh sagen wy eenige schepen, het welck wy vermoeden onse mackerswaren, die daer waren geordineert, en 's avonts quamen wy by haer, en als wy by haer quamen, soo quam de Chaloup van de Vice-admiraal van Meppelen aen boordt, daer den Schipper in was, die ons seyde, als dat daer goet water was, en dat sy tot Valentien al Pratica hadden, wy waren doen voorby de *Kaep S. Martijn*.

Den 15 dito, 's morgens de wint N. N. Oost, ons coers zuyden, wy saghden eenige Schepen onder 't lant; maer wy en konde niet bekennen wat voor Schepen het waren, 's avonts quamen wy ten Ancker by Valentien by het Dorp genaemt *Porte Elgrana*, ende de Luytenant van den Commandeur de *Wild* quam aenboort, en daer na quam Capiteyn *Hendrick Adriaens* aen boort.

Den 16 dito, 's morgens de windt Z. Z. West, met den dag voer onse Chaloup met *Foncker van Koerden* aen landt om Pratica te versoecken, ende onse Luytenant *Hondius* voer aen landt om water te halen; maer quam ledigh weder aen boort, alsoofse geen Pratica en konde bekomen, en moften een uur daer na weder komen, also den Viceroy noch niet by der hant was; maer moften de gesont Brieven van *Cadix* en *Mallaga* mede brenghen, daer na voerenfe weder aen landt, en daer komende, moften daer noch een wijl wachten, en daer wierdt een Expresse na den Viceroy gesonden, en quamen tegens den middagh wederom aen boort, en hadden noch geen Pratica bekomen, daer ginck een man na de Stadt, also het Heylige dagh was, om de Burgermeesters te spreken, en soude tegens drie uren om bescheyt komen, doen quam'er bescheyt, en de Consul quam selfs aen boort, vergeselschapt met een Swijete van Adel, tegens den avondt liet de Heer Vice-admiraal de Witte Vlagh waeyen, en de Opper-hoofden met alle de Capiteynen quamen aen boort, daer nae voer den Consul weder aen Landt met den Adel, die tamen vereert worden met 7 eerschoten.

Den 17 dito, 's morgens de wint noordelick, met den dag voer onse Luytenant *Hondius* om water, gelijk by na den middagh weder dede, daer na voer den Heer Vice-Admiraal na landt om nae Valentien te gaen, alwaer den Heer Vice-Admiraal destigh met Paerden, Ruyters en Carossen wiert ingehaelt, en wederom destigh door dito Ruytery en Carossen aen strant geconvoyeert, en quam 's avonts wederom aen boort, wy hadden onse boot oock al ingeset, dien dagh kregen wy ons schip vol kijkers soo Mans als Vrouwen, die ons schip met een groote verwonderingh sagen, en soo het schein haer leven sulck een schip niet ghesien hadden, het welke dien heelen dagh duerde.

Den 18 dito, 's morgens de wint als boven, wy kregghen met den dagh een deel Vrouw-lieden en oock Mans-persoonen aen boordt om te kijken, en oock een deel

By de
Vicead-
miraal
van
Meppelen
ghe-
komen.
Voor
't Dorp
Elgrana
ten an-
cker ge-
komen.

deel Geestlickheyt, het welcke wederom den geheelen dagh duerde, soo dat wy voor vast vertrouwden, dat'er in die twee daghen ettelicke duy senden van menschen aen boort zijn gekomen, nae den middagh liet den Heer Vice-Admirael de Witte Vlagh waeyen, 's achter-middaeghs quam de Heer Viceroy met alle den Adel, die seer magnifiek onthaeldt en getraecteert wierden, en veel Santees ghedroncken wierden, daer op eerschoten volghden.

Van
Port
Elgrana
en van
Valen-
tien te
zeyl ge-
gaen.
Justitie
gedaen.

Den 19 dito, 's morghens de windt Noord-oost, zeylden wy Noord-Noord W. nae de Vroegh-kost wierdender Justitie gedaen aen een van onse Matroosen, genaemt *Jan Jansz Smee*, die van de Ree viel, en kreegh veertigh slagen voor sijn gadt, daer wierdt by de Sententie oock afgelesen, dat alle die geene die Stroo ofte Kaf in sijn Bultsacken hadde, het selve binnen 24 uren daer uyt te doen op Peene by faute van dien, gestraft te werden ter discretie van den Krijghs-Raet, ende dat om alle ongeluck van Brandt te verhoeden, daer na sagen wy een schip onder de wal, dat wy in't eerst niet konden bekennen, maer daer na sagen wy dat het een Engelsman was, tegens den avont quam den Vice-Admirael van Meppelen weder met sijn Esquadre by ons, wy wendent verscheyde malen, alsoo wy onder landt waren.

Den 20 dito, 's morghens de windt Z. west ten zuyen, doch heel stil, soo dat wy moesten boeghseren, en quamen tegens den middagh voor Alicanten op de Reede, doch eer wy op de Reede quamen, voer den Heer Graef *Jan van Hoorn* ende *Joncker van Koeverden* nae Landt, om Prattica te versoecken teghens dat wy daer quamen, het welck sy dadelijck kreeghen, en doen wy ten ancker quamen, quam de Chaloup aen boordt, met den Graef *van Hoorn* en *Joncker van Koeverden*, en brachten brieven mede van Hollandt, wy krenghden oock soo drae als wy op de Reede quamen, daer nae liedt den Heer Vice-admirael de witte Vlagh waeyen, en deede seyn om te Petjaren, en al de Capiteynen quamen aenboordt, en daer wiert gheresolveert dat yder Esquader apart soude gaen: te weeten Vice-Admirael van Meppelen met sijn Esquadre op de Christen Kust, en den Heer Vice-Admirael de Ruyter op de Barbarysche Kust, sich van malkanderen wel verspreydende, daer na wierdt een ghevanghen aen-boordt ghebracht het welck een Timmerman was van een Koop-vaerdy-man, die sijn Barbier doodelijck gequetst hadde, sijn schipper was van Edam, doen quam oock den Gouverneur met de Consul en een deel Adel aenboordt, die deftigh onthaeldt wierden, en wierden verscheyde Santees ghedroncken, die met Eerschooten bevestight wierden, daer nae liedt den Heer Vice-Admirael de Blaeuwe Vlagh wayen, maer konden door de stilte niet t'zeyl gaen, doen liet de Heer Vice-Admirael de Witte Vlagh wayen en wiert Gepetsjaert 's nachts in de Honde-wacht als'er 4 glasen uyt waren deden wy 2 seyn schoten om t'zeyl te gaen, maer moesten door stilte weder blyven legghen.

Den 22 dito, 's morgens de windt Oost, wy seylden Zuydelijck met een redelijke koelte, en waren met den dagh t'zeyl ghegaen, nae den middagh wiert'er Justitie ghedaen aen twee Soldaten, een Hagenaer ghe-naemt Aert van Steen-wijck, en een Schots-man Alexander Mijl, die t'faemen nae besetten wacht gheplock-haert hadden, en waeren droncken gheweest, den eenen kreegh 103, en d'ander 55 slaeghen, daer nae spraecken wy een Fluydt, die van Toulon quam, en seyde dat de Fransche Vloot uyt gelopen was, bestaende in 80 seylen, doch meest kleyne, waer onder eenige Galeyen, en omtrent 30 groote schepen waren, en hadden een party Volck in om een Land-tocht te doen aen de Turcken, daer Godt sijn segen to gheve

geven wil, na den middagh sagen wy het Esquadre van den Vice-Admirael van Meppelen.

Den 23 dito, 's morgens de wint Oost ten zuyden, wy seylden Z. W. nae de Vroeghkost wierden'er 4 gecondemneert die haer wacht verflapen hadden, om drie weken voor het gantsche Scheepsvolck Stockvis te beucken, 's avonts de wint als boven.

Den 24 dito, 's morgens de wint Z. Z. west, de coers O. Z. O. doch heel stil, een weynigh daer na kregen wy wat koelte, 's middaghs sagen wy een *Satijn* te lywaert van ons, en teghen den avont sagen wy 3 Schepen te loefwaert van ons.

Den 25 dito, 's morghens de wint Zuyden, wy zeylden West, en saghennoch het Esquadre van den Vice-Admirael van Meppelen, en hadden 't dien dach verscheyde malen gewent.

Den 26 dito, 's morghens de wint N. oost ten O. wy seylden W. ten N. en stil weder, Capiteyn *i Hoen* quam aen boort, en bracht ons tydingh als dat de Barbier, daer wy vooren af verhaeldt hebben, die van den Timmerman van 't Coopvaerdy-schip gestoken was, was des anderen daghs aen de quetsuur gestorven, en den Timmerman is noch gevanckelijk op ons Schip, hoe het daer mede afloopen sal, sal de tijt leeren.

Den 27 dito, 's morgens de windt Oost, wy seylden west met een labber koelte en heel heet weer, teghens den middagh nae de Predicatie, wierdt de eerste mael door onsen *Domine* het Nachtmael des Heeren uyt-gedeelt, daer na quam de Chaloup van Capiteyn *Sweers* met de *Consul* van *Algiers* aen boort, doen vongen wy de eerste *Bonnyt*.

Den 28 dito, 's morghens de wint Zuyd West, de coers Noord Noord West, nae de Vroegh-kost vermaeckten wy onse quartieren, wy saghennoch eenige Schepen, 't welck wy vermoeden dat onse Schepen waren, het begon hart te wayen, soo dat wy ghenootsaeckt waren onse Marfeylen te setten.

Den 29 dito, 's morghens de wint als boven, wy moesten dien gheheelen dach laveren tot tegens den avont, doen quamen wy voor *Mallaga* op de Reede, alwaer wy de *Hamburger* Coopvaerdy-vloot vonden, met een *Hollandsche* Fluyt, wy setten onse Chaloup voort uyt, en *Foncker* van *Coeverden* voer na Landt, om te sien of daer *Prattica* was, maer daer was weder geen *Prattica*, jae soo seherp dat men daer gheen brieven mochte bestellen, dan alleenlick dat men de brieven konde bekomen die daer waren, 's avonts quamender noch eenige Capiteynen aen boort, als Capiteyn *Sweers* en Capiteyn *Swart*.

Den 30 dito, 's morghens de windt Noord Oost, met stijve coelte, onse boodt voer om water met Luytenant *Hondius*, daer nae liet den Heer Vice-admirael de witte Vlagh wayen, en dede zeyn om te *Petjaren*, daer na quam onse Luytenant met 't water aen boort, het welck aenstonts gelost wierdt, en moest so dadelijck weder heen, onse Chaloup voer oock aen Landt om verversingh, en quam ontrent 11 uren met alderhande groente aen boort, als'er ontrent 5 glazen nae de middagh uyt waren, quam onse Luytenant weder

Voor
Mallaga
gekomen.

weder met water aen boort, hadden dien dach oock ons Water aenghefec.

Van
Mallaga
te zeyl
gegaen.

Den 31 dito, 's morghens de windt Noord West, wy ginghen onder zeyl van voor de Stadt, en seylden voor *Caep de Mol*, daer voer ons *Adel* met de *Segen* om te visschen, en den Luytenant *Hondius* voer om water, het coelde redelijck hardt, den Heer *Vice-admirael* liet de *Blaeuwe Vlagh wayen*, en dede zeyn om t'zeyl te gaen, ghelijck wy voorts deden.

Weder
by Caep
de Mol
ten an-
ker ge-
komen.

Den 1 Augusti, 's morgens de windt westelijck, de coers N. N. Oost, wy misten een van onse schepen, daer nae saghen wy de Vloot van den *Vice-Admirael van Meppelen*, en savonds omtrent ten half vijven, quamen wy by *Caep de Mol* ten anker, ende den Heer *Vice-admirael* liet de witte *Vlagh wayen*, dede seyn om te *Petjaren*, en setten 's avonds ons boot uyt.

Den 2 dito, 's morgens de wint N. ten W. moy *Sonneschijn* weder, des nachts in 't laetst van de *Hondewacht* quam den Heer *Vice-Admirael van Meppelen* by ons op de *Reede*, en quam 's morgens na de *Vroegh-kost* aen boordt, wy verstonden als datse 3 Schepen hadden ghesproken, een van *Amsterdam*, een van *Enckbuysen*, ende een van *Hamburgh*, wy *Varckten* doen ons *Schip*, daer na liet den Heer *Vice-Admirael* de witte *Vlagh wayen* en dede zeyn om te *Petjaren*, en daer wiert *gepetjaert*, daer nae *krengden* wy en *Roeten* ons *schip*.

Den 3 dito, 's morghens de windt zuyd'oost, met een tamelijcke koelte, daer quamen noch eenige Schepen alhier by ons ten anker, waer onder een *Genuees* en een *Satyn* was.

Weder
voor
Mallaga
ten an-
ker ghe-
komen,
en 's a-
vonds
weder
onder
zeyl.

Den 4 dito, 's morghens de windt Noordt west, wy seylden Noordt Oost ten Noorden, 's morgens voor de *vroegh-kost* quamen wy op de *Reede* voor *Mallaga* ten Anker, alwaer wy ses *Hollansche* Schepen op de *Reede* vonden, den Heer *Vice-admirael* liet de witte *Vlagh wayen* en dede seyn om te *Petjaren*, daer nae quamender noch vier schepen op de *Reede* dat *Genueesen* waren en een *Polacker*, wy setten doen onse *Boodt* in, en wy verstonden dat de booven gheschreven schepen met haer vyven vier duysent zielen op hadden, daer quamen oock twee *Schippers* aen boort, het eene was den *Schipper* daer den *ghevanghen* *Timmerman*, den *Barbier* so men seydt, af doot ghesteecken hadde, daer nae liet den Heer *Vice-admirael* de *blauwe Vlagh wayen*, en gingen tegens den avont onder zeyl.

Den 5 dito, 's morgens de wint N. ten Westen, wy zeylden Z. ten oosten, het was heel stille, soo dat wy ghenootsacckt waren ten anker te komen, wy setten onse *Chaloup* uyt, en al den *Adel* voer aen *Landt* om te *Visschen*, en vongen een tamelijcke *Sood*, daer nae quam onse *Chaloup* weder aen boordt, en wy hadden ondertuffchen ons Anker ghelicht en ginghen onder zeyl, het grootste *Genueesche* *Schip* quam ons voor by, en was vol *Landt-foldaten*, en wy verstonden als datter op dat een *Schip* 800 *Man* op was en eenighe *Vrouwen*, verstonden oock dat het *Soldaten* waren om te-

teghens den Koninck van Portugael te Oorlogen, ten dienst van den Koninck van Spanjen, 's nachts doen daer 5 glazen uyt waren, quam'er een groote Mist-banck op, dat wy malkander niet sien konden, soo dat wy alle glazen met een Canon-schooten, en de Trommel roerden, om op het gheluydt by malkander te blyven.

Den 6 dito, 's morgens de wint Noord West, de coers Ooft ten zuyden maer het was heel stil, wy waeren voor de Baey van Gibraltar, onse byhebbende Schepen waren 's morghens soo ver teloefwaert als wy sien konden.

Den 7 dito, 's morgens de wint Z. Z. west, onse coers N. W. ten W. wy hoorden in de Bay van Cadix altemets schieten, tegens den avont quamen wy in de Bay voor Cadix ten ancker, alwaer terstont de Duytsche Cooplieden met haer Barken aen boort quamen, wy vonden daer Capiteyn Jan Egbertsz Ooms, en Jan Gidionsz Verburgh, met eenige Hollantsche Coopvaerdy-Schepen, oock Zeeuwen, Hamborgers en Fransen, soo dat het hier vol Schepen lagh, wy verstonden alhier uyt de mondt van de Schippers, als dat in Duyns, in Engelandt, den Oorlogh publijck was afgekondight, oock quam 's avondts den Capiteyn van den Heer Vice-Admiraal van Meppelen aen boort, die alhier tydinge bracht, hoe dat syn Secretaris op den vierden deser, soo als wy van Mallaga te seyl ginghen, in het laetste van de Honde-wacht, alsoo hy was beschoncken, ende een Poort in sijn Koy stont, uyt deselve over boort is ghefallen soo daer ghepresumeert werdt, doch evenwel van niemant ghesien, wy verstonden alhier oock datter op den vierden December een van de voorschreven Gemeesche Scheepen ghebleven was, daer ontrent vijf-honderdt Man op was, en datter maer vier Mannen endeen Vrouw af-ghekomen was, het was doenmaels heel stil weer, soo dat wy niet konden vermoeden hoe het ongheluck ghekomen was.

Den 8 dito, 's morghens de windt Noorden ten Westen, met een doorgaende coelte, daer quamen noch twee Fransche Scheepen op de Reede; onse Chaloup voer aen landt om Prattica te versoecken met myn Heers Swager, en den Luytenantd Hondius; Maer quamen sonder Prattica wederom aen boordt, 's avondts quamen de andere Gemeesche Schepen op de Reede, alhoewel wy geen Prattica en hadden, quamender noch continueelijck Spanjaers aen boort, en den Luytenant hadde selfs in de Stad geweest, sonder dat yemant hem iets geseydt ofte misdaen hadde, oock quamen hier Barcken met Druyven en Wyn aen boordt, sonder dat sy yets vervaert waren.

Den 9 dito, 's morghens de wint N. West, met moy weer, daer quamen noch eenighe Scheepen op de Reede, den Heer Vice-admiraal liet de witte Vlagh Wayen, en dede seyn om te Petjaren, wy verstonden doen dat den Consul van den Burgh van meeninghe was wederom naer Hollandt te trecken.

In de Baey voor Cadix gekomen.

Den Secretaris van den Vice-Admiraal van Meppelen bytenboort gevallen.

Een Gemeesche schip gebleve.

Den 10 dito, de wint als booven, onse Luytenant *Hondius* voer vroegh inde dagh-wacht om waeter, ghelijck hy nae de Vroegh-kost wederom deede, nae den middagh wierter *Gepetjaert*, en yeder Capiteyn kreegh sijn Acte, waernaey hy hem soude hebbente reguleeren, doen ginghen oock alle onse ghelofte Slaeven van boordt nae Hollandt, behalven een die ruyde teghens een van onse Maedts, die in sijn plaets nae Huys ginck, de Slaeven van den *Heer Vice-admirael* heeft hy verdeeldt onder sijn Esquadre, des avonds in de eerste Wacht quaemen onse vermiste scheepen wederom by ons.

Den 11 dito, des morghens de wint Oostelijck, met den dagh ginghen wy onder seyl, stelde ons koers Zuyde, den *Heer Vice-admirael* liet de Witte Vlagh waeyen, ende deede seyn om te *Petjaren*, den *Vice-Admirael van Meppelen* sijn Fiscael quam aen boordt, ende den ghevanghen *Timmerman* wierdt verhoordt, doen waeren wy met ons vijf-thien Schepen van Oorloogh, en hadde een schoone Vloodt Koop-vaerdy Scheepen, die nae *Smirne* en andere quartieren wilde, daer eerst tot *Convoyers* toe ghesfeldt waeren Capiteyn *Jan Ooms* en *Jan Verburgh*; Maer alsoo wy hier verstonden als dat den Engelschen *Vice-Admirael* *Jan Lauson*, met een sterck Esquadre die wegh uyt was, soo hebben wy tot verseeckeringe van de Vloot ghesaementlijck meede ghegaen, om haer so veer te *Convoyeeren*, dat sy buyten perijckel soude wesen; nae den middagh quamender verscheyde Koop-vaerdy Scheepen voor by ons, die ons verscheyde Eerschooten dede.

Den 12 dito, des morghens de wint Zuydt-Oost, ons koers Noort-West, *Stilletjes*, wy waeren voor *Tanger*, alwaer wy konde tellen der-thien Engelsche Scheepen en wy waeren met ons vier-ender-tigh Schepen met de Koop-vaerdy Scheepen, het was stil, wy dreven met de zeylen voor de Mast, om andere Schepen in te wachten, die te loefwaert van ons waren, 's middaegs quamen wy by *Tanger*, alwaer de Engelsche ons eerst Eerschooten deeden, daer wy weder op antwoorden en passeerden soo voorby, tegens den avondt wierter *Gepetjaert*.

Den 13 dito, des morghens de windt Westelijck, de koers Oost, met een tamelijcke koelte, wy kreeghen 6 Schepen in het gesicht, alwaer wy jacht op maeckten, en als wy by haer quamen was het Capiteyn de *Liefde* met sijn by-hebbende *Konvoy*, daer nae liet den *Heer Vice-Admirael* de *Witte Vlagh* waeyen, de *Opper-hoofden* en *Capiteynen* quamen aen-boordt, voorts staecken wy 't by de want, en de *Joot Pr. Assvede* gingh van ons boordt met sijn Soon op het schip van *Kapiteyn* *Jan Egbertsz Ooms*, om soo tot *Livorne* te koomen, en dan over landt nae *Hollandt* te gaen, doen lieten wy de *Prince* *Vlagh* waeyen, en smeeten het weder voor de windt, de koelte was vry wat ghewackert, een weynigh daer na liet den *Heer Vice-Admirael* de *Witte Vlag* waeyen, en daer wiert *Gepetjaert*, verstonden doen uyt de mondt van *Capiteyn* de *Liefde*, als datter een *Koopvaerdy* *Man* wilde *Sincken*, daer wy ghesaementlijck nae toe quamen, en quamen doe ten *Ancker* by het plaefje ghenaemt *Allamarye*, daer quamen oock *Engelsche* *Scheepen* by ons ten *Ancker*.

Voor
Allama
rye ten
Ancker
geko-
men.

Den

Den 14 dito, des morgheus de windt Ooft ten Noorden, nae de Vroegh-
kofft liet de Heer Vice-Admiraal de Blaeuwe Vlagh wayen, en daer wiert Ge-
petjaert, daer nae liet den Heer Vice-Admiraal de Blaeuwe Vlag wacyem om
te feyl te gaen, wy lichten ons Ancker, maer moften door de stilte noch blij-
ven leggen, wy krenghden en Roeten ons fchip.

Den 15 dito, 's morgens de wint zuydelijk, wy dreven meeft door stilte,
het was doot ftill, ontrent teghen den middagh kreeghen wat koelte, tegens
den avondt kreeghen wy 5 Eerfchooten van een Pelacker, dien wy wederom
antwoorden met gelijke fchooten, den Vice-Admiraal van Meppelen dede't
felve, 's avonts weer en wint als vooren.

Den 17 dito, 's morgens de windt Noorden, de koelte West ten Zuyden,
met een labber koelte, en de windt heel varyabel met regen, 's avondts in het
tweede glas van de eerfte wagt quamen wy tuffchen *Velus Mallegom*, ende
Mallaga ten Ancker.

Den 18 dito, 's morgens de windt Z. Ooft, doch wederom varyabel, met
Weynigh koelte, fo dat wy moften boeghfeeren, voor middagh als daer on-
trendt 6 glafen uyt waren, quaemen wy voor *Mallaga* ten Ancker, alwaer wy
vonden ter Reede leggen Capiteyn van Reede en Capiteyn van Aemftel, en
vonden oock den Heer Vice-Admiraal Laufon met fijn byhebbende Engel-
fche Schepen, wy deden malkander verfcheyde Eerfchooten, en de Capiteyn
voer byden Engelschen Admiraal aen boort, wy fchraepten doen ons Schip
van buyten en van binnen, en haelden een boot water.

Den 19 dito, 's morgens de wint N. Ooft doch ftilte, wy Teerden ons fchip
van buyten en van binnen, en de Heer Vice-Admiraal liet de Witte Vlagh wa-
ven, en Petjaerden over onse ghevanghen patient, die gheboeyt wierdt ghe-
bracht aen Capiteyn van Reede, om nae Hollandt gevoert te werden, oock
Varckten wy ons fchip, daer nae Krenghde en Roetendt, en Smeerdent aen
Back-boordt.

Den 20 dito, de windt als booven, ginghen 's nachts onder zeyl,
Capiteyn van Reede en van Aemftel gingen met ons, wy wendent 's nachts
twee mael.

Den 21 dito, 's morgheus de Windt Ooft, de coers West, wy haddent
's nachts ghewent, en doen verdwaelden daer eenighe Schepen van ons af,
daer wy eenighe van in 't ghesicht met den dagh kregghen, wy dreven dien
gheheelen dagh in ftilte, met heel dijlich weder, fo dat wy ghenootfaeckt
waren de Tromte roeren, op dat ons byhebbende Schepen op 't gheluyt by
ons mochten blijven, wy faghten een doot Man voorby ons Schip drijven,
den Stierman feyde dat hy noch een doode Man hadde ghesien voorby drij-
ven; wy vermoeden dat het dooden waren van 't ghebleven Schip mer vijf
hondert Man.

Den 22 dito, 's morgens de Wint West, met ftilte, wy zeylden Zuyd-zuyd
West, midtften laveren, wy spraecken een Fransman die van Livorne quam,
ende wilde na Cadix, 's avondts quamen wy voor 't Naen van Gibraltar ten
Ancker, alwaer wy eenighe Schepen fagen ten Ancker leggen, daer komende
bevonden wy maer met onse ses Scheepen te wesen, en hadden dien dagh
onse

Tuffen
Velus
Malle-
gons en
Malle-
ga ten
Ancker
gheko-
men.

Voor's
Naen
ten An-
ker ghe-
komen.

onse Fockemast ende Besaens-mast geschraept, het was dien geheelen dag mistig geweest.

Den 23 dito, 's morghens de wint N. Oost, met heel stil en warm dyfigh weer, wy Teerden onse Focke groote ende Besaens-masten, daer quam noch een Schip op de Reede, en onse Chaloup voer na landt, het was dien geheelen dach stil en mistig weer, wy Krenden en Roeten ons Schip, en Branden en Smeerden aen Stierboort.

Den 24 dito, 's morghens de wint zuydelyk, heel stil, met swaere hitte, mistig ende mottigh weder, soo dat wy voor den middagh ghenootsaeckt waren eenighe schooten te schieten, om op 't gheluyt onse ghemiste Scheepen te hooren, waer dat wy waren, 's nachts als daer ses glafen uyt waren, gingen wy te zeyl met een Noord Ooste wint, de coers Zydzuyd-oost.

Den 25 dito, 's morghens de windt Noorden, ons coers O. N. Oost, wy passeerden het *Nacuw van Gibraltar*, alwaer wy een Coopvaerdyscheepjen saghen leggen, het welck van *Vlissingen* was, en saghen noch een *Hollandische Fluyt* legghen, wy setten onse Chaloup uyt, daer onse Capiteyn mee aen lant voer, om te vernemen offe daer geen van onse vermisten scheepen vernomen hadden, seyden dat sy 's nachts eenighe scheepen ghesien hadden, waer onder een was die 2 Vieren achter op hadde, 't welck wy vermoeden dat het onse vermisten scheepen geweest zyn, daer na liet den Heer *Vice-admiraal* de witte Vlagh wayen, en dede seyn om te Petjaren, en al onse by-hebbende Capiteynen quamen aen boordt, wy waren doen met ons 24 Scheepen, te weten: van ons eygen Esquadre, en Capiteyn van *Reede* en Capiteyn van *Aemstel*, met haer by-hebbende Convoyen, en Capiteyn *Block van Rotterdam*, met syn by-hebbende Convoy en een *Seeuw* met syn Convoy.

Den 26 dito, 's morgens de wint Zyden ten Westen, de coers Oost, daer nae de windt faryabel, omtrent den middagh ten vyf uuren quamen wy in de *Bay* voor *Cadix* ten ancker, maer en kreghen wederom gheen *Practica*, alhoewel de Duytsche *Cooplieden* aenstonts aen boordt quamen, wy setten onse Chaloup en Boot uyt, en onse Luytenant voer om water, den Heer *Vice-admiraal* liet de Witte Vlagh wayen, en daer wierdt *Gepetjaert*.

Den 27 dito, 's morghens de wint West ten Noorden, onse Luytenant *Jan Willemse* voer in de *Honde-wacht* om water, en na de *Vroegh-koff* voer onse Luytenant *Hondius* om water, daer nae liet den Heer *Vice-admiraal* de Witte Vlagh wayen, en alle de *Opper-hoofden* en *Capiteynen* kregen haer *Actens*, waer na sy haer fouden hebben te reguleeren, onse Luytenant hadde met water aen boort geweest, ende na dat het water geloft was, voer dadelijk weder om water, daer nae wiert *Krijghs-racdt* ghehouden over den Luytenant *Everhart van Domselaer*, ende den Luytenant *Tymon*, beyde Luytenanten by den Capiteyn *Jacob Cornelisz Swart*, die met haer beyden hand-gemeen geweest waren, ende malkanderen met veele sameuse woorden hadden ghescheldt, volghens *Attestatie* daer van aen den

Heer Vice-Admirael vertoont, is overfulcks by den Krijghs-Raedt beslooten, als den voorz. Luytenant Dompelaer met den Capiteyn van Aemstel soude op-gaen nae Amsterdam, om aldaer by de Edelle Mooghenden Heeren ter Admiraliteydt, sijn saecke te verdedeeren, en gingen dien selfden avondt onder seyl.

Den 28 dito, 's morgens de wint N. N. West, met een labber koelte, wy sagen een sloop, alwaer wy jacht op maecten, en als wy by hem quamen so was 't een Engels Man, daer na sagen wy noch 2 schepen; maer konde so veer niet komen, dat wy konde bekennen wat voor Schepen het waren, daer nae quamen wy by een Spaensche Barck die drie Eerschooten schoot, en wy antwoorden met een.

*Van Cádiz seil
gegaen.*

Den 29 dito, 's morghens de windt N. ten West, doch soo stil dat wy moeste Roeyen, en Roeyden met 8 Riemen 4 aen Stier-boordt ende 4 aen Backboort tot dat wy te Astapoma quamen, daer komende setten wy onse Chaloup, ende boodt uyt, wy waeren daer van meeninghe houdt te hacken; maer en konde daer gheen verlot toe krijghen, den Heer Vice-Admirael liecht de Witte Vlagh waeyen en daer wierdt Gepetjaert, daer nae voer onse Chaloup met alle den Adel aen landt om te Visschen, ghelijck oock den Heer Vice-Admirael met den Heer Mortaingne volghden, en quamen teghens den avondt aen boordt met een goede vanghst, seyde oock aen landt ghehoort te hebben, als dat de Turcken met een Roey-barck daerse met haer viertwintigh Turcken in waeren: te weeten, twee-en-twintigh Turcken en Mooren door malkanderen twee Renegade, die een Spaensche Barck veroverdt zijnde verdeelde haer volck, ende daer nae quaemender andere Spaensche Barcken, die haer teghens de Turck te weer stelde, ende de veroverde Barck is weder genomen met de Turcken, hebbende 22 Turcken en Mooren voor slaven verkocht, en die twee Renegaden aen de nock van de Ree ghehangen zijnde, hebbense voort door schooten.

Den 30 dito, 's morgens de wint Noordelijck, wy seylden Z. ten Noorden met het lamieren van den dagh hadden wy ons ancker gelicht, wy kregghen 4 schepen in 't ghesicht: te weren, twee Fluyten en twee Pynassen, als wy by haer quamen waren het Hollanders die ons Eerschooten deden, daer wy weder op antwoorden, den Heer Vice-Admirael liet de Chaloup uyt setten, en ons Capiteyn voer haer aen boort, wederom komende seyde datse van Mallagom quamen, ende seyden als dat de France een plaets in Turckyen inghenomen hadden genaemt Ange, alwaer wel 800 van de France gebleven waeren, en omtrent den middagh wenden wy het.

Den eersten September, des morghens de windt Zuydt-west, de koers Noort-Oost, omtrent den middagh quamen wy voor Mallaga ten Ancker, en Foncker van Koeerden voer aen landt, om nae Brieven te sien, wederom aen boordt koomende, bracht een party brieven meede aen boordt, die aen onse andere Scheepen hooren; Maer niet meer als een op ons schip, voordt varckten wy ons schip aen weeder-zijde, spraccken oock een Straets-vaerder die achter ons om quam, de Schipper ghenaemt Rudt Maximiliaen, des.

*Tot
Mallaga
geko-
men.*

Weder
t'zeyl
gegaen.

's avonds alffer vier glazen uyt waren, lichten ons Ancker en gingen weder onder zeyl.

Den 2 dito, des morghens de windt Zuydt, doch doot stil, 's nachts in de eerfte wacht kregghen wy een weynigh koelte, en in de Honde-wacht, als daer ses glaesen uyt waren sagghen wy drie Schepen die van Napels quamen, en hadden Soldaten in, daer sy meede nae Cadix wilde, seyde oock datter maer een Fluyt tot Alicanten op de Reede lagh, dat wy vermoeds onse Fictually Fluyt te zijn, seyde oock maer een Engels Schip ghesien te hebben.

Den 6 dito, 's morghens de Windt Noord-West, ons coers Noord-oost, voor den middagh wenden het, de coers Zuyd-west, nae den middagh voer den Heer Vice-admirael aen de Vice-admirael van Meppelen, en den Commandeur de Wildt quam aen ons boort, wy hadden dien dagh twee Engelsche gesien, 's nachts de windt fariabel.

Den achtsten dito, des morghens heel stil, daer nae kregghen wy Oostelijke koelte, teghens den middagh sagghen wy een Schip, daer wy nae den middagh by quaemen, ende als wy hem spraccken, was hier een Fregat dat van Toulon quam, en dede ons vier Eerschooten, daer wy met drie op antwoorden, 's achter-middaghs omtrentten vier uren quaemen wy voor Alicanten ten Ancker, en setten voort onse Chaloup en Boot uyt, en haelden onse Stucken over, en Krenghden en Roeten ons Schip aen weder zijden, het welck laet in den avondt eerst ghedaen was, soo dat het Volck by de kaers gheschaft wierdt, en Joncker van Koeverden hadde met de Chaloup aen landt gheweest, en bracht een party Brieven aen boordt, en daer laegghen vier Engelsche Scheepjens op de Reede, en twee of drie andere Schepen.

Van A.
licante
t'zeyl
gegaen.

Den neghenden dito, des morghens de Windt Noorden ten Westen, met den dagh liet den Heer Vice-Admirael de Witte Vlagh waeyen, ende dede zeyn om te Petjaren, daer nae voer Joncker van Koeverden aen landt met de Chaloup om eenighe ververfinghe te koopen, doen setten wy onse Boodt in, ende daer nae onse Chaloup, en den Heer Vice-Admirael liet de Witte Vlagh waeyen, ende al de Opper-hoofden en Capiteynen quaemen aen boordt, ende kregghen haer Actens, waer nae sy haer souden hebbente reguleeren, ende dat sy souden nae Formetterre gaen om houdt te hacken, doen liet den Heer Vice-Admirael de Blauwe Vlagh waeyen, om t'zeyl te gaen, ghelijck wy teghens den avondt deden, met een Zuyde Windt, onse coers Oost, onder zeyl zijnde, quam daer noch een Barck aen boordt, daer eenighe Adel in was, die den Heer Vice-Admirael vereerde met eenige Callekoenen, en den Heer Vice-Admirael vereerde haer met vijf Eerschooten.

Den 10 dito, 's morgens de windt N. ten westen, ons coers Oost noord oost, met een frisse coelte en een goede voortganck, 's avondts als daer negen glafen uyt waren, quamen wy voor *Formeterre* ten Ancker, en setten voort onse Chaloup en Boodt uyt, die naer het landt voeren om Hout te hacken, en quamen 's avondts als 'er twee glafen uyt waren in de eerste wacht weder met Hout aen boordt, ende als daer seven glafen uyt waren in de eerste wacht, voeren beyde de Luytenanten aen landt, om het Volck aen te pressen.

Den 11 dito, 's morgens de windt Z. ten westen, onse Boodt en Chaloup hadden ettelijcke rochten gedaen om Hout, daer ons Volck seer beefigh aen boordt mede waren om te kloven, en wech te stuwen, oock voer onsen Adel aen landt, om te sien of daer oock wat te schieten was, maer sy quamen weder aen boordt, sonder yets geschoten te hebben, en ons Volck hadden dien dagh soo veel Houdt gehaelt, als sy van nooden hadden.

Den 12 dito, 's morgens met den dagh liet de Heer Vice-admiraal de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, dat gedaen zijnde, waeyde de Blauwe Vlagh om 't seyl te gaen, en lichten ons Ancker en gingen onder seyl, de windt N. west, en de coers Z. west.

Den 28 dito, 's morgens de windt als boven, de coers Z. west, nae den middag sagen wy 4 seylen daer wy jacht op maecten, en als wy by haer quamen waren 't Satynen, het wierde voort stil, en bleef soo den geheelen dagh.

Den 17. dito, 's morgens de windt West, en de coers O. N. oost, met een labber-coelte, nae den middagh sagen wy een schip omtrent Velus Mallaga, dat nae ons toe quam, wy setten onse Chaloup uyt, daer onse Capiteyn in gingh en voer daer aen boordt, en als hy aen boordt quam, bevondt dat het een schip was, dat uyt Hollandt quam, den Schipper was van Amsterdam, maer voer van Hoorn, en was ghenaemt *Ian Iansz.* 't schip genaemt de *Son*, waer van wy verstonen als dat hy 29 dagen verleden, uyt Texel was 't seyl ghegaen, ende de Oost-Indisch-vaerders zijnde elf in 't gheral, al binnen waren, en dat de sterfte tot Amsterdam Godt betert seer toenam, dat 'er omtrent duysent des weecks sturven, daer nae quam de Chaloup van Capiteyn van der *Saen* aen boordt met Capiteyn *Bylandt* om eenige Brieven, die met het bovengenoemde schip gekomen waren.

Den 18 dito, 's morgens de windt Noordelijck, als daer 4 glafen uyt waren, quamen wy by Velus Mallaga, en deden voort ons best met laveren, om tot Mallaga te komen, en quamen nae den middagh op de Reede, daer een party schepen lagen, omtrent 6 a 27 in 't getal, soo Hollanders als Zeeuwen, Hamburgers en Fransen, wy setten voort onse Chaloup en ons Boodt uyt, en *Ioncker van Coeverden* voer nae landt, en onse Luytenant *Hondius* voer om water, daer quam doen een Coopvaerdy-schipper aen boordt, die van Medenblick was, en daer quam den Vice-admiraal van *Meppelen* en alle de Capiteynen aen boordt.

Den 19 dito, 's morgens de windt Z. oost ten zuyen, onse Chaloup voer nae landt om eenige ververfingh, daer nae liet den Heer Vice-admiraal de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, daer nae quam de Chaloup aen boordt met den Graef van Hoorn en *Ioncker van Coeverden* en *Engel*

Voor
Mallaga
gekomen.

de *Ruyter*, en brachten een deel ververfingh mede, en onse Boodt was aen landt gevaren om Victualy te halen, die wy met hulp van vijf andere Booten noch dien selfden avont aen boort kregen, behalven een Ockxhoofd Sout dat wy vermisten, met noch omtrent 500 pondt Stockvis.

Den 20 dito, 's morphens de windt N. west ten noorden, met een rederlijke coelte, onse Luytenant *Hondius* voer in de Honde-wacht nae landt, en 's morphens voer den *Heer Graef van Hoorn* en *Ioncker van Coeverden* nae landt, wy teerden ons schip doen van buyten en van binnen, en de *Heer Vice-admiraal* liet de Witte Vlagh wayen, en daer wiert Gepetjaert, en den Luytenant *Hondius* voer aen landt met de Boot, om de andere Capiteynen haer Victualy aen boordt te helpen, en quam 's avonts wederom aen boordt.

Den 21 dito, 's morgens de windt Z. oost, den *Heer Vice-admiraal* liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, onse Chaloup voer met *Ioncker van Coeverden* aen landt, en *Ioncker Engel Ruyter* die aen Strandt was, stil staende met de handt op sijn Rugh, en de Spaenjaerts aen Strandt komende om ruymbaen te maecken, sloegen *Ioncker Engel* met haer degens op sijn Gadt en op sijn Handt, soo dat sijn Handt aen verscheyde plaetfen gequerft was, 's avondts quam onse Boot aen boort, medebrenghende een party vaetjes en corven Kazijnen en Anfoves, hier quamen twee Franse schepen op de Reede.

Den 22 dito, 's morgens de windt als vooren, onse Boodt was aen landt ghevaren, om onse byhebbende Capiteynen haer Victualy aen boordt te helpen, 's avondts gingh hier een Engels Galjoot t'feyl, met een Hamburger Pynas.

Den 23 dito, 's morgens de windt Zuydelijk, wy kregen een party Broot aen boordt, omtrent 5000 pondt, en ons Boodt voer met Luytenant *Hondius* aen landt, daer nae liet den *Heer Vice-admiraal* de Witte Vlagh wayen, en daer wiert Gepetjaert, daer nae quam de Luytenant *Hondius* weder met Broodt aen boordt, en de Luytenant *Ian Willemfz.* quam met de Chaloup, 's nachts was hter noch een Engels schip op de Reede gekomen, daer nae quam den *Heer Vice-admiraal Lauson* voor by seylen mer sijn Esquader, daer wy onse Vlagh voor strecken, en verwelkomde hem met 7. Eerschoten, daer hy ons weder op antwoorde met gelijcke seven, in 't scheyden gaf dito *Vice-admiraal* 7 Eerschoten tot Adieu, wy antwoorden wederom met gelijcke 7, onse Capiteyn *Dubois* hadde hem aen boordt geweest, en hadde uyt de mond van dito *Vice-admiraal* verstaen, als dat den *Vice-admiraal Smit* onderwegen *Algiers* overleden was, en datse hem over boort geset hadden, oock hadde hy verstaen als dat sy voor haer Consul hadden geboon 100 Slaven, met een groote somme geldts, maer konden hem niet los krijgen, 's avondts kregen wy noch 64 Sacken broodt aen boordt, soo dat wy doen 20000 pondt broodt aen boordt hadden.

Den 24 dito, 's morgens de windt Oost ten noorden, 's morgens na de Vroegh-kost, liet den *Heer Vice-admiraal* de Witte Vlagh waeyen, en dede seyn om te Petjaren, en de Operhoofden en Capiteynen kregen haer Actens, waer nae sy haer souden hebben te reguleren, om met den eersten t'feyl te gaen nae de Baey van *Cadix*, alwaer de generale rendezvous soude wesen, om
aldaer

aldaer het schrijvens te verwachten, waer nae darmen hem dan vorders soude hebben te reguleren, nae den middagh liet den *Heer Vice-admiraal* de Blacuwe Vlagh waeyen, om t'seyl te gaen, gelijk wy tegens den avondt deden, het was heel stil, maer kregen tegens den avondt wat coelte uyt den Oosten.

Den 27 dito, 's morgens de windt oostelijck, de coers West, met een stijve coelte, en een goede voortganch, voor den middag als'er 6 glafen uyt waren, quamen wy voor de Baey van *Gibraltar* alwaer den *Heer Vice-admiraal Lauson* met sijn Esquadre lagh, 's avondts in de eerste wacht, quamen wy ten Ancker, ontrent 5 mijlen beoosten *Cadix*, hadden harde windt, en buyich weder, schoten een seyn schoot, op dat onse mede-mackers souden weeten, dat sy mede Anckeren souden, en schoten daer nae noch een schoor.

Den 26 dito, 's morgens de windt N. oost, voor de middagh quamen wy in de Baey voor *Cadix* ten Ancker, alwaer soo veel schepen lagen, dat wyse niet tellen konden, lagen oock drie Spaensche Galjoenen, onse Chaloup voer aen landt, om te sien of men *Prattica* konde bekomen, maer daer en was geen *Prattica*, de Galjoenen souden nae de *Indies* gaen, onse Boodt was met de Luytenant *Hondius* om water gevaren, wy verstonden oock als dat'er een Coopvaerdy schip, dat met Saet geladen was, op den Dyamant ghestoren hadt, en was een Italiaens schip, en was voort aen de water-plaets ghestrandt, oock datter een Coopvaerdy-man omgheslagen was, waer van drie man gebleven was, dit was acht dagen geleden dat dese ongelucken ghebeurt waren.

Den 27 dito, was het stil, de *Heer Vice-admiraal* liet de Witte Vlagh waeyen, en dede seyn om te Perjaren, wy hadden oock onse Voor-stengh gestreecken, en hadden de *Salingh* vermaeckt die aen stucken was, hadden dien dagh twee Booten water gehaelt.

Den 28 dito, 's morgens de windt Zuyden, de *Heer Vice-admiraal* liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert *Gepetjaert*, en al de Opper-hoofden en Capiteynen bleven by den *Heer Vice-admiraal* ten eten, en onsen Luytenant *Hondius* hadde dien dagh twee Booten met water gehaelt.

Den 29 dito, 's morgens de windt Oost ten Zuyen, met dyfigh en regenachtigh weder, den Luytenant *Hondius* hadde dien dagh een Boodt water gehaelt, en onse Constapel haelde uyt de *Fictualy-Fluyt*, een Boodt *Bosch-Kruyd*, 's avondts quamender 24 *Varckens* aen boordt.

Den 30 dito, de windt Oost ten zuyen, 's morgens wierden de bovengesz. *Varckens* verdeelt, en wy hieldender voor ons leven, onse Boodt was aen landt gevaren, doen quam alhier op de Reede Capiteyn *Block* van *Zeelant*, met *France* Coopvaerdy-schepen van *Habel de Grace*, die soo wy verstonden kostelijck geladen waren, oock quam 's avondts ons Boodt weder aen boordt, mede brengende den *Heer Vice-admiraal* sijn Swager, die soo wy verstonden, de plaets soude bekleden van den overleden *Heer Fiscael de Vianen*.

Den 1. October, de windt N. oost, 's morgens voer onse Luytenant om water te halen, die noch voor de middagh aen boordt quam, daer quam oock een *Barck* *Lamoenen* aen ons boordt, die onder het Esquadre verdeelt wierden, en wiert tot verversingh aen yder Man gegeven 20. stucks, en aen de *Officieren* 31 stucks, daer nae quamender twee *Barcken* met *Wijn*

Van
Mallaga
t'seyl
gegaen!

en Azijn aen boordt, voort wiert'er 's middaghs voor al het Volck Poespas geschaft, daer quam doen oock een schip van *S. Malo* op de Reede, en onse Chaloup quam oock aen boordt met den Commissaris *Mels*, mede brengende Vygen, Razijnen en Granaet-Appelen, oock was mijn Heer Vice-admirael met een Barck aen landt gevaren, en onse Luytenant *Hondius* was weder aen landt ghevaren, en daer waren soo wy verstonden, vier van onse Matrosen wech geloopten, die van te voren met de boordt aen landt gevaren waren, daer na voer ons Capiteyn *Dubois* met de Chaloup nae lant, 's avonds quam onse Luytenant aen boordt, medebrenghende een deel leghe Water-Varckens.

Den 2 dito, 's morgens de windt Z. ten westen, in 't eerste glas van de eerste wacht, voer onse Luytenant *Ian Willemz.* met de Chaloup aen de Fluyt, en haelde daer een party Deelen en wat Sparren, oock voer Capiteyn *Bloock* weder nae *Mallaga*, daer nae liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh wayen, en daer wiert Gepetjaert, en Capiteyn *Enno Doedens* kreegh ordre om yder Capiteyn sijn behoefte te laten volgen, volgens hare lijsten, ons Luytenant *Hondius* voer nae *Porte Marye* die tegens den middagh weder aen boordt quam, en nae dat hy een weynigh gegeten hadde, voer dadelijck wederom heen, daer hadden oock eenige Spaense Barcken aen boordt geweest met Beek, oock eenige Hollandsche Coopluyden, 's avonds in de eerste wacht, voer onse Luytenant *Ian Willemz.* om water, en quam in de dagh-wacht wederom aen boordt.

Den 3 dito, 's morghens de windt N. ooft, in de dagh-wacht voer onse Luytenant *Hondius* nae *Porte Marye*, en quam nae den middagh met eenige Wijn aen boordt, hadden oock Gepetjaert, daer nae sagen wy de Spaensche Galjoenen r'feyl gaen, bestaende in 6 of 27 seylen, sagen oock den Heer Vice-admirael *Laufon* in Zee voor by de Baey, maer quam niet binnen, en bleef buyten leggen.

De
Spaense
Galjoe-
nen gin-
gen
r'feyl.

Den 4 dito, 's morgens de windt West ten Zuyen, in de dagh-wacht voer onse Luytenant *Hondius* aen landt om water, en quam teghens den middagh weder aen boordt, daer nae liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh waeyen, en daer wierdt Gepetjaert, daer quam oock veel Adel en Coopluyden aen boordt, die den Heer Vice-admirael quamen Adieu seggen.

Van Ca-
dix on-
der feyl
gegaen.

Den 5 dito, 's morgens na gedaene feyn gingen wy onder feyl, de windt Zuyden, de coers West ten Zuyen, daer na Z. west ten westen, wy quamen voor by den Heer Vice-Admirael *Laufon* en sijn Esquadre, by haer komende, streecken wy onse Vlagh, en deden seven Eerschoten, daer hy weder op antwoorde met negen, en wy weder met drie, daer hy wederom op antwoorde met gelijcke drie, by malkanderen komende preyden malkanderen met groote beleeftheydt, en brachten malkander een dronck tot Bon Voyage aen weder zyden, en scheyden soo van malkanderen, elck met drie Eerschoten tot Adieu, daer nae preyden wy sijnen Vice-admirael die wy van ghelijcken drie Eerschoten deden, daer op hy met drie wederom antwoorde, en sijn Luytenant quam aen ons boordt, als die van ons boordt gingh, liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en al de Opperhoofden en Capiteynen kregen haer Actens.

Den 6 dito, 's morgens de windt Noorden, de coers Z. ten westen, met een Marfseyls coelte, wy kregen 12 schepen in 't gesicht, maer konden niet bekennen wat voor schepen het waren, 's avonds liep de windt Z. west, en wy wendent.

Den 7 dito, 's morgens de windt N. oost, de coers West ten zuyen, wy sagen een Satyn die by de Spaensche Vloot moest wesen, hy dede ons drie Eerschoten, daer wy niet een weder op antwoorden, en de Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh wayen, en daer wiert gepetjaert, doen kregen de Opper-hoofden en Capiteynen haer Actens waer nae sy haer souden hebben te reguleeren.

Den 8 dito, 's morgens de windt N. N. west, ons cours Z. Z. west ten Zuyen, wy sagen eenige schepen, het welke wy vermoeden de Spaensche Vloot was, wy hadden een goede windt en een harde voortganck tot 's avonts toe.

Den 9 dito, 's morgens de windt als boven, met een harde voortganck, daer wierden weder vijf schepen gesien, maer konden niet bekennen wat voor schepen het waren.

Den 11 dito, 's morgens de windt en coers als boven, wy namen 's middaeghs hooghte, en hadden 28 Graden 27 Menuyten, wy sagen doen landt aen stuer-boordt, als wy daer by quamen, warent d'Eylanden van Canaryen, wy hoorden doen oock eenighe schoten schieten, de Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert,

Den 12 dito, 's morgens de windt en coers als boven, wy vonden 's morgens een deel Sprinck-hanen op 't schip, die soo groot waren als de Hippelkooorns in Hollandt, hadden 's middaeghs de hooghte van 23 Graden en een half, nae den middagh sagen wy een schip, daer wy jacht op maecten, maer konden hem niet bekomen, noch oock soo nae niet komen dat wy sien konden, wat voor een schip het was, wy smeten 't op de ly en wierpen het Dieploodt, en bevonden 34 Vadem water.

Den 15 dito, 's morgens de windt Noorden, en hadden 's nachts Z. ten westen gefeylt, 's morgens de coers Zuyden, 's middaeghs hadden wy de hooghte van 19 Graden 55 Menuyten, nae den middagh liet de Heer Vice-admirael de Roode Vlagh waeyen, en al de Krijghs Raedt quam aen boordt, om het dessein met malkanderen wel te overleggen, oock wierden doen de Storm-leeren gemaect, met de Garnaet-rassen, en de Soldaeten kregen ordre, wie daer aen landt soude gaen.

Den 17 dito, 's morgens de windt N. ten oosten, nae den middagh liet de Heer Vice-admirael de Witte Vlagh waeyen, en daer wierdt Gepetjaert, en yeder bracht sijn lijste van 't Volck, dat sy souden imployeren tot het innemen van Goe-ree en Cabo de Verde, soo van Soldaten als Matrosen, en yder Opperhoofst en Capiteyn kregen haer Actes, waer nae sy haer souden hebben te reguleren, in het innemen van 't Eylandt Goe-ree, in de eerste wacht, wierpen het Loodt op 28. 30, en 32 Vadem.

Den 19 dito, 's morgens de windt Noordelijck, de coers W. N. west, 's middaeghs hadden wy de hooghte van 15 Graden 49 Menuyten, wierpen het Loodt, en bevonden 32 en 36 Vaem water, hadden verscheyde reyfen gewendt

d'Ey-
landen
van Can-
narien
gepas-
seert.
Groote
Sprink-
hanen
op ons
schip
geval-
len.

gewendt met groote stilte, hae den middagh kregen wy de windt Noorden; de coers West, 's avonds quamen wy ten Ancker, en de *Heer Vice-admirael* liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wierdt Geperjaert, als 'er vier glafen uyt waren in de honde-wacht, lichten ons Ancker en gingen onder seyl.

By Cabo Verde ten Ancker gekomen.

Den 21 dito, 's morgens in de dagh-wacht, lichten wy ons Ancker en gingen weder onder seyl met stilte, de Lucht Z. ten westen, de coers West, hebben 't weder verscheyden reysen gewendt, over en weder, nae den Middagh wierpen wy het Loodt, hadden 50 Vadem water, daer nae als daer 9 glafen uyt waren, smeten weder het Loodt, en bevonden 24 Vaedem water, een glas daer nae, was het water by 't schip soo roodt als bloedt, 's nachts in de honde-wacht als 'er 2 glafen uyt waren, quamen wy by *Cabo Verde* ten Ancker, alwaer wy eenige schepen sagen legen, maer konden niet bekennen hoe veel.

Den 22 dito, 's morgens de windt N. N. west, als het dagh was, sagen wy ses Engelsche schepen, het welke al r'samen Coopvaerders waren, daer nae quammer een *Cano* aenboordt, die een brief aen den *Heer Vice-admirael* bracht, van het volck die voor desen op 't *Fordt Cabo Verde* gelegen hadden, ende verstonden uyt haer mont, als dat de Engelsen met haer 9 scheepen daer lagen, waer onder een Coninckx Oorlogh schip was, dat haer Convoy geweest hadde, daer quam een Chaloup met een Wit Vlaggetje aenboordt, om te sien of sy tot geen accoordt en kosten koomen, waer over wy onse Chaloup oock naer landt Stuerden, ende nae dat de Engelsche 3 a 4 mael aenboordt waren geweest, zijn eyndelijck tot accoordt gekomen, in manieren als volcht; In den eersten dat de Coopvaerdy Capiteynen die met haer 7 in 't getal zijn geaccordeert, als dat sy haer schepen sullen behouden, ende de goederen tot haer lijf behoorende ende haer Matroosen, oock in 't minste niet sullen beschadicht werden aen haer lijf noch Goederen, maer die Goederen van de Engelsche West-Indische Compagnie, en daer uyt geloft werden, waer van haer de vrachten gelijk dat behoordt sullen betaelt werden, van den Hollandtsche West-Indische, en datmen hare schepen sal ballasten, maer moeten soo langh by ons blijven, tot dat wy gelegentheydt hebben, om sulckx te doen, dit alles gedaen zijnde, sullen haer dan vry laten passeeren, en hier over zijn eenighe seyn schooten als eerschooten, gedaen, 's avonds, quammer een Chaloup van 't *Casteel*, die een brief bracht van den *Gouverneur*, om aen den *Heer Vice-Admirael* te behandigen, 't welke geschiede in de eerste wacht. Oock meenden d'Engelsche schepen 't seyl te gaen, maer wiert door onse boots en Chaloupen belet.

Den 23 dito, 's morgens de windt N. Oost, het Coninckx Oorloogh schip lichten zijn Ancker, en meende onder seyl te gaen, gelijk hy al-reede was, maer den *Heer Vice-admirael* dit gewaer wordende, dede een Schoot met Scharp schieten dat hy weder setten soude, hy liet voort sijn Marsseylen lopen, en liet sijn Ancker vallen, wy lichten oock ons Ancker en gingen mede onder seyl, en quamen onder 't *Casteel* over 't *Fordt* ten Ancker, daer nae quammer een Sloep met een Wit Vlaggetje, van 't *Casteel*, den *Heer Vice-admirael* liet doen al ree de Witte Vlagh wayen en daer wiert Geperjaert, met de Gefanten van het *Casteel* die tot den middagh toe aen boordt bleven, en scheidde noch

met

met onverrichte saecken, alsoo sy 10 dagen uytstel versochten, daer onse Chrijsraedt in't minste niet toe en verstaen konden, daer nae liet den *Heer Vice-admiraal* een schoodt schieten, en de Vlagh in een Siouw wayen, om dat alle de Engelsche Coopvaerdy scheepen haer Capiteynen moesten aen boordt koomen gelijk sy deden; daer nae quam den *Gouverneur* van 't *Casteel* aenboordt, 's avondts gingen 4 van onse Matroosen met onse Stierman *Prieter* van boordt, om op de Engelsche te letten, daer nae noch 6 om op de kleyne Fluyt te leggen, daer tegens kregen wy weer Engelsche aen ons boordt.

Den 24 dito, 's morgens de windt Zuyen, daer quam weder een Chaloup met een Wit Vlagerje van 't *Casteel* aen boordt, en nae dat de Gesant een wijl aen boordt hadde geweest, voer weder nae landt, met een Brief die hy soude aen den *Gouverneur* behandigen, nae de Vroegh-koft quamen twee Engelsche Capiteynen aen boordt, daer naer wierden de Vrede - Artijculen gesloten, en de *Heer Vice-Admiraal* liet de Witte Vlagh waeyen, en alle de Opper-hoofden en Capiteynen quamen aen boordt, en wierden de Artijckelen Geransificeert, en aen weder-zijden gewisselt, en onderteyckent, mits dat de Engelschen op den 25 's morgens voor achten, het *Casteel* moesten ruymen, en ons Volck daer op laten trecken, en dat die van 't *Fort* tijdt souden hebben, om haer goederen met satoen te packen, tot den 30 dito, maer ons Volck moeste meester van 't *Fort* wesen en van de Poort, hebben overfulcks aen weder-zijden veel Eerschoten gedaen, doen hebben wy ons schip aen weder-zijden ghekrengh en Geroet, onse Luytenant *Hondius* hadde dien dagh een boodt water gehaeldt, en daer wiert door den Capiteyn *vander Saen* een Neger aen boordt gebracht, die door de wandelingh genoemt wierde *Ian Compangy*, die voor 5 of 46 Iaren geleden, al kennis hadde gehad, aen den *Heer Vice-admiraal de Ruyter*, en wist alles perfectt te verhalen, wat in die tijdt gepasseert was, dat het onmogelijk schein dat by sulcke Barbarische Menschen sulcken memory was, om alles weder soo perfectt te verhalen, dese Neger zijnde een oudt bedaert Man, die soo wy verstonden op dat Eylandt soo veel als Vice-Koninck was, en hadde veel dienst aen de Hollandsche West-Indische Compagny gedaen, wy bewesen alle de Negers groote vrientschap, 't welck sy aen ons Volck van ghelijcken deden, maer mochten de Engelsche niet lyden.

ARTY-

ARTYCULEN

van

A C C O O R D T,

Gemaect en gesloten op huynen desen 24 October 1664. tusschen den wel *Ed. Heer Michiel Adriaens de Ruyter, Vice-admirael van Hollandt en West-Vrielandt*, uyt den naem en van wegen de *Geoetroyeerde West-Indysche Compagny* ter eenre: ende den *Heer Capiteyn S. Iorge, Gouverneur van de Forten van 't Eylandt Goeree*, uyt den naem en van wegen de *Konincklycke Engelsche Africaensche Compagny*, ter andere syde, raeckende de overleveringe van 't voorsz. *Eylandt en Forten.*

I.

Dat het voorsz. *Eylandt*, met alle de *Sterckten* daer op staende ende behoorende, sullen over geleevert werden, in handen van den voorsz. *Heer Generael de Ruyter*, van de voor gementioneerde *Hollandtsche West-Indische Compagnie*, *Ammonitie* van *Oorloge*, *Wapenen*, ende voort alle *Coopmanschappen*, ende *Goederen*, jegenwoordigh op 't voorsz. *Eylandt*, ende *resorten* van dien, de voor gementioneerde *Royale Engelsche Compagnie* toe behoorende, behalven alsulcke *Strucken Ammonitie* ende *Wapenen*, als onder breder in volgende *Artyculen* geexpresseert, mitsgaders de maniere, ende gestemde tijdt der voorsz. over leeveringe.

II.

Dat het *Casteel* op den *Bergh* gelegen, op morgen de *Klock acht uren*; zijnde den 25 deser, by die van de voorsz. *Royale Engelsche Compagnie*, ontruymt: Ende by die van de *Hollandtsche West-Indische Compagnie*, in *possessie* genomen sal werden, met alle de *Artillerye*, ende *Ammonitie* van *Oorlogh* daer op zijnde.

III.

Dat het *Fort* beneden, den 30 deser mede by die van de voorsz. *Engelsche Compagnie* ontruymt, ende by den *Heer de Ruyter* ten profijten van den voorsz. *Hollandtsche West-Indische Compagnie* *possessie* genomen sal werden, met alle de *Artillerye*, ende *Ammonitie* van *Oorloge*, *Vyvres*, ende voort alle *Goederen* ende *Effecten* die de voorsz. *Royale Engelsche Compagnie* toebehooren, ende sullen weederzijds *interim* gene *Actie* van *Hostiliteyt* noch

noch Violentie gepleegt worden, ende op morgen den 25 deser de Klock acht uuren voor middagh door den voorsz. Heer de Ruyter, met een Compagnie van 50 Koppen, de Poort van 't voorsz. Fordt, in seecker bewaringe genomen sal werden.

IV.

Dat de voorsz. Heer Generael de Ruyter op morgen den 25 deser van weegen de voorsz. Hollandtsche Compagnie Committeren sal twee Persoonen, om binnen 't voorsz. Fordt te inventariseren, alle de Artillerye Ammonitien van Oorloge, ende Particuliere Goederen in naevolgende Artijckulen, den Heer Gouverneur, Officieren, Soldaten ende Inwoonderen toe gestaen.

V.

Dat den voorsz. Capt. St. George Gouverneur op 't voorsz. Eylandt, mitsgaders alle sijne Officieren ende sijne Soldaten sullen uyt het voorsz. Fordt, ende van 't voorsz. Eylandt trecken op den voorsz. 30 deser met Trommel slag, vliegende Vaendels, Koogels in de Mont, brandende Lonten aen beyde eynden, Musquetten en Piecken op Schouder, Zijd-geweer, Bandeliers vol Buspoeder, en Koogels in de Tas.

VI.

Dat den voorsz. Heer Gouverneur sal vry staen de keur van 2 Stucken, die de gemelde uyt Engelandt met hem gebrocht heeft, met haer Affuyten, Lepels, Wissers, Aensetters en Lonten naer behooren, mitsgaders 12 Schoten Boskruydt, 12 Koogels, 12 Boudt Koogels, met 12 Sackjes Schroodt.

VII.

Dat alle Inwoonders, so Mans als Vrouws-personen, mitsgaders Officieren Soldaten, sal toegelaten werden, met haer onverhindert ende vry te voeren alle haer Kleederen, Meublen en Goederen van wat Natuere die mogen zijn.

VIII.

Dat den voorsz. Heer Generael de Ruyter, aen den Heer Gouverneur, Officieren Soldaten en Inwoonderen, sal verforgen Vivers en Dranck, yder nae sijn qualiteyt, uyt 't Magestijn van 't voorsz. Eylandt den 25 deser in cluys ende voorts bequaem vaertuygh, mitsgaders Vivres tot haer Transpoordt nae Gamby Carmentijn, ende Serrations, mits dat die gene, die in Gamby Landen moeten, Vivres voor een maendt aen Landt mede gegeven sal worden.

IX.

Dat den Heer Gouverneur Officieren, Soldaten en Inwoonderen van 't

voorz. Fordten Eylant vry sal staen ende met haer te voeren, alsulcke Dranck ende Eetbare Provifie, als haer lieder eygen is, mede den Chirurgijn sijne Medicamenten ofte fijnen kift.

X.

Of 't gebeurde dat eenigh Persoon ofte Personen, Officieren ofte Soldaten, ofte Burgeren, van weederzijde deese boövegefsz. Articulen, quame te infregeren, ofte breecken, sal daerom, dit Accoordt niet gealtereert, maer alleen de Kontreventeurs gestraft werden.

XI.

Eyndelijck sullen dese boven-gheschreven Articulen, in beyde de Talen, gheschreven, onderteeckent ende besegelt worden, door den voortchreven Heer Generael de Ruyter, met sijne Krijgh-Raeden van wegen de Hollandtsche West-Indische Compagnie, ter eente, ende den Heer Cap. S. George Gouverneur met sijn Krijghs-Raden van wegen de Royale Engelsche Afrikaensche Compagnie ter andere zijde, en de Punckten eerlijcken ende heylighlijcken geexecuteert.

Actum in 's Landt Schip de Spiegel, op de Reede onder 't Eylant Goe-ree den 24 October 1664.

En was Onderteeckent by de voorz.

K R Y G H S - R A D E N .

IIV

Den 25 dito, 's morgens de windt Oost, onse Soldaten met haer Officieren, voeren nae het Casteel, met een deel Soldaten van de andere schepen, daer den Heer Graef Ian van Hoorn 't Opper Commando over hadde, en de Engelsche Soldaten trocken daer af op het beneden Casteel, ons Volck liet daer de Prince Vlagh op waeyen, den Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en het Engels Oorlogh-schip ginck onder seyl, 's avondts quam 'er een Chaloup en een Boodt met Engelsche Soldaten aen boordt, die seer miserabel daer uyt sagen, en hadden regens haer Gouverneur ghemuytineert, en wilden hem om den hals brengen, die van 't Casteel quamen, waren 24 in 't getal, en 's avondts quamender noch twee, waer van 'er dien selfden avondt 20 op andere schepen gebracht wierden, soo dat 'er maer 6 op ons schip bleven. In de honde-wacht voer onse Luytenant Hondius om water, en daer voer een Neger met hem, dien avondt wiert 'er oock een Coopman van de Engelsche begraven aen landt, daer sy haer Stucken

ken voor los branden; en aen landt wierde drie Charges met Musquetten gedaen.

Den 26 dito, 's morgens de windt N. ten westen, daer wiert een seynschoot ghedaen, en een Geusje van de Besaens Roc, en al de Soldaten die in order waren, quamen aen ons boordt met haer Officieren, en voeren nae het Casteel, om het ander volck af te lossen; oock quamen de twee ghewesene Gouverneurs aen boordt; nae den middagh liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh wayen. en daer wiert Gepetjaert, en al de Opper-hoofden en Capiteynen quamen aen boordt.

Den 27 dito, 's morgens de windt Oost, wy lieten het Jacht aen boordt komen, en loften alle sijne Goederen dat hy in hadde, uyt-gefondert dat den Schipper toe quam, het welcke al t'samen stic-goederen waren, soo Cassen met Vier-roers, dito met Suap-hanen, Musquetten, Houwers, Degens, Lijnwaet, Ringen soo Geamiljeert als slecht en Coralen, den Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, wy verstonden hier dat'er een Soldaet van Capiteyn vander Saen, die onder den blauwen Hemel doot, in 't Fordt gevonden was; men vermoede dat hy eenigh vergif in hadde gekregen, alsoo het daer seer ongefondt aen landt is.

Den 28 dito, 's morgens de windt als boven, wy haelden het Jachtje weder aen Boordt, en loften voorts alle sijne goederen, 't welck bestondt in 24 Kelders Ghedisteleerde Waters, 10 halve Anckers Brande-Wijn, een Varken Vleys, en andere kleynigheden, het welck den Schipper al t'samen wederom kreegh, behalven het Vleesch, maer sijn Scheepje was Prijs ghemaeckt, alsoo her de Engelsche Royale West-Indische Compagny toe quam, en daer wiert by den Krijghs-Raect een Schipper op gestelt, met namen *Dirck Dircksz.* by provisie, die daer nae Boots-man wierdt ghemaeckt, hy hadde voor desen op 't Eylandt gelegen, en daer nae wiert'er een Schipper op ghemaeckt, die sijn Acte kreegh, genaemt *Symon Kleyn*, daer nae quamen beyde de ghewesene Gouverneurs aen boordt van 't Casteel, en den Luytenant *Hondius* was om water gevaren, die nae den middagh wederom aen boordt quam, daer nae wierden noch twee Engelsche schepengeloft, en het Engelscheepjen voer met de Prince Vlagh van achteren, met de Heer *Escael* en de Heer *Mortaigne* nae het Vaste Landt Refisco, ontrent drie mijl van 't Eylant Goe-ree, om aldaer eenige Coopmanschap te doen, en brachten daer een party Huyden van daen.

Den 29 dito, 's morgens de windt Oostelijck, onse Luytenant *Hondius* was aen landt gevaren om eenige Offen te handelen, en quam met 30 stucks aen boordt, wy hadden voor de Vroegh-kost 13 van onse Matrosen gestelt, om de Schepen te lossen, die nae de Vroegh-kost van boord voeren, kortst daer nae quam'er een party van de gelofte goederen aen boordt, oock quam den Gouverneur aen boordt, daer nae quam den Alcayer, ofte anders ghemaeckt den Vice-Koninck van 't Eylandt, met den voor ghenomden *Ian Company*, met drie of vier Negers, daer nae liet de Heer Vice-Admirael de Witte Vlagh waeyen, daer wiert Gepetjaert, en den Luytenant hadde met de Boor van 't Fordt twee Stucken ghehaelt, doen quam den Majoor van 't Fordt met sijn Vrouw aen boort.

Den 30 dito, 's morghens de windt Noorden, den Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Ghepetjaert, daer nae quam ons Jachtje dat 's daeghs te voren, met de Heer *Fiscael de Wit* en de Heer *Mortaigne*, om te handelen nae het vaste landt *Ferisco*, en brachten 130 Huyden mede die sy gehandelt hadden, en brachten den Alcayer met een Halfslag van een Portugysche Vrouw aen boordt, met eenige andere Negers dat dienaers van den Alcayer waren, daer quam oock een groote Cano aen boordt van *Porte Dale*, die een Brief aen den Heer Vice-admirael hadde, van een West-Indisch Schip, dat aen 't Eylandt *Eykisse* lagh, omtrent sestig Mijl van 't Eylandt *Goe-ree*, ons Luytenant *Hondius* voer nae het Eylandt *Ferisco*, om den Alcayer met de Portugysche Vrouw dat sijn Gouvernant was, aldaer te brengen met een Paep, die een Vrouw by hem hadde, die op 't Casteel ghelegen hadde, doen was oock al het Guarnisoen van de Engelsche uyt het Fordt vertrocken, mijn Heer den Vice-Admirael voer oock aen landt, om aldaer te besichtigen, wy kregen oock twee Boodts van Capiteyn *Sweers* met *Yler* aen boordt, een Boodt met vier hondert stuck Staven *Yler*, en d'ander met vier hondert vijftigh, maeckende t'samen acht hondert vijftigh stucks, daer nae kregen wy noch 14 Engelsche aen boordt, die op 't Fordt ghelegen hadden, daer nae kregen wy den Heer Vice-admirael weder aen boordt, doen branden sy alle de Stucken van 't Fordt los, en deden drie serges met Musquetten, en in de eerste wacht quam den Luytenant *Hondius* weder aen boordt.

Den 31 dito, 's morgens de windt als vooren, in 't eerste van de dagh-wacht voer onse Luytenant *Hondius* om water, en quam nae de *Vroegh-kost* wederom aen boordt, daer nae liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en wy kregen daer nae noch eenige Vaten aen boordt, daer wiert oock in den Krijghs-Raedt besloren, dat'er 14 van ons Schip op 't Eylandt *Goe-ree* souden gaen, en daer wiert een Adelborst ghenaemt *Otto van Nieuvelde*, Capiteyn ghemaect, den Heer Vice-Admirael voer aen een van de Prijsen, ende voer daer nae aen landt, om alles daer te besichtigen, en alles in goede ordre te stellen, als hy van landt voer om weder aen boordt te komen, wierden alle de Stucken van 't Fordt en Casteel los gebrandt, en de Soldaten deden drie Cherges met Musquetten, doen quamender oock drie Ossen aen boordt met de Boodt, die van dien avondt noch geslacht wierden.

Den 1 November, 's morghens de windt als voren, de Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en het Volck dat last hadden voeren nae landt, om aldaer soo langh te blijven, tot dat den Commandeur van *Campen* quam, ofte eenighe van des Compagnis Schepen, die haer dan souden aflossen, ende het ander Volck dat daer lagh en afgeloft waren, quamen weder aen boordt, ende den Heer Vice-admirael voer selfs aen landt, om alles daer in goede ordre te stellen, en oock weder te repareren, soo veel als 't mogelijck was, oock was den Secretaris met hem, die al het Volck monsterden, en wierden oock geexerceert, en nae dat de Heer Vice-admirael alles besichtight hadde, quam weder nae boordt, en al het Canon van 't Fordt en 't Casteel wierdt

wierdt los gebrandt, ons Luytenant *Hondius* was om water gheweest, en hadden oock ons Schip Gevarckent.

Den 2 dito, 's morghens moy weder, in 't eerst van de honde-wacht voer ons Luytenant *Hondius* om water, die nae de Vroegh-kost weder aen boordt quam, wy kregen oock eenige Packen aen boordt van de Engelsche schepen, daer wiert oock voor twee maenden fictually aen landt gebracht.

Den 3 dito, 's morgens de windt Z. Z. west, in 't leest van de honde-wacht, voer ons Luytenant *Hondius* om water, en quam na de Vroeg-kost wederom aen boordt, en den Heer Vice-Admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en besloten datmen alle de gelofte Engelsche schepen, weder ballasten soude, oock Krenghden wy ons schip aen weder zijden, en onse groote Ree quam van boven neder, door 't breecken van de groote Reep, maer Godt zy lof, daer wiert niemant beseert, wy setten ons Wandt aen, den Heer Vice-admirael voer weder nae landt met eenigh Volck, die daer souden helpen arbeyden, om al het gene vervallen was, soo veel doenlijck was te repareren, oock wiert daer van alle nodige behoefen bestelt, van Plalm-boecken, Boecken, Papier, Inck, Schaften en Lack, daer gingen oock twee van de Engelsche schepen t' seyl, 's middaeghs quam den Heer Vice-admirael weder aen boordt.

Den 4 dito, 's morgens de windt N. oost, in 't laetst van de honde-wacht voer onse Luytenant *Hondius* om water, 's morghens liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Ghepetjaert, en nae de Vroegh-kost quam ons Luytenant aen boordt met water, nae den middagh voer hy weder om water, en al den Adel voer uyt Vissen, die 's avonds met een goede vanght weder aen boordt quamen, den Heer Vice-admirael was oock van boordt ghevaren aen een van de Engelsche prijfen.

Den 5 dito, 's morghens de windt als boven, den Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Ghepetjaert, oock quam'er een van de Engelsche op de Reede, die 's daeghs te vooren was 't seyl ghegaen, nae den middagh voer ons Luytenant om water, en den Heer Vice-admirael voer aen 't Fordt met den Domine, en daer wiert een Predicatie gedaen; oock kregen de Opper-hoofden haer Commissie, en wiert haer den Artijckel-brief voor-gelesen, en den Eedt van Getrouwigheyt afgenomen, daer nae liet de Capiteyn *Dubois* de Blaeuwe Vlagh waeyen, maer ginghen dien avondt niet onder zeyl, daer na quam den Luytenant *Hondius* aen boort met water.

Den 6 dito, 's morghens in de dagh-wacht lichten wy ons Ancker en gingen onder seyl, de windt Noorden, de coers Zuyden, den Heer Vice-admirael liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, den Heer *Viscael* verhoorde de gevangenen, en de Schipper *Clem*, van 't Jacht Goe-ree kreegh een Brief om te bestellen tot Gamby aen Schipper *Iol*, die daer soude leggen met een Schip, ofte in sijne absentie, aen een van die, die 't Opper Commando van de West-Indische Compagny-schepen soude hebben, en wy souden nae de Cerralions gaen, alwaer ons randevou soude wesen.

Den 7 dito, 's morgens de windt N. ten oosten, de coers Zuyen met mooy weder, nae de Vroegh-kost wiert'er Scheeps Krijghs-Raedt gehouden, en daer wiert Justitie gedaen, daer liepender 5 van de Ree, waer van'er twee ghelaerft worden, een was den Schiemans Maet, en d'ander een Matroos, 's middaeghs namen wy hooghte, en hadden 13 Graden 1 Menuyt, doen hadde 's ochtens het Volck, die de dagh-wacht hadden elck een half-mutsjen Brande-Wijn, het welke soude continueren.

Den 10 dito, 's morgens de windt W. Z. west, de coers Oost zuyd oost, nae de middagh liet den Heer Vice-admiraal de witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en daer wiert Krijghs-raedt ghehouden, en daer zijnder 7 van de Ree gevallen, waer van vijf gelaerft wierden, daer onder een van de Schout by Nacht van Nes, en 2 van den Commandeur *Haecks-wandt*, voort kregender drie van de Engelsche Schippers Actens dat sy mochten passeren, des nachts met donder, blixsem en regen.

Den 12 dito, 's morgens de windt Oost, de coers N. ten westen, den Heer Vice-admiraal liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wiert Gepetjaert, en alle de Opper-hoofden en Capiteynen kregen haer Actens waer nae sy haer souden hebben te reguleren, hadden 's middaeghs de hooghte van 10 Graden 58 Menuyten, 's avondts weer en windt als boven.

Den 19 dito, 's morgens de windt Oost, de coers Oost Z. oost, hadden 's middaeghs de hooghte van 6 Graden 17 Menuyten, met mooy weder en Marfeyls coelte, 's avondts liep de wint Zuyden, de coers Oost ten Zuyen, en als'er 7 glazen uyt waren in de eerste wacht, is in den Heer geruft den Constapels-maet, met namen *Ian Mos*, na dat hy ettelicke dagen sieck was geweest.

Den 20 dito, 's morghens de windt Oostelijck, de coers Z. Z. west, den Heer Vice-admiraal liet de Witte Vlagh waeyen, en daer wierdt Gepetjaert, en wiert geresolveert, dat men tweemaal daeghs soude schaffen, en Rantsoen-water, te weten, 8 Mutsjes daegs, en tweemaal des weecks Brande-Wijn, Donderdags en Sondaeghs de helft van een half-mutsjen, 's achter-middaegs tot 's avondts weer en windt als boven.

Den 21 dito, de windt en coers als voren, 's middaghs hadden de hooghte van 5 Graden 52 Menuyten, daer was oock dien dagh in de Krijghs-raedt geresolveert, dat de Maets, als het Vleys-dagh was, de Brande-Wijn souden hebben, 's avondts weer en windt als voren.

Den 22 dito, 's morghens was het soostil, dat het schip niet ghemaniert was, daer nae quam de Lucht Z. west, de coers Z. oost, doen wiert voor de eerste reys het rantsoen-water uyt ghedeelt, 's nachts de windt Z. oost, de coers Oost ten zuyen, het Engels Schip dede een Noodt-teecken, en wy preyden hem, hy seyde dat sijn groote Ree van boven neder was ghekomen.

Den 24 dito, 's morgens de windt Zuyen, de coers Oost, de Heer Vice-admiraal liet de Witte Vlagh wayen, en daer wiert Gepetjaert, 's avonds weer en windt als boven.

Den 27 dito, 's morghens de windt Z. ten westen, de coers N. oost ten oosten, de Heer Vice-admiraal liet de Witte Vlagh wayen, en daer wiert
Gepet-

Geperjaert, en geresolveert om nae de Serralions te gaen, alsoo de windt niet wilde dienen, om d'Elmijne te beteylen, en oock dat 'er maer vijf weecken water onder de Vloodt was, en geen Havens tusschen de Serralions en d'Elmijne.

Den 28 dito, 's morgens de windt Zuyd, en cours Oost, doch heel stil, daer kregen wy harde Reegen, vongen dien dagh een seer groote Vlier-muys, die ons Meeſter op-setten, en hadde Vleugels die 23 Duym langh waren, 's nachts in de honde-wacht wenden 't, de coers N. N. oost.

Den 1 December, 's morgens lichten wy ons Ancket, en gingen onder seyl, de windt Zuyen, de coers N. oost ten westen, doen liep de windt Oost, de coers N. west ten Noorden, 's middaeghs hadden wy de hoogte van 7 Graden en 47 Menuyten, daer nae liep de windt Zuyd, de coers Noorden, en N. ten oosten, 's avondts quamen wy ten Ancker op 13 en een half Vaem water, 's nachts in de honde-wacht als 't leste glas liep, lichten wy ons Ancker en gingen weder onder seyl, de windt N. ten O. de coers Z. ten Westen hadden het landt ontrent 3 of 4 mijlen voor uyt.

Den 2 dito, 's morgens de windt Z. ten oosten, de coers N. oost ten westen, hadden mer den dagh geboegseert, en daer nae roeyden wy met 10 Riemmen, tot dat het gebet was, 't was seer stil, soo dat wy weynigh vertierden, wy quamen 's avondts ten Ancker op 14 Vadem water, tusschen 2 Eylanden in, daer vlogen doen by duysenden Vlier-muysen over 't Schip, ja soo dick dat de Lucht daer van Swart scheen, en als wy ten Ancker quamen, en meenden in de Serralions te wesen, en bevonden het anders dat het Serralions niet en was, 's avondts als 'er vier glazen uyt waren, gingen onder seyl wederom het gadt uyt, doen liet de Heer Vice-admirael de Witte Vlagh wayen, en daer wiert Geperjaert, in 't laest van de honde-wacht quamen weder ten Ancker en gingen regens den dagh weder 't seyl.

By duysenden Vlier-muysen over 't schip gevlogen.

Den 3 dito, 's morgens de windt West, de coers N. West, daer nae liep de windt Noorden, en seylden Oost en Oost ten zuyen, 's avondts als daer 7 glazen uyt waren, quamen wy voor de Serralions ten Ancker, daer wy lagen, tot dat 'er 4 glazen in de dagh-wacht uyt waren, doen lichten wy ons Ancker en gingen onder seyl.

Den 4 dito, 's morgens de windt Zuyden, de coers Oost, voor de Vroegkofft quamen wy ten Ancker, alwaer wy bleven leggen tot 's avondts dat de Vloedt verlopen waer, alsoo daer een harde Stroom ginck, doen de Vloedt verlopen was, lichten wy ons Ancker, als daer 7 glazen uyt waren in 't laeste van de dagh-wacht, en quamen wat dieper in ten Ancker, doen liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh wacyen, en daer wiert Geperjaert, daer nae voer den Heer Vice-admirael met den Adelaen landt, bevonden daer overvloedigh veel Palmijt-bomen, en was heel dicht van geboomt bewassen, sagen daer overvloedigh veel Pluym-gediert, oock eenige Meer-catten, 's avondts quamender 2 Negers aen boordt, die eenigh bevel aen lant hadden, en hadden oock 3 Jongens by haer, die haer Canoe schepten, die ons de gelegentheynt van 't landt seyden, oock waer dat de rechte water-plaets was.

In de Serralions gekomen.

Den 5 dito, 's morghens de windt West Noord West, wy lichten ons Ancker en ginghen weder onder seyl, en quamen nae den middagh weder by de Water-plaets ten Ancker, doen quamen de booven-gheschreven Negros weder aenboordt, en accordeerden met den Heer Vice-admirael voor 2 Roers, 2 Houwers, een leeghe Kist, met een halve Aem Brandewijn, voor 14 schepen vry Water te halen, daer nae voer onse Luytenant *Hondius* om water, en nam tot verseeckeringh 12 Soldaten meede met Musquetten en Houwers, den Heer Vice-admirael voer selfs aen landt met al den Adel om de ghelegentheydt aldaer te sien, daer van daen sont hy ordre door den Quartier-meeester, dat men het Ancker soude lichten, en seylen by de andere Water-plaets, en het aldaer Vertuynen, daer nae quam onse Luytenant met de Boodt water aenboordt, en als het water gheloft was, voer weder om water, en quam in de eerste wacht aen boordt met water, daer nae voer onse Luytenant *Ian Willemsz.* om water, en quam in de Honde-wacht aen boordt, doen voer den Luytenant weder.

Den 6 dito, 's morghens was het heel stille, en nae het schaffen quam onse Luytenant *Hondius* met water aen boordt, daer nae quamen noch eenighe Negros met haer Canoes, met Lymassen aen boort om te verhandelen, en den Koninck sandt twee Hoenderen aen den Heer Vice-admirael, oock liet den Heer Vice-admirael de Witte Vlagh waeyen en daer wierdt Gepetjaert, onse Chaloup was aen 't Eylandt gavaren daer den Koninck woonde, en als sy daer quamen vluchten al het volck van vervaertheydt, door vreesse dat sy meenden dat men haer quaet soude doen; maer als sy saghen dat men haer alle vrindschap betoonde quamen wederom, en den Koninck onthaelde haer op sijn wijze heerlijk, en trackeerden haer met Hoenderen die met Rijst gestooft waren, oock was Rijst haer broodt, doen voer onse Luytenant *Ian Willemsz.* aen landt met de Chaloup om houdt te hacken, die nae den Middagh met het houdt aen boordt quam, daer nae voer ons Luytenant *Hondius* wederom met de Boodt om houdt te hacken, en quam tegens den avondt met een Boodt houdt aen boordt.

Den 7 dito, 's morgens moy weder, den Heer Vice-admirael liet de Chaloup aen landt varen met den Commandeur, van de Soldaten, en oock een Soldaet die goet Portegies kost, om te sien of daer eenige ververfinge te handelen was, en quamen 's avondts aen boordt, met een graeuwe Papegay met eenighe Manassen Back-oovens, Lymassen en Orangie Appelen, den Commandeur seyde dat daer van alles genoegh te handelen was, soo van ververfingh, als van Olyphandts Tanden en Goudt.

Den 8 dito, 's morgens moy weder, den Heer Vice-admirael met de Chaloup aen landt ghevaren en weder aen boordt ghekoomen met bescheydt, als vooren verhaelt, liet de Witte Vlagh wayen, en daer wierd Gepetjaert, en onse Boodt en Chaloup voeren weder aen landt, onse Luytenant *Ian Willemsz.* voer aen landt om brandt-houdt te hacken, ende den Luytenant *Hondius* om water te halen, ende wy Varckten ons schip

en ons zeylen wierden afgeflagen en versien, waerle aen stucken waren en gerepareert, daer na wiert een groot vat met hoeden opgeflagen, die onder de Vloot verdeelt wierden, oock wierdt het Fruyt verdeelt, dat op giffieren aen boort gekomen was, daer lagen alhier noch Canoes aen boort om Fruyt te verhandelen.

Den 9 dito, 's morgens met den dagh, liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagh waeyen, daer na Kregde, Loeten, Branden, en Smeerden wy ons Schip aen weder zy den, oock voer den Heer Vice-Admirael, met sijn Soons en sijn Swager den Heer Fiscael, en den Graef van Hoorn, met Joncker van Coeverden aen de vier Schepen die gedestineert waren, om het Casteeltje in de Serrations in te nemen, de namen zijn dese, Commandeur Aert van Nes, Pomp, Hendrick Adriaensz. en Capiteyn Swart.

Den 10 dito, 's morgens na de Vroegh-kofft, voer onse Luytenant Jan Willemisz. om water, die na de middagh weder aen boort quam, daer na de Boot met de Timmerman aen landt, om een hout te hacken van ontrent ses vademen lanck om tot Varckenen te gebruycken, daer hadden doen oock eenighe Canoes aen boort gheweest met ververfingh, wy kregghen oock tydingh dat het Fortje inghenomen was, daer Mijn Heer selfs by hadde gheweest, waer in sy bevonden vier of vijf hondert Oliphants-tanden, en een party kopere Ketels, en een party Staven Yser, en seftigh of seventigh last Zout, dat daer bleef legghen, met eenige kleynigheden van Koopmanschappen, en daer was maer vier Mannen op en een Duytsman, met twee Meysjes, die haer Moeder daer ghestorven was, die op den Commandeur de Wildt gebracht wierden, met een party Oliphants-tanden, onse Luytenant Hondius voer 's avonds met de Boot naer de Logie om de goederen daer van te helpen voeren, en bleef daer 's nachts.

Den 11 dito, 's morghens voor de Vroegh-kofft, voer ons Luytenant Jan Willemisz. uyt visschen, en vongh een goede zood, 's avonds quam den Heer Vice-Admirael selfs weder aen boort, en een weynigh daer na quam de Boot aen boort met 90 Oliphants-tanden, en 175 Staven Yser met een party Ketels, en een party Oraenje-appelen, een Sevet-kat, met een Meer-kat.

Den 12 dito, 's morgens voer ons Luytenant Hondius om water, en onse Luytenant Jan Willemisz. voer aen de Schepen om te sien of hy eenighe Oliphants-tanden konde vinden die aen ons getal vermist wierden, oock liet den Heer Vice-Admirael die 90 Tanden weghen, en woegen 2891 pondt, mede wierdt belast alle de Tanden die de Officieren en Matrosen hadden, die boven te brenghen, en wierden al t'samen gemerckt met S, en de namen van die gene diese toebehoorden wierden op geschreven, daer na voer ons Luytenant Hondius om ballast, om aen het Engelsch Schip te brengen, en al de Boots voeren aen boort, om hem voort te lossen.

Den 13 dino, 's morghens liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagh waeyen, en daer wierdt gepetjaert, dat ghedaen zijnde voer den Heer Vice-Admirael aen den Engelsman om alles te besichtighen, oock voer den Luytenant Jan Willemisz. om water, dat ghedaen zijnde voer den Luytenant Hondius weder om ballast, en quam 's morgens voor 't schaffen aen boort.

Den 14 dito, 's morghens vroegh liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagh waeyen, en daer wiert gepetjaert, en yder wel sstrictelijck belast hem wel van water te versien, en het gheen sy van nooden hadden, daer na voer den Heer Morningne aen 't vaste Landt, na de middagh wierdt 'er oock gepetjaert, hadden dien nacht

nacht oock een Star met een Steert gesien, die hem omtrent middernacht, omtrent het Zuyden vertoonde, met de staert opwaerts, 's middaeghs ten 2 uuren is overleden *Pieter Bartelsz. Schapekaes.*

Dan de
Zerrations
zeyl ghes
gaen/en te
gheng den
avondt we
der ten
ancker ghe
komen.

Den 15 dito, 'smorgens vroegh liet den *Heer Vice-Admirael* de blauwe Vlagh waeyen, en wy lichten ons Ancker en gingen onder zeyl, met een Oofte windt, onder zeyl zijnde, quam den *Heer Mortaigne* aen boort, en quamen tegens den avondt weder ten Ancker, hadden 's middaghs de hooghte van 8 graden 15 minuten.

Den 20 dito, de wint O., de cours Z. ten W., voor de Vroegh-kost kregghen wy een kaeck, soo dat wy ons zeylen innamen en lieten 't dryven, na den middagh kregen wy een harde buy van regen en wint, dat wy ons zeylen weder innamen, en lieten 't dryven, onse *Fictualy-Fluyt*, daer op is *Capiteyn Emme Doedens*, quam sijn groote Ree van boven neder aen twee stukken, den *Heer Vice-Admirael* stierde hem weder een Blinde Ree, om daer mede sijn groote Ree weder te maecken, en wierdt hem *Timmerlieden* beschickt, om dat hy metter haest weder klaer soude wesen.

Den 28 dito, 's morgens de wint West, de cours Z. O. ten Oosten, met den dagh fagen wy landt, het welck de *Goutkust* was, daer liep de wint variabel, 's middaeghs hadden wy de hooghte van 4 graden 33 minuten, 's avondts kregghen wy de windt West, en een Marszeyls koelte, en een redelijcke voortganck.

Den 31 dito, 's morgens de windt West, de cours N. Oost, hadden 's middaghs de hooghte van 3 graden, onse *Luytenant Jan Willemsz.* voer met de Chaloup aen *Capiteyn Swart* en aen *Capiteyn Hendrick Adriaensz.* na de middagh worden 't heel stil dat wy meest in stilte dreven.

Den 1 Januarius 1665, 's morgens de windt West, de cours N. N. O. doch heel stil, wy saghen een Schip alwaer wy jacht op maeckten, maer en konden hem niet bekomen.

Den 2 dito, 's morghens de windt N., de cours N. W., in 't eerste van de dagh-wacht wendent, stelden ons cours N. O. ten N., mottigh dyfigh weder, wy saghen noch het Schip, en eenighe Canoes, en *Capiteyn Hendrick Adriaensz.* quam met sijn Chaloup aen boort, medebrenghende twee Negers, die den *Heer Vice-Admirael* begiftighde, yder met een bont kleedtje van blaeu en wit, daer quam de Chaloup van *Capiteyn Teyller* die den 10 November van ons gegaen was, en bracht tydingh dat sijn meeste volck sieck was, en dat sy twijffelden dat een van haer Schepen ghebleven was, alsoo 't selve seer leck was, en niet vernamen, en dat van haer kleyn Fregat, wel 10 dooden over boort geset waren, en noch de meeste part sieck was, daer quamen oock dien dagh verscheyde Canoes aen boort, daer wy uyt de mondt van de Negros verstonde, dat hier 11 Engelsche Schepen hadden geweest die het *Fort Tockerary* hadden inghenomen, en aldaer met ons volck heel qualijck hadden gehandelt.

Den 3 dito, 's morghens de windt Z. de cours N. N. O. daer quamen weder een deel Canoes aen boort, die van de *Goutkust* quamen; het was kloeck volck en seer vervaert, sy en wilden in de Kajuyt niet komen; soo wy met haer wilden handelen, mosten wy het goedt boven brenghen; sy waren seer hoovaerdigh op haer hayr, want yder was sijn hayr op een besondere manier gevlochten. Het gebeurde doen dat onse Matroosen in de Chaloup mosten vallen, en sy dat siende, sprongen in Zee met een groot geschreeuw, en haer Canoo raekte het onderste boven, en sy swommen,

men, roepende aen haer Mackers die al voort pagaerden. Den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge waeyen, en daer wiert gepetjaert, voort quam *Rietbeek*, die Gouverneur was van het *Fort Bortre*, met een Canoo aen boort, die voort alle gelegentheyten van de *Engelschen* aen den Heer Vice-Admirael verhaelde, en quamen voorts dat wy *Tockerary* in 't gesicht kregen.

Den 4 dito, 's morghens de windt en cours als boven, daer quamen *Negros* aen boort, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge waeyen, daer wiert gepetjaert, teghens den avondt quamen wy voor *Tockerary*, alwaer den Heer Vice-Admirael de Chaloup aen Landt stuerde, en liet door den Joncker van Coeverden het Fort op eysschen, maer den Gouverneur en wilde hem niet ten antwoordt staen, maer schooten gheduurigh met musquetten naer de Chaloup, soo dat dito van Coeverden met onverrichter saken, noch sonder den Gouverneur te spreken, weder aen boort moeste komen.

Den 5 dito 's morghens liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagge waeyen, en daer wierdt ghepetjaert, en Joncker Coeverden voer weder met de Chaloup aen Landt naer het Fort, maer als vooren en wilde hem niet ten antwoordt staen, en schooten weder geduurigh na de Chaloup, soo dat by de Heeren Krijghsraden wierdt beslooten het Fort met alle rigueur aen te tasten, waer op aenstonds alle onse lichtste Schepen haer Anker lichten, en zeylden dicht onder het Fort, en schooten seer heftigh op het Kasteel, maer die van het Kasteel schooten maer 3 a 4 schooten wederom, daer naer landen alle de gheordineerde Soldaten en Matroosen aen Landt, omtrent 300 in 't ghetal, waer van den Heer Graef *Jan van Hoorn* het opper-commando hadde, en soo drae de selve aen Landt quamen, streecken die van 't Kasteel de Vlagge, en lieten ter zijde van het Kasteel een wit Vlaggetjen waeyen, en soo drae ons Volck op strandt quamen, quamen de *Negros* soo vreeselijck uytvallen, dat ons Volck retireerden, maer daer naer schooten daer onder met een Stuckje dat op de Boot lagh met schroot, soo dat sy doen retireerden, waer sy ons Volck kosten beloeren, uyt de Boffchagie deden haer uytterste best, ende na verlicheyde schermutsingen kreegh ons Volck de overhandt, en marcheerden voort naar boven, naer het Kasteel, daer komende vonden de deur vast met steenen toeghemaeckt, soo dat ons volck daer niet in konde komen waren genootsaeckt het Kasteel te beklimmen, ende haer met Garnaten te verfoecken; en na datter een was gheworpen, quammer wel haest openingh, en als ons volck in 't Kasteel quam, bevonden dat den Gouverneur heel impotent in een kribbelach, met twee cricken by hem, enden *Koopman* was oock sieck, sy waren met haer 11 *Engelschen* in 't Kasteel, waer van maer 4 a 5 ghesont waren, en bevonden op 't Kasteel 7 yfere Stucken. Wy en hebben met het inneemen van het Fort, Godt lof, gheen dooden ghehadt, als alleenlijck vier ghequetsten, waer van drie zijn geschooten, ende met eenen *Marcus Gerritsz. van Amsterdam*, die in de *Negorie* liep soecken, na dat wyse verbrandt hadden, om eenighe buydt te vinden, wierdt geatrappeert van een *Neger*, daer hy hem teghens te weer stelde, maer den *Neger* stack hem met een Mes tot het becht toe in sijn Buyck, 't welck hy daer in liet steecken; den ghequetsten met een goede couragie, trock het seifde daer wederom uyt, en stack den *Neger* met sijn eygen mes doot.

Den 6 dito 's morghens de windt Zuydelijck, den Heer Vice-Admirael liet

Het Fort
Cokorari
ingenomen

de witte Vlagh waeyen, en daer wierdt gepetiaert, ende gheresolveert by den Krijghsraedt, dat men het Fort soude laten springen, ende daer naer quam den *Koopman*, met den *Commiss van d' Elmina*, aen Boordt, en daer naer quamen wel 2 a 300 *Canoos* met Volck aen Boordt, soo dat de Zee van *Canoos* en volck swart schein, en hadden 3 Compagnies Vaenen by haer. Het waren al te samen seer kloecke *Negers*, op haer manier wel gewapent, met Musquetten en Afsaegeyen, en in elcke *Canoo* waren ten minsten drie *Negers*, die ghekomen waren om de andere *Negers* te sluten en te verjaghen. De *Negers van Takorary*, siende de *Negers van d' Elmina* koomen, begaven haer al te samen op de vlucht, onse *Negers* waren seer op haer manier op sijn Krijghsmans toegemaect, sommigen hadden Mutten op, gemaect op de manier als stormhoeden, met eenige vederen daer op, in plaets van Pluymagien, en daer voor twee hoornen van besien, oock sommige vier hoorns en swaerden op haer buyck, daer sommige het ghebit van Tijghers, Leeuwen, en ander ghediert op het ghevest dat van hout gemaect was, hadden; sommige waren oock in haer aensicht geverft met roode en geele verf, oock op haer lijf, het welck al te samen seer vreemt om te sien was. Omtrent den middagh voeren wy naer Landt, ende als den *Heer Vice-Admirael* aen Landt quam om 't Fort te laten springen, doen trocken de *Engelschen* daer af, en ons Volck trocken daer in, die daer 's nachts de wacht op ghehadt hadden, doen wierter van yder van onse Schepen een tonne Boskruydt van hondert pondt, in het Casteel ghebracht, maeckende te saemen twaalef honderdt pondt, om dito Casteel te laten springen, aen Landt koomende gingen terstondt naer het Casteel, ende den *Heer Vice-Admirael* stelde ordre datmen de Stucken met de Roo-paerden, van booven neer souden smijten, 't welck alsoo gheschiede, en waren seven in 't ghetal, al te same yfere van sesa acht pondt, 't welck aenstondts gheschiede, ende het Kruydt geleydt ter geordineerde plaetse, ondertusschen liepen de *Negros* in alle de afghebrande Hutten, en namen daer alles het gheen haer noch dienstigh was, van Potten en Miellyc, het gheen sy in voorraedt op haer Soldertjes hadden (oock alle *Canoos* die sy daer vonden, en die te groot waren hackten sy aen stucken, vonden oock den dooden *Neger*, daer vooren af 's verhaelt, die den boven gheschreven *Marcus Gerritsz.* hadde dootd gesteecken, en sloegen die het hoofd af, daer sy met groot geraes en getier mede na de *Canoos* liepen, en bedreven daer veel apery mede, smeeten het selfde in 't zandt, en wreeven daer haer voeten op, alles met geschreeuw. Daer naer vonden sy een doode Vrouw, die sy van gelijcken deden, en het hoofd af hieuwen. Een weynigh daer naer sprongh het Casteel, het welcke seer recht op sprongh, en wiert daer naer heel gedemolieert, doen plunderde een yder het Yferwerck. Daer na voeren wy weder aen Boort, en den *Heer Vice-Admirael* liet voort de Blaeuwe Vlagh waeyen, toen lichten wy ons Ancker, en gingen voort onder zeyl, passeerden het Casteel *Sama*, het welcke vier eerschooten voor ons dede, daer wy weder drie op antwoorden, teghens den avont quamen wy ten ancker.

Door Wel-
mina ten
Ancker ge-
komen.

Den 7 dito, 's morgens liet den *Heer Vice-Admirael* de witte Vlagge waeyen, ende daer wierdt gepetiaert; dat gedaen zijnde liet de blaeuwe Vlagge waeyen, en wy lichten ons ancker en gingen onder zeyl, windt en Coers als vooren. Omtrent ten 10 uren quamen wy voor 't Casteel *George d' Elmyna* ten ancker, dat ons met veel eerschooten verwelckomde, en wy antwoorden daer weder op. 's Avonds quam

quam den Opper-Koopman van *d'Elmyna* aen boort, met een groote Canoo, ende een partye *Negros*, die een groot geschreeuw maeckten, het welck op haer manier vreughde-teeckens waren, wy vonden daer twee Coopvaerdy-scheepen.

Den 8 dito, 's morgens mooy weder, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagh waeyen, endaer wierdt gepetiaert. Daer naer quam de voor-genoemde Koopman wederom aen boort, en alle de goederen, die in ons Schip waren, van de veroverde Engelsche Scheepen, wierden boven gehaelt ende besichtight, en een partye na *d'Elmina* ghesonden, en een partye naer het Fort *Nassauw*, wy sonden de Engelschen, die wy genomen hadden, naer 't Casteel *d'Elmina*.

Den 9 dito, 's morgens met den dagh begonden weder te lossen. Dito Koopman quam weder aen Boort, en waren weder den geheelendagh besigh met de Goederen te besichtigen ende te lossen: Oock quamender mede veel Canoos aen Boort met *Negros*, om met het Volck te handelen, maer wierden veel bedroogen, alsoofse meenden Goudt voor haer goedt te krijgen datse verkochten, maer getoetst zijnde, wierdt bevonden het maer Koper en Silver vergult te wesen. Wy kregen dien dagh oock een partye Broodt, Vleesch, Meel en Olye, uyt het veroverde Engelsch Schip van *Capiteyn Teyller*.

Den 10 dito 's morgens loffen wy ons laetste goet, en ons *Secretaris* ginck zijn Reeckeninge van de overgeleverde goederen aen Landt sluyten. Teghens den avondt saghen wy een Schip in Zee, het welcke met het vallen van den avondt op de Reede quam, wy sonden onse Sloep daer naer toe, en den Schipper quam aen Boordt, en was genaemt *Goovert Matthijsz*. hadde omtrent 11 weecken uyt Hollandt geweest, en seyde een sware storm in de Noordtzee gehad te hebben, dat hy genootlaeckt hadde geweest in Engelandt in te loopen, bracht oock een Missijf van haer Ed. Mog. aen den Heer Vice-Admirael den Ruyter, en seyde mede dat de Vloot van *Jan van Campen*, die met haer 12 sterck waren, al in Zee gheweest waren, en dat sy door storm weder in Goeree ghekomen waren. Dito Schipper verhaelde oock, als dat hy in Engelandt een Vloot Scheepen zeylreedt had sien legghen, daer acht Koninghs Scheepen by souden weesen, en *Prins Robert* oock met een Vloot van omtrent 30 Scheepen soude in Zee gaen om op dese Kust te koomen.

Den 11 dito 's morgens met den dagh liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagge waeyen, endaer wierdt gepetiaert, en wierdt in den Krijghsraedt besloten, als dat den *Schout by Nacht van der Saen*, en *Kapiteyn Swart*, soude 't Jacht convoyeeren ter bestemder plaetse daer het moeste weesen, en ginghen omtrent ten 10 uren voormiddagh onder zeyl, oock liet den Heer Vice-Admirael een Miscive schrijven aen den Heer *Generael Valckenburgh*, en liet die cito aen dito *Generael* bestellen, waer van kort daer naer wederom een Miscive tot antwoordt quam aen den Heer Vice-Admirael, voort wierdt oock het Schip van *Capiteyn Teyller* prijs ghemaeckt, en zijn volck quam aen ons Boordt, ende wierdt ander volck van ons Schip daer op gheset, dese ordre was ghekoomen met die Miscive van de Hoogh Mooghende Heeren Staten *Generael*, meede door *Schipper Govert Matthijsz* na den middagh voer 'den Heer Vice-Admirael selfs aen Landt, om met den Heer *Ghenerael* te sprecken, die teghens den avondt wederom aen Boordt quam.

Den 12 dito 's morgens vroeg vocren onse Boots en sloepen om water, en qua-

men kort na de middagh weer met water aen Boordt, kregghen oock met de Boot van *Capiteyn Sweers* 3 Ocxhoofden Brandewijn aen Boordt, met eenighe vaten Meel, 's avondts quam *Capiteyn Swart*, en *Capiteyn van der Saen* weder by ons met het *Engelsch Fregat de Marta*, daer *Capiteyn* op was *Gillis Toornburgh* welke een van de acht schepen was die wy aen 't *Fort Goeree* vonden, daer wierden voor haer drien 5 eerschooten ghedaen, ende 's avondts liet den *Heer Vice-Admirael de witte* Vlagge waeyen, ende daer wierdt ghepetiaert, 's avondts weer en windt als voren.

Den 13 dito 's morghens de windt uytten Lande met mooy weer, met den dagh bracht den *Luytenant Bondt* vijf gevangenen aen Boordt, zijnde vier van *Capiteyn Swart*, en een van *Willem van der Saen*, die het Ruym van 't *Engelsch Fregat de Marta* hadden op-ghebroocken. 's Avondts liet den *Heer Vice-Admirael de witte* Vlagge waeyen, en daer wierdt ghepetiaert.

Den 14 dito 's morgens de windt Westelijck met moy weer, wy lichten ons Ancker, en verseylden een weynigh, daer wierden doen 100 Musquetten, die van *Capiteyn Teyllers* Schip waren ghekoomen, ghelevert aen den *Koopman Gagel-donck*, elf Roers, soo Snaphaenen als Vierflooten, ende wierdt aen Landt noch gearbeydt met de gelande goederen van onse andere Scheepen, endie te visiteren, en naer te sien, de Fictualis uyt beyde de Schepen, wierd onder de *Capiteynen* geperticipeert.

Den 15 dito 's morgens mooy weer, onse Boots voeren om water, en losten *Capiteyn Enno Doedens* sijn ingenomen *Engelsche* goederen, den *Vice-Admirael de Ruyter*, ende den *Vice-Admirael van Meppel*, ende den *Schout by Nacht van Nes*, voeren naer Landt, om te verneemen hoe 't met de gemoederen der *Negros* omtrent *Cabo Cors* al stont, daer op sy van dito *Heer Valckenburg* antwoort kregen, dat op de *Negers* geen staet te maecten was, alsoo hy niet twijffelde ofte sy souden d'*Engelsche* met haer macht helpen. Ende alsoo d'*Engelsche* Vloot, onder *Prins Robbert*, alle dagen te verwachten stont, soo wiert'er geresolveert met het landen nochte wachten, opdat als wy gelandt waren, en onse Scheepen ontbloom van volck, door *Prins Robbert* niet met groote avantagie soude werden overvallen.

Den 16 dito 's morgens vroegh voeren onse Boots om water met stilte en mooy weer, omtrent den middagh wierdt een Sein schoot ghedaen ende ghepetiaert, en gheresolveert onse Vloot tegen de komste van *Prins Robbert* in ordre te leggen, en tot naerder resolutie niet te landen om eenighe Kasteelen te veroveren, en dat om ons van volck niet te verfwacken, als meede die twee *Engelsche* Prijzen ten spoedighste tot *Branders* te maecten.

Den 17 dito 's morgens stil en mooy weer, met den dagh kregghde ons Schip, en waren van meeninghe om te branden en te smeeren, maer de deyninghen ofte hooghe Zee, en wilden 't niet lijdén. Na den middagh liet den *Heer Vice-Admirael de witte* Vlagge waeyen, en deede een Sein-schoot en daer wierdt ghepetiaert, 's avondts weer en windt als boven.

Den 18 dito 's morghens stil met mooy weer, met den dagh kregghde ons Schip aen Stuurboort, 's middaghs quam den *Heer Generael Valckenburgh* met het meerendeel van de *Coopluyden* en *Boeckhouders* by den *Heer Vice-Admirael* ten eeten, en zijn 23 Eerschooten voor de selve gedaen.

Den 19 dito, 's morgens moy weer, zijn 5 a 6 van ons volck, die haer in verscheyde fouten misgaen hadden, van de Ree ghelmackt, waer van 5 ghelaerft wieden, 's avonds kregen wy noch eenige Stockvis van Capiteyn Teyller aen boort.

Den 20 dito, 's morgens moy weer, de wint N. W. ons volck waren gantsch besich om die twee gheseyde Branders toe te maken, als mede noch doende met het visiteren en openen der kassen van de Engelsche goederen, 's avonds kreeg den Heer de Ruyter een brief van 't Fort Carmentijn, den inhoudt was, als dat het Opperhoofd van daer versocht, de gevangene Engelschen te bekomen van 't Fort Ternary, en hem mochte werden toegelonden, waer op hem aenfontse geantwoort wiert, dat hy, noch de gevangenen geen vrydom hadden te pretendieren, door dien dat de selfde stormenderhandt waren veroverd, en gheen condition en hadden bedongen.

Den 21 dito, 's morgens moy weer, daer wierdt seyn gedaen en gepetjaert, en geresolveert het volck vrye plunderingh te vergunnen, alsoo eenige vyants Schepen onder Prins Robbert verwacht wieden, en daer wierdt met het toemaken der Branders sterck voort gegaen, 's avonds weer en windt als voren.

Den 22 dito, 's morghens stille met mist, teghens den middagh klaer weer, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagh waeyen, en daer wiert gepetjaert, en aende Capiteynen eenige schriftelijke orders gegeven, en over andere dingen gedelibereert, 's avonds weer en windt als voren, 's avonds quam onse Timmerman, die vlytigh aen den Brander arbeyde, en meende dat de selfde binnen een dagh 2 a 3 klaer soude wesen.

Den 23 dito, 's morgens dyfigh weder, onse Luytenant Jan Willemsz. voer met de Timmerluyden aen de Brander, om die voort klaer te maecken, en quamen 's avonds aen boort, oock de Timmerluyden met haer gereetschap, alsoo doen alles klaer was.

Den 24 dito, 's morghens moy weer, daer quam een Neger aen boort, met een Brief van 't Fort Nassou, enden Heer Vice-Admirael voer naer Lant, met deselve Missive, om den Heer Generael Valckenburgh te spreken, oock quam het Compagnies Jacht op de Reede, dat sijn goederen daer hadde gheloft, en hadde weder steen ingen omen, 's avonds kregen wy eenige ververflingh van Fruyt, met eenige Hoenderen.

Den 25 dito, 's morghens liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagh waeyen, en daer wiert gepetjaert, en het voorgaende wiert vast gestelt, en datmen op yeder Schip onder de Vloot voor yeder hooft drie en een half pont Broodt soude geven werden, om soo te langer op de gewenschte komste van den Commandeur Jan van Campen te wachten, en op de komst van Prins Robbert, het welke aen 't volck na verloop des tijds wederom sal goedt gedaen worden, 't zy met gelt ofte broodt.

Den 26 dito, 's morgens moy weer, onse Luytenants voeren met den dagh om water, en quamen na de middagh weer aen boort, 's avonds weer en windt als voren.

Den 27 dito, moy weer, wy haelden onse stucken over, en kregden aen weder zyden, den Heer Vice-Admirael liet oock de witte Vlagh waeyen, en daer wierdt gepetjaert, tegens den avont quammer een Canoo aen boort, met een Brief vanden Heer Generael Valckenburgh. 's Nachts in de Hondewacht, alffer 2 glazen uyt waren, quam Schipper Andries aen boort, met een Missive van dito Generael, die

van den Commandeur Rietbeeck quam, met inhoudt datter een Engelsch Schip op de kust was, waer op datelijck in stilligheyt wiert gepetjaert, en wiert aenstonts geordineert zeyl te gaen aen dese navolgende Capiteynen, *Kapiteyn Smeets, Capiteyn Pomp, vander Saen, Kapiteyn Jan van Nes, Hendrick Adriaensz. en Kapiteyn Swart*, om het selve te achterhalen, en te veroveren soo het doenlijk was.

Den 28 dito, 's morghens het weer als boven, den Schipper Andries, voerende 't Jacht de Eendracht, quam weder aen boort, en 't Jacht de Eendracht, ten dienste van de West-Indische Compagny, was al onder zeyl, alwaer dito Schipper aenstonts weder aen voer, wy verifonden dat het gingh kruysen, om te sien of hy de Vloot van Jan van Campen, ofte van Prins Robbert konde opspeuren, en dan daer cito informatie af te doen, 's middaghs quam daer weder een Canoo aen boort, medebrengeende drie groote korven met Hoenderen, daer nevens oock een Brief aen den Heer Vice-Admirael, de bovengeschreve Capiteynen quamen tegens den avondt weder alhier op de Reede, en den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagh waeyen, en daer wierdt gepetjaert, en was besloten, als datter gestadigh vier Fregatten souden kruysen op de komst van den Commandeur van Campen, en op de komst van Prins Robbert, en op alle particuliere Schepen, en die te spreucken soo het doenlijk was, en loofe de Vloot van Prins Robbert quamen te vernemen, datse daer feyn af souden doen.

Den 29 dito, 's morghens moy weder, onse Luytenant Hondius voer aen Landt met onse Boot, om die te laten harpuyen, en quam daer tegens den avont wederom mede aen boort, daer waren weder vier Fregatten onder zeyl gegaen.

Den 30 dito, 's morghens in de daghwacht, voer onse Luytenant om water, en quam tegens den middagh weder aen boort, wy branden, en harpuysden onse Chaloup, den Heer Vice-Admirael voer aen den Commandeur de Wilde, die teghens den avondt weer aen boort quam.

Den 31 dito, 's morgens moy weder, daer wierdt eenigh boskruyt, uyt de Fluyt de groene Kameel, daer Capiteyn Enno Doedens was, met eenighe deelen, ghehaelt; daer wierdt oock volck van de Ree ghesmeten, op 't Schip van Capiteyn Swart, en daer na op den Heer Vice-Admirael van Meppelen, 's avondts quamen onse vier Schepen weder op de Reede.

Den 1 Februarius, 's morgens moy weder met stilte, na de middagh quamen eenighe Commisen van 't Kasteel d' Elmina, met eenighe Assistenten, om ons te verfoecken, dewelcke in 't sicheyden wierden vereert met 3 eerschoten.

Den 2 dito, 's morgens heel stil weer als boven, daer wiert gepetjaert, den Heer Vice-Admirael met eenige andere Kapiteynen, voeren naer het Kasteel d' Elmina, by den Heer Generael Valckenburgh, na de middagh voer den Heer Vice-admirael met sijn byhebbende Kapiteynen weder naer boort, en wierdt vereert met 5 eerschooten van 't Kasteel, waer op wy met 3 antwoorden, en als dito Heer Vice-admirael aen boort quam, wierdt cito een Missive geschreven met het Jacht de goude Tijger, daer op is Schipper Gouert Harmensz. van Amsterdam, haelden oock dien dagh een Boot water.

Den 3 dito, 's morgens met den dagh krenghden aen wederzyden, en branden en smeerden ons Schip, oock ginck doen het Jacht de goude Tijger onder zeyl, en den Heer Vice-admirael liet de witte Vlagge waeyen, en daer wierdt gepetjaert.

Den 4 dito, 's morgens heel dyligh weder, na de Vroeghkost liet den Heer Vice-admirael

admirael de witte Vlagge waeyen, en daer wierdt gepetjaert, 's avonts quamen de Fregatten weder, die den tweeden t'zeyl gegaen waren, en wierdt oock gheresolveert op toekomende Vrydagh of Saturdagh een attacque te doen op 't *Engelsche Fort Carmentijn*, daer toe uyt onse Vloot sullen landen 6 a 700 Man, 100 Soldaten als Matroosen, en alle de *Negros* van d' *Elmina* souden mede gaen, 's avonts de windt Westelijck met moy weer.

Den 5 dito, 's morghens mist, op den dagh soo wierdt het volck soo Matroosen als Soldaten op gheschreven, die op de voorghenomen tocht sullen gaen, zijn omtrent te samen neghen hondert Persoonen, en daer boven noch wel hondert vrywillige. Den Heer Vice-Admirael, voer na de middagh met de principale Opperhoofden naer het Kasteel d' *Elmina*, om met den Heer Generael *Valckenburgh* van die saeck te handelen, en quam teghens den avondt wederom aen boort, en wierdt met vijf schooten vereert van 't Kasteel, daer wy met drie op antwoorden.

Den 6 dito, na dat de wacht af geschoten was, liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagge waeyen, en daer wierdt gepetjaert, en kort daer na gingen wy onder zeyl met malkanderen naer *Carmentijn*, om te sien of wy 't selfde met ghewek kosten veroveren, en in 't passeeren zijn ons van 't *Fort Nassouw* elf eerschoten ghedaen, en wy hebben met 6 geantwoort, en drie voor den onder-Commissaris *Schaef*, die een Brief bracht aen den Heer Vice-Admirael van den *Commissaris Gageldonck*, 's achtermiddaghs omtrent 3 a 4 uren quamen wy voor *Carmentijn* ten ancker, vonden aldaer dicht onder 't *Fort* een Scheepje leggen, dat sich selfs aen de gront sette, daer waren oock in passant twee schoten in het *Fort Animabo* met scharp geschoten, 's avonts liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagge waeyen, en daer wierdt gepetjaert.

Den 7 dito, 's morghens met den dagh deden wy het Gebedt, en wierdt voort gheschaft, ende alle de Matroosen die opgheschreven waren om te landen, wierden haer namen opgheroepen, en kregghen yeder een Houwer, doen waren oock alle de *Negros* van d' *Elmina* ghckomen, die ons souden op den tocht assisteren, en kregghen een yeder een stuck Lienen, dat sy om haer hals souden doen, om dat mensche uyt de andere Vyandts *Negros* soude kennen, ende soo alle ghelamentelijck voeren om te landen, soo sagghen wy dat het *Fort Animabo* op sprongh, alwaer een goet gedeelte van de *Negros* naer toe voeren, en meenden 't selfde te plunderen, maer daer komende en vonden daer niet, alsoo de *Engelsche* 't selfde daer uyt ghenomen hadden, en ons volck en kosten door de brand'ing niet landen, doch dicht onder 't Landt kotoende, omtrent op drie voet water, bevonden datter by duyfenden *Negros* aen landt waren, die vreeselijck met Musquetten op ons volck schooten, waer van twee van ons ghequetst wierden, te weten den *Commandeur* van de Soldaten, die door sijn slincker duym gheschooten wierdt, en ons *Quartier-meester* door sijn been, soo dat ons volck ghenootsaeckt waren, sonder yets meer uyt te rechten, yder weer naer sijn boort te komen, het Kasteel hadde oock eenige schooten gedaen, maer geen schade, wy hadden ons vergift, soo de *Negros* seyden, dat een dagh te vroegh was, maer dat sy op morghen vroegghde Seyn met de Prince Vlagh souden doen, met de beloofde assistentie, wat daer van werden sal, sal den tijdt leeren, dan staet by ons ghedachten dat de *Engelschen* door weder omkoopinge der Fielten, ons een drollighe

Men het
Fort Car-
mentijn
gelandt/
maer moe-
sten weder
aen boort.

val hebben beschooren, doch des nachts lieten sy ons weten, dat wy 's morghens vroegh souden op passen, en souden noch een groot Heer in ostagie gheven, het welke des Konincks broeder was, en des Konincks Soontje.

Den 8 dito, 's morghens voor den dagh deden den Heer Vice-Admirael seyn, en daer wierdt ghepetjaert, en met den dagh dat het volck gheschaft hadden, barqueerden wy het volck altemael in de Boots en Chaloupen om te landen, 's morghens omtrent ten 8 uren deden de genoemde Negros de Seyn met de Prince Vlaghe, van het ghespronghen *Forise Animabo*, daer ons volck na gissingh wel 900 sterck, behalven de Negros naer Landt voeren, en met groote moeyte te lande quamen, en door de groote brandingh die daer was, raecte de Boot van den *Generael Valckenburgh* aen stucken, en alle het volck wierdt tot den midden toe nat, alwaer oock alle het kruyd en lont nat gheworden was, en wel twee uren duerden, eer sy weer ander kruyd en lont kregen, en in ordre stonden, soo dat het wel 10 uren was eer sy aen 't marcheren quamen, welck marcheren seer fatsoenlijck scheen voort te gaen, en wierdt al marcherende hevigh gechargeert met musquetten, tot op de hooghte van een Bergh, daer de onse groote tegenweer vonden, soo van 't *Fort Carmentijn*, als van *Jan Cabesse* sijn huys; dese *Jan Cabesse* is een Opperhoofd van een party *Negros*, het was een onverfaeght Krijghsman, en hy had eitelijke honderden *Negros* onder hem, die overal ghestadigh uyt de *Negerys* vielen, sonder dat men haer konde sluiten, voor en aeler wy dicht by haer waren, doen vluchten sy al te samen uyt haer *Negerye*, 't welck een groot Dorp was onder het Kasteel gelegen, het welke aenstonts in kolen wierdt geset, en t'eene mael verbrandt, en voort waren onse Matroofen met de Stormleeren doende om de mueren te beklimmen, en met de Handtgranaten te werpen, om het selfde soo te veroveren, en daer de Prince Vlagh op te planten, het welke soo haest geschieda, dat het onmogelijck scheen, alsoo het geen quartier uurs en duurde, wy meenden dat het stormen eerst soude aengaen, maer wy saghen voort de Prince Vlagh waeyen op twee plaetsen. Dit *Fort Carmentijn* is de Hooftplaets der *Engelschen* gheweest, zijnde een sterck Kasteel met twee en dertigh goede stucken en vier bolwercken, daer quamen verscheyde Canoos aen boort, met eenige gequetste *Negros*, die van onse Meester verbonden wierden, daer waren oock eenighe *Negros* hoofden in de Canoos, waer van hier een aen boort gebracht wierdt om van ons gesien te werden, wy hadden twee jonghe Swartjens aen boort, die na gissingh ses a seven jaren oudt waren, waer van het eene het *Ostagiertje*, en het ander den Heer *Mortaigne*, toe quam, dewelcke het voorseyde Hooft met sulcken wreetheyt met haer voeten traden, en beten op haer tanden, dat het onmogelijck scheen, en een wonder om te sien was, de *Negros* bedryven haer supersticie met de afgebouwen hoofden, en sy genieten voor yder Hooft van den Heer *Generael Valckenburgh* twee en dertigh gulden aen gout, en eens so veel voor de *blanke* Hoofden, den Heer *Vice admirael* meende met een Chaloup aen 't Fort te varen, maer en konde door de barningh nergens niet landen, en al ons volck die gheslandt waren, zijn den geheelen nacht aen Landt gebleven, soo dat wy niet konden weten wat schade wy aen ons volck hadden gheleden; daer waren oock ses van onse Schepen onder het Kasteel geset, die op het Fort hadden geflanqueert, doch weynigh schade aen 't Kasteel gedaen.

Den 9 dito, 's morgens moy weer, de windt Noordtwest, wy deden sevn. om de

Opper-

Het Kasteel
van Car-
mentijn
veroveret.

Opper-hoofden en Capiteynen aen Boort te hebben, beveelende de selve met Booten en Chaloupen aen Landt te varen, om elck sijn volck te halen; den Heer de Ruyter voer met onse Chaloup selvs mede aen Landt, en waren de vaertuygen al by 't Casteel gezeylt ende geroeyt, om 't volck te bequamer in te krijgen, ondertusschen begon het hardt te waeyen, soo dat de Boots ende Chaloupen met de ordinaris Roeyers, ter nauwer noodt, met groote moeyte ende perijckel, van de Wal konden komen, ende om datse het niet konden oproeyen noch zeilen, soo deden wy Sein, ende zeylden met de gantsche Vloot, yder de sijne te gemoet, ofte neerwaerts, datse aen boort konden komen. Voorts quam daer bericht van Landt, als dat de vrywilige *Negros*, de Poort van het *Fort* als belegerd hielden, ende gheen van ons volck met haer plunderingh en wilden laten passeren, want ons volck, soo sy seggen, het *Fort* hebben veroverd, ende onse *Negros* seggen, dat sy ons volck door bosschen en Struycken de wegh hebben geweten, ende mede hebben gevochten met de *Negros* van *Kabesse*, ende daeromme mede deelachtigh aen den buyt wilden wesen, soo dat'er om de plundering noch wel een groote moeyte konde vallen. Ons eyghen vloots volck binnen 't Casteel, het zy door den dranck als om de buyt, slaen malkander als arme luyden; ja hacken en kerven malkander foodanigh, dat de Meesters daer door veel Patientien krijgen, meer als sy voor haer vyandt hebben gekregen. Oock hebbender eenige malkander dootd gehouwen en gesteecken. Tegens den avondt quamen wy voor het *Fort Carmentijn* ten Ancker, om het volck beeter aen Boort te krijgen. 's Morgens hadden hier oock *Canoos* aen Boort geweest, daer de *Negros* drie hoofden aen ons Schip brachten, om aen ons te vertoouen, waer onder een *Molack*, ofte halfslagh Mans hoofd, dat reedelick blanck was; kregghen oock acht en vijftigh gevangenen uyt *Carmentijn*.

Dooz Carmentijn ten ancker ghekomen en 8 ghevangens aen Boort ghebbracht.

Den 10 dito, 's morgens voor den dagh de windt Zuydelijck, met mooy weer, onse Boots ende Cha'open voeren naer Landt om ons volck te haelen, gelijckte oock een partye aen Boort brachten, sy komen in levens gevaer, door de barmhertichheit in de vaertuygen, waer op dan de Ichelmische fatijnsche *Negros*, en d'oude *Carmentijnsche* op ons volck pasten, in die gelegentheydt, veel plunderinghe en haer geweer quijt raecten, soo dat de heyl van het handt-geweer quajck weder aen Boordt quam. Het volck van de Vloot, hebben binnen 't Casteel, den tijdt diele daer waren, niet gheweest als menschen, maer als Duyvels, ende malkanderen om een woordt, of een weynigh buyt, onder de voet schietende, ofte met Houwers soo tracteerden, datter verleyden dootd raecten; gelijck'er oock door de *Negros* verleyde om den bals zyn gebracht, en dat om den buyt; op den dagh is 't onmogelijck aen Landt te komen door de groote branding. 's Avonts wiert'er Sein gedaen ende gepetiaert, ende geresolveert acht-en-veertigh Mannen van ons volck, uyt yder Schip vier, op het *Fort* provisioneel te laten, ende dat voor eenige dagen, tot datse van het volck van *d'Elmina* weder af geloft wierden. Daer wierdt een Brief ghefonden aen het resteerende volck, om op morgghen ci. 0 aen Boort te komen, en dat op lijfstraffe.

Den 11 dito, 's morgens mooy weer, de windt uyt het Landt, doen voeren de Vaertuygen weder aen Landt, om het resteerende Volck te halen; wy sonden een vaertuygh met Pampier, Pennen en Inkt aen Landt, met eenighe Was kaarsen, Gaern en Naelden, om Cardousen mede te naeyen, oock twee Kruyt hoo-

rens. Daer wiert uyt het *Fort* altemets een schoot geschooten, als mede uyt onse *Roots*, om het vergaderen der *Negros* te beletten: Oock quamen een partye *Negros* met een *Viede-vlagh* naer het *Fort*, en deden bericht datse bevredight waren; want den *Generael Valckenburgh* daer over aen den *Brassa* gheschreven hadde, soo dat ons *Volck* nu uyt en in 't *Fort* ginghen. Den *Heer Vice-Admirael de Ruyter* voer selfs mede aen *Landt*, om reddinge te maecten, en wiert geordonneert daer twee-en-vijftigh *Man* uyt onse *Scheepen* te laten, elf van ons *Schip*, daer ons *Capitsyn* en *Constapel* mede onder gereeckent waren. 's *Na-middaghs* haelden wy de rest van 't *volck* aen *Boort*, den *Vice-Admirael* quam oock selfs weder om aen *Boort*, ende daer wierden seven schooten voor 't *Fort* gedaen, en noch vijf schooten doen de *Ostagijs* van *Boort* gingen: *Na* de *middagh* wierdender twee *Sein-schooten* gedaen, en gepetiaert ende geresolveert te nacht met de *Landt-windt* opwaerts te zeylen na het *Fortje* van de *Engeltchen*, legghende tusschen *Anamaho* en *Morre*, om dat te veroveren, maer en hadden den geheelen nacht gheen *Landt-windt* om te zeylen.

Den 12 dito 's morgens de windt Ooft ten Noorden, met mooy weer en mooye koelte, ende daer wiert *Sein* gedaen, en de *Heer Vice-Admirael* liet de *blauwe Vlagh* waeyen, en gingen met een onder zeyl om op te laveeren en zijn acht *Valé* schooten ghedaen van het *Fort Carmentijn*, omtrent den *middagh* deden wy *Sein*, en daer wiert gepetiaert, oock geresolveert om een sloeghs op te laveren, naer *d'Elmina*, sonder het *Fortjen* aen te doen, om redenen de *Krijghsraden* daer toe moverende, teghens den avondt wiert een *Valé* schoot ghedaen op 't *Fort Moore*, des avonts waren wy omtrent *Cabo Cors*, en omtrent een mijl van de *Wal*, wy warden het, naer datter twee glaasen uyt waren, t'zeewaert, in 't begin van de *Hondewacht* warden wy het naer de *Wal*, en quamen te ghens den *Dachwacht* ten ancker.

Den 13 dito 's morgens de windt Zuydelijck met mooy weer, en een klein koeltjen, bevonden 's nachts wel een mijl of anderhalf verlooren te hebben, deden doen *Sein*, en gingen onder zeyl, en deden ons best om voor *d'Elmina* te komen, daer wy omtrent den *middagh* ten twee uren ten ancker quamen, en zijn 10, so oer als antwoordt schooten gedaen 's avonts quam een *Advijs* boot uyt *Hollandt*, met brieven van haer *Hoog Mog.* aen den *Heer Vice-Admirael de Ruyter*, en aen den *Generael Valckenburgh*.

Den 14 dito 's morgens stitte met moy weer, daer wiert *Sein* gedaen en gepetiaert, om het *nieus* de *Kapiteynen* mede te deelen, en bekent te maecten, omtrent den *middagh* voer den *Heer de Ruyter*, met de *Krijghsraden* aen *Landt*, en zijn 5 eerschooten voor deselve ghedaen, ende in 't afkoomen drie antwoordt schooten; en daer na noch een *Sein* schoot, om dat de *Opperhoofden* aen *boordt* souden koomen.

Den 15 dito 's morgens stitte met mooy weer, 's *middaeghs* wiert *Sein* gedaen en gepetiaert, en wierden 5 *gevangenen* naer *Landt* gevoert, die, so geleght wiert, eenige schult hadden aen 't verraet van *Cabo Cors*, waer van twee uyt ons *Schip* gingen, het meestendeel van d'andre *Schepen* haer *volck* zijn van *Carmentijn* weer gekomen, en ons *volck* is daer gebleven, tot wat eynde en weet men niet, 's avonts laet kregen wy noch vijf *man* van ons *volck* aen *boort*.

Den 16 dito 's morgens de windt uyt den Lande met mooy weer, wy haelden een Boot water, en een party branthout uyt de Engelsche Prijs *de Fictoria*, des middaeghs quam een Sloep met ons resteerende volk aen Boort van *Carmentyjn*, op den dag Zee-wint, 's avonts weer en wint als vooren, ende wacht wierdt 's avonts en 's morgens noch afgeschooten, daer quamen noch uyt dito Prijs 2 Kamer-stucken van yser aen Boort.

Den 17 dito 's morgens de windt uyt den Lande met mooy weer, daer wierdt Sein gedaen en gepetiaert, en verscheyde dingen Notities gewijs op een papier gestelt, om met den *Heer Generael Valckenburgh* te communiceren, wy haelden noch 6 Stucken aen Boordt uyt de Prijs *Fictoria*, 's avonts weer en windt als vooren.

Den 18 dito 's morgens de Windt Zuydt-west met mooy weer en mooye koelte, wy seynden alle de *Amsterdamsche Kapiteynen* aen boort, en wierdt ordre gegeven van de Engelsche Prijs *de Fictoria* te halen, een yder van 't geene hy van nooden had, als van Stengen, Rees, Touwen, Blocks, loopende Wandt, en watter te vinden was, zijnde van meeninge de Roopaerden aen Landt voor den *Generael* te laten slijten, 's avonts weer en windt als vooren.

Den 19 dito 's morgens de windt Z. W. met mooy weer, met den dach voeren onse Boots en Chaloups weder na de Prijs om te sloopen, ende de rest voor de Vloot dienstigh weseude te halen, en dande romp aen Landt te brengen, en wierdt Sein gedaen en gepetiaert.

Den 20 dito, de windt als booven, met den dagh voer onse *Luytenant Jan Willemse*, met onse *Schipper* aen de Prijs, en sloopten de Back af, wy klaerden daer naer ons ancker, den *Luytenant* en *Schipper* quamen na den middagh aen Boordt en den *Heer Vice-Admiraal* voer aen 't Schip van *Kapiteyn Sweers*, en quam tegens den avondt aen Boort.

Den 21 dito 's morgens mooy weer, onse *Luytenants* voeren om water, en quamen tegens den middagh aen Boort, den *Heer Vice-Admiraal* voer aen den *Vice-Admiraal van Moppel*, die mede met alle de Opper-hoofden aen Landt voer, en wierden sefen schooten ghedaen, en waren aen Landt ghevaren, om met den *Generael Valckenburgh* te communiceren van 't innemen van *Cabo Cors*, doch konden niet verstaen wat in de saeck gehandelt was, 's avonts quam den *Heer Vice-Admiraal* aen Boort, en wierden drie schooten ghedaen, en 's avonts quam het *Compagnies Jacht* weder op de Reede.

Den 22 dito 's morgens mooy weer, onse *Luytenant Jan Willemse*, voer met den *Schipper* 's morghens vroegh weder naer de Prijs, om de selve op droogh te brengen, en brachten het op 4 a 5 voet water, daer naer wiert 'er gepetiaert, en onse *Luytenants* voeren om water, en quamen teghens den avondt wederom aen Boort.

Den 23 dito, 's morghens moy weer, met den dagh begoften wy ons Schip te varckenen, en daer na wierdt 'er gepetjaert, en na de middagh wierd 'er weder gepetjaert, en daer wiert geresolveert dat van yder Opperhoofd drie man op *d' Elmina* soude gaen, en van yder Capiteyn 2 man, makende te samen 30 man, en alsoo den *Heer Generael* 50 man versocht, en door verswackingh van sijn volck, dat hy van *d' Elmina* naer 't veroverde *Fort Carmentyjn* ghesonden hadde, soo wierdt yder Matroos die wilde gaen, voor gagie ghesfelt 16 gulden, en een Soldaet

15 gulden, en daer en boven souden sy even soo diep deelen van alle de Buytgelden van yder sijn Schip daer hy af ghegaen was, alreede vervallen, ende die noch door Godts zeghen soude werden verkregghen, en souden met de eerste Schepen die van den Staet ofte Compagnie daer soude komen, afgheloft worden, oock had den Heer de Ruyter dien dagh aen Landt gheweest, en quam teghens den avondt aen boort, en daer wierdt van ons Schip drie schooten ghedaen, aen boort komende, wierdt oock een kist met geldt over gebracht.

Den 24 dito, 's morgens met den dagh haelden wy onse stucken over, en kregghden aen wederzyden, en daer wierdt weder ghepetjaert, en den Heer Fiscael voer aen Landt, en sondt 4 kisten met geldt aen boort, waer van een aen den Schout by Nacht van der Saen ghelonden wierdt, onse Luytenant Jan Willemsz voer aen 't Wrack, om aldaer d'Anckers en Touwen af te halen, en die te brengghen aen onse behoefst-Fluyt, al onse Adel en meest onse Officieren waren aen Landt, van meeringe om haer affscheydt te nemen, maer quamen 's avondts weder aen boort, sonder haer affscheyt genomen te hebben, den Joncker van Koeverden, bracht een kist met goudt mede, daer quamen oock 4 Meerkatten en 3 Papegayen aen boort.

Den 25 dito, 's morghens moy weder, met den dagh voeren de Luytenants om water, daer na wierden alle Matroosen en Soldaten in de Achterhut ontboden, alwaer sy het geldt van haer Buytgoederen ontvingghen, die op Carmentijn verkocht waren, daer na quamen der ettelijcke Capiteynen aen boort, en daer wierdt ghepetjaert, na de middagh wierden al de gevangens van Tokery aen boort ghebracht door onsen Luytenant Jan Willemsz. en daer wierdt weder gepetjaert, ende ghevangenen wierden verdeelt op de Schepen.

Den 26 dito, 's morghens met den dagh gingen wy onder zeyl, wat meer t'Zee waert, de windt West, de koers Ooit, in de dagh wacht, alffer 4 glasen uyt waren, quamender 4 Canoos aen boort, mede brengghende 4 pypen Lamoensap, 2 kisten met een kas Miellye voor de Hoenderen, een Sevet-kat, en oock een brief aen den Heer Vice-Admirael, deselve Negros van de Canoos seyden dat de Fantijnsche Negros tegens onse Negros hadden gevochten, en dat het een deel met de Engelschen, en een deel met ons hielden, een weynigh daer na voer onse Luytenant aen het Wrack, om het selve noch te helpen sloopen, en den Koopman Gagelouck quam aen boort, en na dat het Gebedt gedaen was, wierdt 'er gepetjaert, daer na wierden op 't Kasteel d'Elmina drie chergies met musquetten ghedaen, en vijf karbon schoten, en dat over de begracffenis van haer Domine, die 's avondts te voren ghestorven was, na de middagh voer al onsen Adel met de Chaloup aen Landt, en beyde de Luytenants voeren met de Boot aen Landt, en quamen tegens den avondt gelijckerhandt weder aen boort.

Den 27 dito, 's morgens moy weder, met den dagh voeren onse Luytenants om water, die naer 't schaffen wederom aen boort quamen, daer na voer al den Adel aen Landt, om haer affscheyt van den Heer Generael te nemen, en sonden een party Hoenderen aen boort, daer na quam ons Capiteyn du Boys selfs aen boort, en bracht oock een party Hoenderen, soo datter doen in 't geheel 44 Hoenderen, en twee Phylanten aen boort waren, en een deel Varckens en Cabryten, daer na liet den Heer Vice-Admirael de blaeuwe Vlagh waeyen, doen quammer noch een Canoo met eenighe Fruyten, soo van Benantis als Petallis, oock quam de Chaloup met den Heer Fiscael, mede brengghende een kasje met gout, daer na lichten wy onse ancker.

ancker, en gingen onder zeyl met een Weste windt, de cours Z. onder zeyl zijnde, quam 'er noch een Canoo met eenighe Fruyten, wy deden eerst elf eerschooten voor 't Kasteel, daer met 7 op gheantwoordt wierdt, en alsoo wy onse groote Ree aenbrasten, brack de Reep, maer bleef noch in de borgh hangen.

Den 28 dito, 's morgens de wint W. de cours Z. met moy weder, wy staken een nieuwe Reep in, 's avondts weer en windt als voren.

Den 2 Meert, 's morgens de windt Z. W. met moye koelte en tamelijke voortganck, mochten Z. Zuydoost zeylen, 's middaghs de hooghte van 2 graden, 51 minuten, 's achtermiddaghs wierdt 'er seyn ghedaen en gepetjaert, en de *Capiteynen* nieuwe ordre uytgedecht, 's avonts weer en wint en cours als voren. In de eerste wacht liep de wint Zuydelijk, met donder, blixem en harde regen, en een vervallen lucht, soo dat wy voor een groote Travaet vreesden, en namen de zeylen in; en na gedane seyn van 2 schoten, en 4 vieren achter op te setten, namen de Fock in met het groot zeyl, en lieten 't met de Besaen dryven, doch het weer bedaerde haest, soo dat wy weder seyn deden om zeyl te maken, en na gedane seyn maecten wederom zeyl.

Den 5 dito, 's morgens de wint Zuydtwest, met een goede koelte en buychweer, mochten Z. Z. O. zeylen, na de vroeghkoft variable winden, en dy sich weer, soo dat wy 's middaghs weder gheen hooghte en hadden, 's avondts weer en windt als voren. In 't begin van de hondewacht schoten onse achterste Schepen verscheyde schoten, waer uyt vermoedt wierdt eenige schadeloos moesten wesen, doen namen onse zeylen wat in om haer te wachten.

Den 6 dito, 's morghens de windt als boven, met moy weer en goede koelte, mochten Z. Z. Oost zeylen, bevonden doen dat *Capiteyn Sweers* sijn groote Ree was gebroken, en noch niet klaer en was, doch na de vroeghkoft was hy al weder klaer, en sijn zeylen stonden al weer kant, hadden 's middaghs de hooghte van 3 graden 30 minuten, 's avonts 't weer als boven, de windt wel soo zuydelijk, mochten zuydoost ten zuyden zeylen.

Den 7 dito, 's morgens de windt Z. Z. W. wel soo zuydelijk, met moy weer en moye koelte, en heldere Sonneschijn, mochten schaers Z. O. zeylen, wy waren, volghens den voortganck, tzedert gisteren middagh en te nacht, omtrent de Linie, hadden 's middaghs de hooghte op 8 minuten, wenden 't nae de Schepen, da cours Oost ten Zuyden; een weynigh daer na wenden 't weder, de cours als voren.

Den 11 dito, 's morgens de windt Westelijk, de cours Z. Z. O. hadden 's middaghs de hooghte van 2 graden 24 minuten, na de middagh de cours zuydroost, 's avonts quam de *Heer Vice-Admirael van Meppel* achter ons om, en preyde aen mijn *Heer de Ruyter*, en na een goeden avont wenichingh aen malkander, soo preyden sy, dat sy na haer gissingh de Passaet moesten hebben, en wenschten t'samen om een goede windt, kregen doen een schielijken regen met koelte, 's nachts in de Hondewacht deden seyn om te wenden met twee kanonschoten, en drie vyeren achter op te setten, kregen doen de windt zuydoost, en zeylden West ten Zuyden en West.

Den 17 dito, 's morgens de wint Z. de cours N. W. en W. 's middaghs hadden de hooghte van 4 graden en 3 minuten, na de middagh liet de *Vice Admirael de witte Vlagh* waeyen, en daer wiert gepetjaert, dat alle de *Capiteynen* beter op haer Vyerman souden paffen; en oock haer victualie menageren, soo veel als mogelijk was, 's avonts zeylden wy N. W. ten W.

Den

Den 29 dito, 's morgens mottigh mistig weer, met stijve koelte uyt den Oosten, de koers West en West ten Noorden, delen voormiddagh omtrent tusschen 9 en 10 uren, kregen wy het Eylant de *Barbados* in 't gezicht, en hebben doen alles klaer gemaeckt om te slaen, den Schout by Nacht *Haexwant*, seyde sijn groote Stengh van boven neer. Doen liet de Heer Vice-Admirael de Prince- Vlagh waeyen, tot teecken van de *Barbados* te sien, wy wachtten onse Schepen in, om naer Landt te zeylen, die Schepen by ons zijnde, stelden koers na landt, ende wy maeckten in die tijt mede ons Schip vaerdigh om te slaen, en daer wierd gepetiaert, en een yeder wierd noch verder zijn order gegeven, en *Haexwand* sijn Stengh wierd weder opgerecht, en was klaer, omtrent ten 9 uren passeerden wy dicht voor 't Landt, daer wy met den dagh haer hoopten te verneestelen.

Den 30 dito, 's nachts stelden wy ons coers na Landt, alwaer wy met den dagh omtrent 2 mijl af waren, omtrent 9 uren passeerden wy het Fortjen, dat eenige schooten op ons dede, maer konden niet toeschieten, staecten het doen onder de windt, en lieten een Sjouw van achteren waeyen, om de achterste Schepen, die seer langhsaem volghden, meer Zeyl te doen maecken, die soo ras niet naderden, of stelden onsen coers weder na de Reede, die omtrent een half mijl vooruyt lagh, en op het Oostelijcker punt een Kasteel hadde, dat met achthien Stucken water-paschoot, waer van wy met verscheyde schooten in ons Seylen en Schip getroffen wierden. Onder andere wierd met een koogel van 't voorseyde Kasteel, naer datse tweemaal hadde gewatert, drie perfoonen die in de Schans voor de Hut stonden, doot geschooten, als Monst. *Bellefiere*, onsen Secretaris *Paulus Adriaensz. Klerck*, met noch een Matroos, twee, te weten *Bellefiere* en de Matroos waren doot, ende *Paulus Adriaensz.* stierf tegen den avondt, en noch twee andere deerlijck gequetst, waer op wy met een schoot, hoewel wy ons Schut te boort hadden en antwoorden, maer in de Bay onder des Vyandts Schepen, omtrent 2 a 33 sterck, tot op 4 vadem water liepen, en op de selve seer heftigh, als sy oock op ons, beneffens twee Forten, die bewesten in de Bay mede water-paslagen, vuur gaven, als mede oock Capiteyn Sweers, die onse seconde was. Die de voortocht hadde moefte zeylen, met staende ende lopende Wandt, (alsoo wy tweemaal van wegen de drooghte, als om eenige van de Schepen aen boort te komen, moften wenden) dat wy nauwlijcks soo veel zeylen konden by maecken, om van de drooghte te geraecken, merkende dat sy alle hare Schepen soo hoogh hadden opgekort, dat wyse onmogelijck aen boordt konden komen, verder afdreven. Den Vice-Admirael *van Mepch*, die volgens gegeven ordre, ons met Capiteyn *Pomp*, sijn seconde volghde, bleef mede niet in gebreecken, om de Engelsche soo nae te komen als 't mogelijck was, en seer dapper daer op schooten, tot dat sy eyndelijck de drooghte te na komende, genootsaecht waren af te sacken. Hier op volghden de Schout by Nacht *van Nes*, ende sijn Broeder *Ian van Nes*, die haer devoir omtrent den Vyandt betrachten, als oock onse overige Schepen, na dat sy een tijtlangh op de Forten hadden geschooten, volgens hare ordre, doch alsoomen sagh dat den Vyandt handt voor handt naerder aen de wal korte, en de wint vlack de Bay uyt quam boesemen, waren wy ge nootsaecht te ankeren, ende aenstonts de witte Vlagge te laten wayen, om te petiaren, als doen geresolveert wiert by den hoogen Krijgs-raet, aengesien het onmogelijck was de Engelsche Schepen van de gront te krijgen, ofte eenige verdere diensten aen 't Lant te konnen uytwercken, Zee te kieser, gelijk sulks ten eersten, na dat een anderen Fock hadden aengellagen, ende de touwen (soo veel als mo-
gelijck

gelijk was) gesplitst, ende weder bruyckbaer waeren gemaect, geschieden, settende derhalven soo haest boven het Rif dat aen de West-kant van de boven geschreven Bay leydt, de coers N. West naer *Martynico*, vernamen doen dat wy acht dooden, en ontrent 20 gequesten hadden, waer onder eenige waren die haer armen quijt, en beenen aen stucken waren, en die de armen quijt, en leden groot perijckel om te sterven, en daer van meest gestorven zijn, hadden oock verscheyde schooten onder water. Aengaende het Eylandt ofte de gelegenthey, schijnt doorgaens heel playsierigh met boomen, groote huysen, zijnde Planters huysen, ende menigte van Zuycker-molens verciert te wesen: de groote Bay, waer in wy't op de Schepen gemunt hadden, was van 't eene endt tot het ander met een schoon Dorp vol groote Huysen bebouwt, ende gelijckt Doeveren wel, 's avonts weer en windt als vooren.

Den eersten May, 's morgens een frisse koelte uyt den Oosten, de coers West N. West ende N. west ten Westen, met den dagh sagen wy d'Eylanden van *Dominica* en *S. Lucia*, desen voormiddagh zeylden wy West N. west langs *Martynico*, ende wierd gepetiaert, naer de middagh is een van onse gequesten sijn arm afgeset, met namen Pieter Andriefs. tegens den avondt quamen wy ten ancker, maer eer wy noch ten ancker quamen, voeren wy met de Chaloepe aen Landt den Graef van Hoorn, met Joncker van Coeverden, en den Heer Fiscael de Wit, en als wy voor't Kasteel quamen, deden 12 schooten, dat ons wederom antwoorde met 3. daer na quam'er een deel Adel aen boord, die met groote eerbiedigheydt onthaelt wierden, en werden verscheyden schooten tot Santeens gedaen, daer na quam'er een Prau aen boort met Wilden, die al'samen root geverft waren, en hadden kopere plaetjes door haere ooren, oock eenige ringen door haer neus, en hadden langh swart hayr, gingen heel moedernaect, sonder yetwes voor haer schamelheyt te hebben. Dito Graef van Hoorn ende Joncker van Coeverden, ende den Heer Fiscael quamen 's avonts wederom aen boort, hadden dien dagh onse Fock verfielt die vreeselijck doorschooten was.

Den 2 dito, 's morgens N. Oost ten Noorden, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge waeyen, ende daer wierd gepetiaert, en de Soldaten wierden in't geveer gestelt, en alle onse dooden, die 8 in't getal waren, wierden in de Boot geset, ende doen die van boort voer, deden 3 chargies met musquetten, en 7 schooten met Canon, en d'ander Opperhoofden 5. ende alle de Capiteynen 3, de Heer Vice-Admirael de Ruyter, en Capiteyn du Boys Luytenants, die voor uyt hadden geweest, om 't graf te laten maecken, datse soo groot hadden laten maecken, datter ses nevens malkander lagen, en de ander twee lagen Zuyden en Noorden in't selfde graf. Onse Timmerluyden maeckten een nieuwe boots-mast, alsoo onse ander aen stucken was geschooten, onse Zeylmaker verfielde oock ons groot Mars-zeyl, dat oock seer doorschooten was; voorts was ons volck besigh den geheelen dagh, om het Ruym op te ruymen, tegens den middagh quam den Heer Vice-Admirael aen boort, daer het Kasteel al sijn stucken voort los branden, daer wy wederom op antwoorden.

Den 3 dito, 's morgens moy weder, de windt Oostelijck, met den dagh haelden wy ons Schut over, en hebben aen d'eene zijde gekrengh, schoongemaect, ende gebrant, gesmeert, ende het Ruym wederom klaer gemaect, en twee Boors water gehaelt. Na de middagh is den Gouverneur van 't Eylant den Heer Vice-Admirael komen versoecken, ende zijn daer voor aen boort komende, en van boort

Den 29 dito, 's morgens mottigh mistig weer, met stijve koelte uyt den Oosten, de koers West en West ten Noorden, delen voormiddagh omtrent tusschen 9 en 10 uren, kregen wy het Eylant de *Barbados* in 't gesicht, en hebben doen alles klaer gemaeckt om te slaen, den Schout by Nacht *Haexwand*, seyde sijn groote Stengh van boven neer. Doen liet de Heer Vice-Admirael de Prince- Vlagh waeyen, tot teecken van de *Barbados* te sien, wy wachttten onse Schepen in, om naer Landt te zeylen, die Schepen by ons zijnde, stelden koersna landt, ende wy maeckten in die tijt mede ons Schip vaerdigh om te slaen, en daer wierd geperiaert, en een yeder wierd noch verder zijn order gegeven, en *Haexwand* sijn Stengh wierd weder opgerecht, en was klaer, omtrent ten 9 uren passeerden wy dicht voor 't Landt, daer wy met den dagh haer hoopten te verneestelen.

Den 30 dito, 's nachts stelden wy ons coers na Landt, alwaer wy met den dagh omtrent 2 mijl af waren, omtrent 9 uren passeerden wy het Fortjen, dat eenige schooten op ons dede, maer konden niet toeschieten, staecten het doen onder de windt, en lieten een Sjouw van achteren waeyen, om de achterste Schepen, die seer langhsaem volghden, meer Zeyl te doen maecken, die soo ras niet naderden, of stelden onsen coers weder na de Reede, die omtrent een half mijl vooruyt lagh, en op het Oostelijcker punt een Kasteel hadde, dat met achthien Stucken water-paschoot, waer van wy met verscheyde schooten in ons Seylen en Schip getroffen wierden. Onder andere wierd met een kogel van 't voorsleyde Kasteel, naer datse tweemaal hadde gewatert, drie persoonen die in de Schans voor de Hut stonden, doodt geschooten, als Monfr. *Bellefiere*, onsen Secretaris *Paulus Adriaensz. Klerck*, met noch een Matroos, twee, te weten *Bellefiere* en de Matroos waren doodt, ende *Paulus Adriaensz.* stierft tegen den avondt, en noch twee andere deerlijck gequetst, waer op wy met een schoot, hoewel wy ons Schut te boort hadden en antwoorden, maer in de Bay onder des Vyandts Schepen, omtrent 2 a 3 sterck, tot op 4 vadem water liepen, en op de selve seer heftigh, als sy oock op ons, beneffens twee Forten, die bewesten in de Bay mede water-paslagen, vuur gaven, als mede oock Capiteyn Sweers, die onse seconde was. Die de voortocht hadde moefte zeylen, met staende ende lopende Wandt, (alsoo wy tweemaal van wegen de drooghte, als om eenige van de Schepen aen boort te komen, moften wenden) dat wy nauwlijcks soo veel zeylen konden by maecken, om van de drooghte te geraecken, merkende dat sy alle hare Schepen soo hoogh hadden opgekort, dat wyse onmogelijck aen boordt konden komen, verder afdreven. Den Vice-Admirael *van Meppel*, die volgens gegeven ordre, ons met Capiteyn *Pomp*, sijn seconde volghde, bleef mede niet in gebreecken, om de Engelsche soo nae te komen als 't mogelijck was, en seer dapper daer op schooten, tot dat sy eyndelijck de drooghte te na komende, genootsaecht waren af te sacken. Hier op volghden de Schout by Nacht *van Nes*, ende sijn Broeder *Ian van Nes*, die haer devoir omtrent den Vyandt betrachten, als oock onse overige Schepen, na dat sy een rijtlangh op de Forten hadden geschooten, volgens hare ordre, doch alsoomen sagh dat den Vyandt handt voor handt naerder aen de wal korte, en de wint vlack de Bay uyt quam boefemen, waren wy ge nootsaecht te ankeren, ende aenstonts de witte Vlagge te laten wayen, om te petiaren, als doen geresolveert wiert by den hoogen Krijgs-raet, aengesien het onmogelijck was de Engelsche Schepen van de gront te krijgen, ofte eenige verdere diensten aen 't Lant te konnen uytwercken, Zee te kieser, gelijk sulks ten eersten, na dat een anderen Fock hadden aengeflagen, ende de touwen (soo veel als mo-
gelijck

gelijk was) gesplitst, ende weder bruyckbaer waeren gemaect, geschieden, settende derhalven soo haest boven het Rif dat aen de West-kant van de boven geschreven Bay leydt, de coers N. West naer *Martynico*, vernamen doen dat wy acht dooden, en ontrent 20 gequesten hadden, waer onder eenige waren die haer armen quijt, en beenen aen stucken waren, en die de armen quijt, en leden groot perijckel om te sterven, en daer van meest gestorven zijn, hadden oock verscheyde schooten onder water. Aengaende het Eylandt ofte de gelegenthey, schijnt doorgaens heel playfierigh met boomen, groote huysen, zijnde Planters huysen, ende menigte van Zuycker-molens verciert te wesen: de groote Bay, waer in wy't op de Schepen gemunt hadden, was van 't eene endt tot het ander met een schoon Dorp vol groote Huysen bebouwt, ende gelijckt Doeveren wel, 's avonts weer en windt als vooren.

Den eersten May, 's morgens een frisse koelte uyt den Oosten, de coers West N. West ende N. west ten Westen, met den dagh sagen wy d'Eylanden van *Damike* en *S. Lucia*, desen voormiddagh zeylden wy West N. west langs *Martynico*, ende wierd gepetiaert, naer de middagh is een van onse gequesten sijn arm afgeset, met namen Pieter Andriefs, tegens den avondt quamen wy ten ancker, maer eer wy noch ten ancker quamen, voeren wy met de Chaloepe aen Landt den Graef van Hoorn, met Joncker van Coeverden, en den Heer Fiscael de Wit, en als wy voor't Kasteel quamen, deden 12 schooten, dat ons wederom antwoorde met 3, daer na quam'er een deel Adel aen boord, die met groote eerbiedigheydt onthaelt wierden, en werden verscheyden schooten tot Santeens gedaen, daer na quam'er een Prau aen boort met Wilden, die al'tamen root geverft waren, en hadden kopere plaetjes door haere ooren, oock eenige ringen door haer neus, en hadden langh swart hayr, gingen heel moedernaect, sonder yetwes voor haer schamelhey te hebben. Dito Graef van Hoorn ende Joncker van Coeverden, ende den Heer Fiscael quamen 's avonts wederom aen boort, hadden dien dagh onse Fock verfelt die vreeselijck doorschooten was.

Den 2 dito, 's morgens N. Oost ten Noorden, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge waeyen, ende daer wierd gepetiaert, en de Soldaten wierden in't weer gestelt, en alle onse dooden, die 8 in't getal waren, wierden in de Boot geset, ende doen die van boort voer, deden 3 chargies met musquetten, en 7 schooten met Canon, en d'ander Opperhoofden 5. ende alle de Capiteynen 3, de Heer Vice-Admirael de Ruyter, en Capiteyn du Boys Luytenants, die voor uyt hadden geweest, om 't graf te laten maecten, datse soo groot hadden laten maecten, datter ses nevens malkander lagen, en de ander twee lagen Zuyden en Noorden in't selfde graf. Onse Timmerluyden maecten een nieuwe boots-mast, alsoo onse ander aen stucken was geschooten, onse Zeylmaker verfelde oock ons groot Mars-zeyl, dat oock seer doorschooten was; voorts was ons volck besigh den geheelen dagh, om het Ruym op te ruymen, tegens den middagh quam den Heer Vice-Admirael aen boort, daer het Kasteel al sijn stucken voort los branden, daer wy wederom op antwoorden.

Den 3 dito, 's morgens moy weder, de windt Oostelijck, met den dagh haelden wy ons Schut over, en hebben aen d'eene zijde gekrengh, schoongemaect, ende gebrant, gesmeert, ende het Ruym wederom klaer gemaect, en twee Boors water gehaelt. Na de middagh is den Gouverneur van 't Eylant den Heer Vice-Admirael komen versoecken, ende zijn daer voor aen boort komende, en van boort

gaende in 't geheel 11 eerschooten gedaen; voorts waren alle de Capiteynen van de Vloot noch befigh om haere Schepen schoon te maken, 's avonds hebben wy noch een van onse Matrosen begraven, die van sijn quetsuur gestorven was, alsoo sijn arm was afgeschooten, en daer naer noch een stuck afgelet tot dicht aen 't lijf, genoemt *Pieter Iansz. van Koppenhagen*.

Den 4 dito, 's morgens regenachtigh en variabel weder, de windt Oost-Noord-Oost, met den dagh haelden wy ons Geschut over, en hebben ons Schip aen d'ander zijde gekrenghit en schoon gemaect, ghebrandt en ghesmeert. Dese morgen is alhier weder ter reede gekomen het Frogat van Schipper *Gavert Harmsz.* genaemt *de goude Tyger* van harder, en hy dede 5 eerschooten, waer op wy met 3 antwoorden; wy lichten ons roer van 't gat, en brachten 't selve aen landt om schoon te maecken, en hingen 't selve 's avonds weder aen. Onse Engelsche Gevangenen zijn door eygen versoek tot *Martinico* aen Landt ghegaen, waer onder van ons Schip 12 waren. Onse Luytenants hadden dien gheheelen dagh befigh geweest om water te halen.

Den 5 dito, 's morgens variabel weer, de windt Oost-Noord-Oost, 's morgens vroegh deden wy een feyn-schoot om te petiaren, wy reddten doen ons Schip op, ende haelden den gheheelen dagh water; 's middaghs is den Gouverneur van *Martinico* met al den Franschen Adel aen boort ghekommen, en het middagh-mael gehouden, en wierden 9 eerschooten ghedaen na den middagh. Ontrent 5 a 6 uren is dito Heer Gouverneur van boort gezaen, ende zijn in 't geheel 22 schooten gedaen, soo eerschooten als feyn-schooten en fanteen-schooten, daer na een feyn-schoot, en de Heer Vice-Admiraal liet de blauwe Vlagh waeyen.

Den 6 dito, 's morgens de windt variabel, daer wiert een feyn-schoot ghedaen om te petiaren, ende daer na een feyn-schoot om t'zeyl te gaen, wy haelden een ancker t'huys, na den middagh lichten wy ons ancker, en zijn t'zeyl ghegaen met een zee-luchje, variable windt, en meest stilte, quamen noch tot het laetste toe den Franschen Adel haer affcheydt nemen, dat ghedaen zijnde, namen ons cours van hier na *S. Christoffel* met de gereedt wesende Schepen, en de andere soudten tot *Sackstus* blijven leggen wachten tot den 13 deser, en zijn met ons 6 Schepen en ons Behoef-fluyt t'zeyl ghegaen, te weten *Meppel*, *Sweers*, *Ian van Nes*, *Henrick Aariansz.*, *de Wilde*, ende den Heere Vice-Admiraal *de Ruyter*, gingen tegens den avondt onder zeyl, en waren dien dagh, soo eerschooten als feyn-schooten, en voor 't Kasteel, 44 schooten gedaen, de windt uytter Zee, met stilte: met het vallen van den avondt sagen wy Noorden van ons een Schip, alwaer wy in de 5 glas van d'eerste wacht by quamen, en verpreyde hem, en quam sijn Chaloup op zy van ons, het was een Hollandsche Fluyt met Fransche Commissie, en hadde 37 etmael van *Rochel* geweest, seyde dat het openbaer oorlogh met de Engelsche was, maer hadden noch niet aen makenderen gheweest: Voorts den gheheelen dagh en nacht moye koelte uyt den Oost-Noord-Oosten, en Noord ten Westen, 's avonds quamen 'er weder van de Engelsche Gevangens aen ons boort.

Den 7 dito, 's morgens moy weer, en een mars-zeyls koelte uyt den Oost-Noord-Oosten, de coers Noord ten Westen, met den dagh waren wy op zy van *Dominico*, zeylden den gheheelen dagh langs de Kust, na de middagh het luchten variabel, en kregen verscheyde Indianen aen boort: omtrent den avondt quam

quam een kleyn Hamburger Fregatjen met een Besaen by ons, dat van *S. Christoffel* quam, en wilde na *Martimico*, daer wierden 2 a 3 Negros in overgeset, die haer in de Schepen verborgen hadden; wy hadden daer oock een af, sy souden die wederom naer *Martimico* brengen, daer wierdt oock een seyn-schoot gedaen om te petiaren, en het Fregatje dede 3 eer-schooten, daer wy met een op antwoorden. Hebben oock van desen dag den overleden Secretaris *Paulus Aariaensz.* alle sijn Scheeps-goederen verkocht, als oock het goet van den Onder-timmerman *Michiel Michielz. van Hamborgh*, Tamboer *Otte Iansz. van Amsterdam*, *Meyndert Oedens Basbouwer*, en *Pieter Andriesz.* Hebben oock verstaen als dat'er 5 Engelsche Schepen aen *Monfuratte* en 9 aen *Mecuwis* lagen; in 't laetst van de eerste wacht kregen wy een frisse koelte uyt den Noorden en Noorden ten Oosten den geheelen nacht over.

Den 8 dito, 's morgens moy weer, het luchjen West-Noord-West, de cours Noorden ten Oosten, daer wierd een seyn-schoot gedaen om te petiaren, zeylden doen langs het Eylant *Gardeloupe*.

Den 9 dito, 's morgens de windt Oostelick, de cours N. West, met den dage quamen wy te *Monfuratte*, alwaer wy vonden 5 Engelsche Schepen, te weten een voor aen, en d'andere 4 wat dieper in, welcke al t'samen genomen wierden, en genomen zijnde, liet den Heer Vice-Admiraal de witte Vlagge wayen, ende daer wiert in die saeck gepetiaert, en voort waeyde de blauwe Vlagh, gingen dito onder zeyl naer *Mecuwis*, alwaer wy naer den middag omtrent tusschen 2 a 3 uuren quamen, daer komende vonden daer 10 Schepen, doch moften eerst 3 Kasteelen voorby, die alle dapper vonk gaven, maer wy passeerende, spaerden geen kruyt noch scharp, doch komende by 't 3. Fort, vonden daer een Fregat met een Capertjen, die dicht onder het Kasteel gekort lagen, doen gaf den Heer Vice-Admiraal last aen Capiteyn *Swart*, dat hy soude passen op de buytenste, daer hy den een van aen boort lagh, ende den ander met sijn Chaloup veroverde, sonder eenen schoot te schieten, maer wy schooten geduurigh op het Fort, ende op d'andere twee Schepen, wy doornagelden het Fregat 100, dat het ten naesten by sonck, doen ons volck daer by quam met onse Chaloup, te weten, den Stuurman *Ien Verspeete*, die 't sijn entering was, deede soo veel, dat hy de zeylen om hoog kreegh, en hadde 't kabel gekapt, maer was onmogelijk het daer af te brengen, alsoo het soo veel schooten onder water hadde, soo dat sy 't selve met lectweeten moften verlaten; overmits de Engelsche sagen dat dito Schip niet vlot en was, soo quamen sy met 2 a 3 bemande Chaloupen van Landt weder na de Prijs toe, waeren over hulx genootsaekt uyt de Prijs te vluchten, ende deselve te verlaten, maer alle d'andere Schepen, zijnde noch 9 in 't getal; zijn al t'samen van onse byhebbende Schepen genomen, soo dat wy desen dagh met ons 7 Landts-schepen 14 Engelsche Scheepen verovert hebben; op ons Schip hebben we twee Mannen verlooren, ons Bootsman en een Matroos, en 2 gequetsten, hadden dien dagh omtrent 300 schooten gedaen; 's avondts quamen wy ten ancker voor de Zoutpannen by *S. Christoffel*, 's morgens in de daghwacht lichten wy ons ancker, ende gingen onder zeyl, en quamen met den dage voor *Backstar* ten ancker.

Den 10 dito, 's morgens de windt als vooren, den Heer Vice-Admiraal liet de witte vlagh wayen, en daer wiert gepetiaert, en onse Dooden in de boodt gedaen, om naer lant te brengen, om begraven te worden, en wierden 5 eerschooten voor gedaen, daer naer quam den Hr. Generael aen boort den Hr. Vice-Admiraal wel-

lekom hieten, en verfocht, dat wy buyten schoots fouden leggen, van 't Casteel, daer den Heer Vice-Admirael in 't eerst een groot miscontentement in hadde, doch verstonen daer naer malkander, en dito Heer Generael quam 's middaghs den Heer Vice-Admirael vergaften, daer veel Santeen-schooten, en voeren 's avonts wederom aen Landt.

Den 11 dito, 's morgens de windt als vooren, met den dagh begonden wy ons Schip te krenge aen Stuurboordt, 't welcke duerde tot den middagh, en na den middagh begonnen wy d'ander zijde, doen dat gedaen was versagen wy ons wandt en talyde 't selfde wederaen, en hadden ons voormars-zeyl afgeslagen, dat voor *Meeuwis* aen stucken geschooten was, en wiert van de Zeylemaecker weder versien, en was dien selven dagh weder klaer en om hoogh.

Den 12 dito, 's morgens moy weder, voer onse boodt met den dagh om water, en daer naer liet den Heer Vice-Admirael de Witte Vlagge waeyen, en daer wiert gepetiaert, naer 't petiaren quam'er wederom een deel Adel aen boordt, die den Heer Vice-Admirael quamen versoecken, voorts wiert'er geordineert, dat'er 4 van onselichtste Schepen onder zeyl fouden gaen, om te besichtigen of'er noch eenige Engelsche Schepen onder de Eylanden lagen.

Den 13 dito, 's morgens in de dagh-wacht hadden regen, onse boodt voer wederom om water, naer de vroegh-koit liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagge waeyen, en daer wiert gepetiaert; wy sagen onse 4 afgesonde Schepen onder 't Eylandt *Meeuwis*, en sagen haer schieten op een Engelsch Schip, presumeerden sy 't selfde genomen hadden; 's middaghs quamen sy ten ancker met die andere Schepen van *Martynico*, brengende een prijs met haer, en was die selfde, die wy meenden in de grondt geschooten te hebben, soo den Stierman *Verspeete* hadde gefeyt, maer verstonen van 't volck van Capiteyn *Sweers*, als dat'er in dito Schip niet een voet water hadde geweest, en daer was noch een Schip met Negros op de Reede gekomen.

Den 14 dito, 's morgens moy weder, de windt Oostelick, hebben gekrengh endc gevoet, en de Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge wayen, en daer wiert gepetiaert, en kort daer naer een feyn-schoot gedaen om 't zeyl te gaen, en zijn voor *S. Statius* gekomen, en hebben voor 't Fort 9 eer-schooten gedaen, en kreegen 3 tot antwoort.

Den 15 dito, 's morgens de windt Oostelik, regenachtigh en buyigh weder, de Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge wayen, en daer wiert gepetiaert, op den dagh moy weder, den Heer Vice-Admirael voer aen landt, en verkocht drie van onse Prijsen.

Den 16 dito, 's morgens moy weder, het Luchjen Oostelick, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagge wayen, en daer wiert gepetiaert, en met den dagh is onse Luytenant, *Ian Willemisz*, na *St. Christoffel* aen de Sandt-punt gevaren: 's middaghs zijn wy recht voor *S. Statius* ten ancker gekomen, en is de Commendant van 't Fort aen boort gekomen met diverse Zeeusche Koopluyden, en bleven 's middaghs by den Heer Vice-Admirael ten eeten: wy ontloften een kleyn Engelsch Scheepjen, door dien het leck was, en staecten daer den brandt in, en lieten 't in Zee drijven, 's avonts en 's nachts onstuymigh weder.

Den 17. dito, 's morgens voor den dage harde windt, met regen-buyen uyt den Oosten, met den dagh kayden onse reeds, en deden een feyn-schoot om te petiaren, en daer naer 5 eer-schooten voor eenige Koopluyden, die naer landt voe-

ren, oock was onse Luytenant *Ian Willemſz.* met 50 ſchooven van leege vaten na *St. Chriſtoffel*, waer voor ſy wederom aen boort 5 vaetjes, 5 kaffen, 3 Oxhoofden, die tot betalinge van een Engelsch prijsje waren gekomen, doch wat daer in was my onbekent, wy haelden ons ancker t'huys, daer naer liet de Vice-Admirael de witte Vlagge wayen, en daer wiert gepetiaert, dat gedaen zijnde, lichten ons ancker, en gingen onder zeyl, deden 9 eer-ſchooten voor 't Caſteel, de windt Ooft, ſielden ons Coers N. en N. Ooft.

Den 19 dito, 's morgens de windt Ooft, de coers N. Weſt, den Capiteyn *Hendrick Adriaenſz.* quam aen boort, en ſeyde dat hy ſeer leck was, dat hy genoegh te doen hadde dat hy het met 3 pompen gaende hielt, doen liet de Heer Vice-Admirael de witte Vlagh wayen, en daer wiert gepetiaert; naer dat'er gepetiaert was voer den Heer Vice-Admirael ſelfs aen boort van Capiteyn *Hendrick Adriaenſz.* om te beſichtigen hoe het aldaer gelegen was, kregen doen de windt Zuyden de coers Noorden, een weynigh daer naer windt en coers als vooren, hadden 's middaghs de hooghte van 20 graden 42 minuten.

Den 20 dito, windt en coers als vooren, den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagh waeyen, en daer wiert gepetiaert, en al de Opperhoofden en Capiteynen haelden Actens waer ſy haer ſouden hebben te reguleren, oock voer daer een Koopvaerdy-ſchip van ons, die een Acte van de Heer Vice-Admirael kreeg, waer naer hy hem ſoude reguleren in 't ſtellen van ſijn coers. Oock wiert na de petiaring Juſtitie gedaen aen eenen *Albert de Vos*, die driemaal van de Ree geſmeten worde, en alle de Officieren gelacrt; ook hebben wy onse Befacens-maſt gewangt.

Den 21 dito, 's morgens de coers en windt als boven met moy weer, na den middagh wierden de goederen verkocht van den overleden Bootsman, *Ian Pieterſz. van Lyſter*, hadden 's middaghs de hooghte van 21 graden 7 minuten, 's avonds nae 't aſſetten van de wacht kregen wy regen, voorts daer naer moy weder, en ſoo den geheelen nacht over.

Den 23 dito, 's morgens de windt Ooſtelijck de coers Noorden, met een goede voortganck, wy waeghden onse groote Maſt, en de Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagh waeyen, en daer wiert gepetiaert, en al de Capiteynen die Prijſen by haer hadden wierden belaſt daer wel op te paſſen, hadden 's middaghs van 24 graden 17 minuten, 's avonds weer en windt als boven.

Den 25 dito, 's morgens de windt Ooſtelijck, de coers Noorden, den Heer Vice-Admirael liet de roode Vlagge waeyen, en dede 2 ſeyn-ſchooten, en daer wiert groote Krijghs-raedt gehouden over 3 Maets van Capiteyn *Pomp*, die het Speck, dat voor de Kajuyt geſchaft was, aſhandigh gemaect, en met geweld genomen hadden, en hadden 't geheel Scheeps-volck oproerigh gemaect, wierden daer over geſententieert, om driemaal van de Ree te vallen, en ſoo lange gelaerft te worden, als de Krijghs-raedt oordeelde ſy verdragen konden, en haer gagie geconfisqueert; maer wierdt geconfidereert, alſoo yder op het Schip, daer hy op verdeelt was, haer vromelijck hadden gequeten in 't slaen tegens de Engelsche, is het ſelfde in confideratie getrocken en gepardonneert, onder conditie ſulcks niet meer te doen, op pene van hooger ſtraffe.

Den 27 dito, 's morgens de windt Ooſtelijck, onse coers N. Weſt met een taemelijcke voortganck, Capiteyn *Govert Hoen* quam ons aen boort, en klaeghde aen den Heer Vice-Admirael dat ſijn Schip leck was, hadden 's middaghs de hooghte van 28; graed, en 's avonds was het heel ſtil.

Den 28. dito, 's morgens de windt Zuyden, onse coers N. ten Oosten, hadden 's middaghs de hooghte van 28 graden 38 minuten, na de middagh quam de Chaloup van den Commandeur *de Wilde* aen ons boort met sijn Luytenant, om den Heer Vice-Admirael te spreekken.

Den 8. Junii, 's morgens de windt N. Noord-West, de coers Noord-Oost, met deyligh, mottigh, kout weer: wy misten doen een van onse Schepen.

Den 9. dito, windt en coers als boven, hadden 's middaghs de hooghte van 43 graden 13 minuten, Capiteyn *Sveers* was sijn bram-steng van boven neer gekomen, en een van de Engelsche Prijsen sijn groote Ree, 's avondts noch weer en windt als boven.

Den 10. dito, 's morgens de windt West, de coers N. Oost, met een famelijcke koelte, hadden 's middaghs de hooghte van 43 graden 53 minuten, den Heer Vice-Admirael preyde een van de Engelsche Prijsen, daer *S. Pieter* achter stond, en seyde ofsy van ons quamen af te dwalen, dat sy de Noord-kust souden soecken, maer souden (soo veel in haer vermogen was) haer by ons houden.

Den 11. dito, 's morgens klaer weer met stilte, altemet een luchjen uyt den Zuyden, en regen met stilte, sloegen nieuwe zeylen aen, dien voormiddagh heeft *Anthony Renoy* sijn recht ontfangen, daer wierdt een schoot gedaen, en viel driemael van de Reede, kreegh 180 slagen voor sijn gat. Na de middagh was het heel stille, en doen wiert seyn gedaen om te petiaren, en wiert gepetiaert in 't 4 glas; naer de middagh kregen wy de koelte uyt den Oosten, de coers N. ten Oosten, mottigh weer: in 't lest van de Honde-wacht het luchjen noordelijck met mist, deden 2 seynschooten om te wenden, de coers N. O. ten O. en N. Oost.

Den 12. dito, 's morgens het luchjen Oost, met dicke mist, de coers N. Oosten, hadden 's middaghs de hooghte van 44 graden, na de middagh de windt Z. West, de coers N. ten Oosten, tegens den avondt wierdt gepetiaert, de Capiteyns kregen haer Actens.

Den 13. dito, 's morgens mistigh weder, de windt Z. West, de coers N. ten Oosten, en klaerde voor den middagh op, den Vice-Admirael *van Meppel* dede seyn van Landt te sien, gingen ons coers N. Oost aen, en Capiteyn *Sweers* seyn van een Schip te sien, gingen N. Oost aen; naer den middagh wierdt het soo mistigh, dat wy alle glasen een schoot deden tot seyn, stevende om de Zuyd en Zuyd West aen, met frisse koelte uyt den Westen: in den achtermiddagh en 's avondts wiert alle glasen (als vooren) een seyn-schoot ghedaen; in 't lest van de eerste wacht klaerden 't op, wendent de coers N. Oost ten Oosten.

Den 14. dito, 's morgens als het dagh was, sagen noch onse 18 Schepen, maer misten noch een Engelsche Prijs, die den 8. dito van ons was afgedwaelt, hadden 's morgens moy weder, en moye koelte uyt den Westen, onse coers N. Oost ten Oosten langs de vaste Kust van *Ferraneuf*; den Heer Vice-Admirael liet de witte Vlagh waeyen, en daer wierdt ghepetiaert, 's middaghs de hooghte van 46 graden 13 minuten, kregen moye koelte uyt den N. Oosten, de coers Oost-Zuyd-Oost, en Oost ten Zuyden, in de eerste wacht namen de Stuur-luy aen de Wachters, de hooghte hadden 46 graden 48 minuten, 's nachts het koeltje als vooren.

Den 15. dito, 's morgens moy weer met stilte, omtrent tusschen 7 en 8 uren waren by *Caep Rosse*, doe is onse Chaloup ghemant met Soldaten naer Landt gevaren, den Heer Vice-Admirael liet een seyn-schoot doen, en eengens van de vlagge stock waeyen, om de Opperhoofden aen boort te komen, hadden doen

Caep Rafo, daer quam een Engelsche Visscher aen Capiteyn *Swart* sijn boort, die hem onderrichte, hoe het met dese Bay stont, waer op dito Visscher aenden Heer Vice-Admirael wiert gebracht, om hem te examineren, maer dito Visscher sprak, soo wy verstonden, de rechte waerheyt niet, had de ganse nacht gedreven langs de wal.

Den 16 dito, zeylden wy voor de windt in *St. Ians Bay*, daer de Heer Vice-Admirael sijn Chaloup in sondt, alwaer een Engelsch Schip in lagh met 17 Stucken, welke was geladen met allerhande Victualie, met broot, vleys, speck, en zout, alles om de Engelsche Visschers mede te versien, die hier anders niet hebben, dan haer gebracht wert om van te leven, alsoo hier geen Granen en wassen, soo ruylen sy dan Visch daer tegen: en niet tegenstaende het selve met schroot en scharp schoot, soo wierdt het selve echter geabordeert en overwonnen, na dat Capiteyn *wander Saens* Chaloup de vlucht daer af genomen hadde, en voer naer een boodtje dat sijn groote mast en zeylen quijt was, het welke hy veroverde. Den inganck van dese Bay is seer nauw, aen beyde kanten met hooge Rotfen, en staen qualijk een musquet-schoot van malkanderen, in het gat zijn sommige kleyne Rotfen, doch de Bay van binnen is suyver en goet, men kan daer leggen op 9 vadem water, en is soogroot dat'er wel hondert Schepen bequaemelijck konnen leggen; het Landt van beyde kanten van de Bay was berghachtigh, en wast veel gras, door dien daer menighte water van 't Geberghte komt afloopen, en is alsoet water. De Visschers haer huysen zijn ghemaectt van hout, dat daer met menighte wast, en zijn ghedeckt met aerde zoden: sy hadden op het landt menighte Beesten en Verckens, die alt'samen seer mager waren, en het Speck seer visschigh smaecte; sy bewaren haere gevangen Visch tot dat de Engelsche komen, die de selve haer dan afhandelen, en ruylen dan daer tegen Victualie, en andere lijfs-nooddrift; ons volck ging hier machtigh in grasduynen, om alles te plonderen wat daer was, namen alles mede dat sy konden krijgen, en lieten daer niet. Dito Engelsche hadden een kabel-tou dwars over 't inkomen van 't gat gespannen, om onse Schepen het inkomen te beletten, en soose van onse komste hadden geweten, soo soudense alle Inwoonders musquetten gegeven hebben, om onse Chaloupen waer genomen te hebben, met Musquetten en Stukken Canon, dese opgebracht souden hebben. Op de Klip in de Bay, lagen te grondt 6 Stucken, maer hadden geen Fortificatie tot haer defensie; dese arme Luyden leven hier sonder Predicant of Leeraer, en soo hetschijnt maken die van Engelant weynigh werck van haer. Hier woonen oock wilde Menschen, soo wy van haer verstonden, maer houden gantsch geen gemeenschap met de Christenen, en doen haer den oorlogh aen: sy seggen dat de Wilden alhier een bergh hebben van roode aerde, daer sy haer mede bestrijcken, sy woonen in een Boffchagie, by wildt gedierte, als Harten, Vossen, en andere gedierten: wy sagen buyten *St. Ians Bay* een grooten Ys-bergh, naer giffing soo groot als een groote Kerck, en was soo wit als sneu, en spray gemarmert als een Albafter, wy zijn daer dicht voorby gepasseert met ons volck, soo datmen de plaets wel konde mercken. Den Heer Vice-Admirael *van Meppel* was met de andere Schepen noch achter ghebleven, wy waeren ten ancker gekomen op 9 vadem water, doen kregen wy een swaere mist, en waren 3 Schepen by ons, als Commandeur *vander Saen*, Commandeur *de Wilde*, en *Haeckwants*.

Den 17 dito, 's morgens was't noch heel mistig, daer naer klaerden 't een weynig

op, soo dat den Vice-Admirael *van Meppel* in quam, met den Schout-by-nacht *van Nes*, en Capiteyn *'t Hoën*, en onse Victuali-Fluyt, de resterende waren noch buyten, door dien het in de windt was, om het Gat in te komen: ons volck was feer besigh om de Prijs te lossen, daer naer quam Capiteyn *Hendrick Adriaensz.* oock binnen, en joegh daer oock een Engelsche Prijs in de Bay, welcke meende daer vry te zijn, maer binnen zijnde, wiert oock genomen, was oock met Victuali geladen, het welck heel wel voor de Vloot te pas quam, alsoo wy daer feer om verlegen waren, doch op ons Schip kosten 't noch strecken.

Den 18 dito, 's morgens klaer weer, de windt N. West, noch in de windt voor onse andere Schepen, om in de Bay te komen, en wierdt seyn gedaen om te petiaren, en wiert geresolveert om op morgen onder zeyl te gaen, en zee te kieslen by onse andere Schepen: aen de Lieden van 't Landt wiert mede geresolveert twee Scheepkens te geven, om daer mede die gene die wilde, naer Engelandt te zeylen, en zijn oock gevirtualieert voor die reyse.

Den 19 dito, de windt Oostelijck, konden wy door contrary windt niet uyt de Bay komen, 's middaghs quam Capiteyn *Pomp* en *Ian van Nes* in de *St. Ians Bay*, en de Prijs, die sy in de Bay *Brusi* vonden, hadden sy alles uytgenomen, en doen de selfde verbrandt, hebben oock sommighe Huyskens verbrandt, en alles uyt-ghephindert, soo dat niet over en bleef van de Matroosen, die niet gewoon en zijn daer sy komen war te lacten: den Heer Vice-Admirael heeft uyt medelijden aen de arme Visschers vereert dese nae-volgende Goederen ofte Victualie, als 7000 pondt Broodt, 22 tonnen Erweten, en Vleys en Speck naer advenant, oock Mout, om Bier daer af te brouwen.

Den 20 dito, gingen weder onder zeyl uyt de *St. Ians Bay* met een Noord-ooste wind, de coers Zuyd-zuyd-west en Zuyd-west ten Westen, met goede koelte en harde voortganck na *Bay Bulst*, om te sien of Capiteyn *Swart* of Capiteyn *Sweers* daer niet en waren, alsoo sy daer waren geordonneert, om de Engelsche Schepen die daer lagen, te veroveren, en zijn sedert by ons niet geweest; doen wy omtrent de Bay waren, wierdt met een twaelf-ponder geschooten, op dat sy daer zijnde, mede zeyl souden maken, maer recht over de Bay zijnde, vernamen haer niet; voorts liet den Heer Vice-Admirael de witte Vlagge wayen, en daer wiert gepetiaert, en daer wierdt nieuwe Resolutie aen de Opperhoofden en Capiteynen gegeven, by tijde van mist, dat de Heer *de Ruyter* dan soude schieten 5 schooten, den Vice-Admirael *van Meppel* 4, de Commandeur 3, de Schout by Nacht 2, de Capiteynen 1; als wy ons coers dan nemen fullen, soo fullen se eerst nemen Oost N. Oost t'zeewaert, om de Schepen op te soecken, die wy dien dagh niet vernamen, en kregen tegens den avont stille.

Den 21 dito, 's morgens de wind Noord-westelijck, de coers Oost Noord-oost, in 't eerste van de dagh-wacht sagen wy onse twee vermist Schepen, by haer hebbende twee Prijzen, naer giffing vijf meylen t'zeewaert van 't landt van *Terra-neuf*; de Schepen by ons zijnde, wiert wederom gepetiaert, en de Opperhoofden met de Capiteynen quamen aen boort, en Capiteyn *Sweers* seyde, dat hy 3 dagen voorleden was geseylt uyt de *Bay Bulst*, en door contrarie harde windt en swaere mist van de wal quamen dwalen; wy waren desen dagh besigh, om de twee Prijzen in zee zijnde te lossen en te verbranden, door diense heel oudt en onbequaem waren, een van de Prijzen was geladen met Oly, Sout, en eenige Wijn; de Heer *de Ruyter* voer selfs aen boort van de Prijzen, die verbrandt souden werden, om dat

dat het te beter spoet soude hebben; een uur daer nae quam de Heer de Ruyter aen boort, doe de Prijsen geloft en verbrandt waren, maecten doen weder zeyl, de windt als vooren, de coers Oost ten Noorden, nemende coers Oost ten Noorden nae ons Rendevous, genaemt *Fero*.

Den 22 dito, 's morgens de windt Zuyd-west, 's middaghs de hoogte van 48 graden 40 min. 's avonts nu en dan mist, met goede koelte en harde voortganck, waren 's achtermiddaghs befigh om 't Schip van buyten te teeren, 't welck dien na-middagh gedaen was.

Den 24 dito, 's morgens de windt Oost Zuyd-oost, de coers Oost ten Noorden, en O. N. Oost met mars-zeyls koelte en harde voortganck met een betooge licht, met regen, hadden geen hoogte, moften by de windt steecken, om onse Schepen in te wachten, streecken onse mars-zeylen door de harde windt, die naderhandt harder woey, soo dat wy moften zeylen met een huyckende Fock en Schoover zeyl, wy kregen een harde kaeck, soo dat ons Fock brack, en sloegen weder een nieuwe aen, en versfelden de oude, 's nachts was 'er weynig rust door 't hardt slijngeren van 't Schip.

Den 27 dito, 's morgens de windt en coers als boven, weder deysigh weder, soo dat wy geen hoogte en konden nemen, zeylden doorgaens naer giffingh 30, 35, a 40 mijlen in t etmael, en soo wy niet hadden moeten wachten naer onse onbezeylde Schepen, hadden wel meer kunnen zeylen, met soo een doorgaende harde windt: wy hadden maer 4 uren nacht, 's avonts wat weyniger koelte.

Den 28 dito, 's morgens de windt wat zuydelijker, de coers Oost Noord-oost ten Oosten, Oost ten Noorden, met een betooge licht, hadden geen hoogte, onse Sloep wiert uytgeset met een party leege vaten aen de Prijs te brengen, om aldaer met sout water te vullen, op dat hy dan te stijver in 't zeylen soude wesen, voer oock aen Capiteyn *Enno Doedenß*, om eenige behoeften te halen, van zeyl-doeck, garen, tou-werck, en andere nodigheden; wy kregen wat meerder koelte, daer naer weder wat stilte, leyden 't 's achtermiddaghs Z. West ten Westen aen, na een van onse Schepen, die achter bleef, om te sien wat hem schorte, en bevonden dat hy hadde moeten bysteecken, om een lek, dat hy hadde gekregen, om 't selve te stoppen, de windt liep naer het Zuyd-Zuyd-Oosten, de coers Oost-Noord-oost.

Den 30 dito, 's morgens de windt Zuyd-west, de coers Oost ten Noorden en Noord-oost, een labber koelte betrocken lucht, 's middaghs sonne-schijn, hadden de hoogte van 56 graden 3 minuten, daer wierdt gepetiaert, ende geresolveert datmen alle Schepen van de Engelsche ontmoetende, soude aentasten, als hier buyten zijnde van de Africaensche Kust en *Terranova*: mede wiert 'er geresolveert, datmen drie-mael daeghs schaffen soude, volgens d'oude Costumen.

Den 2 Julii, 's morgens de windt Noord-west, de coers Noord-oost ten Noorden en N. Oost, met een labber koelten en fraey weer, is geresolveert, dat Capiteyn *Swart*, met het Prijsje van Capiteyn *lan van Nes*, door dien het wel zeylde, dienende voor een Jacht, soude voor uyt zeylen, om te sien of 'er eenige on-raedt van Engelsche Schepen in onse passagie mochte wesen, om 't selve te adverteeren, 's avonts weer en windt als vooren.

Den 6 dito, de windt Oostelijck, de coers Noord ten Oosten, met een harde by-legger, 's middaghs de hoogte van 60 graden 20 minuten, wy sagen dat Capiteyn *Pomp* achter bleef, met sijn zeylen opgegijt, vermoeden dat hy schadeloos was, en by hem komende verstonden, dat hy seer leck was geworden, soo dat hy

heeft moeten sijn Galjoen affagen, en de boegh-spriet soo veer het konde lijden, en had de voor bram-fteng mede afgenomen om wat te lichten, door dien het aen de kielschorte, welke men feyde los te wesen, en na dat wy gewendt hadden, om naer hem toe te setten, gingen weder onse oude ganck, 's avonts veranderde onse koers Ooft ten S. en S. aen, door dien wy al te weffelijk fouden vervallen.

Den 7. dito, de windt Noord-ooft ten Oosten, met regenachtigh weer, dreven met korte zeylen in het 9. glas, 's achtermiddaghs quam den Vice-Admirael van Meppel, met sijn Schip achter om, en preyde den Heer Vice-Admirael de Ruyter, feyde dat Capiteyn Sweers niet konde volgen, door dien hy sijn Focke-mast met sijn boegh-spriet verloren hadde, als mede sijn groote Stengh, wy leyden naer hem toe, de windt Oostelick, de koers Noord-west by hem komende, sach het seer desolaet, de Focke-mast gantsch af, de Boegh-spriet desgelijcks, als oock de Stenge, wy leyden achter sijn Schip om, en setten onse Chaloup uyt om te vernemen wat hy van noden hadde, sijn Focke-wandt was mede wegh, en door het vallen van het Focke-wandt verloor een Ancker, 's avonts weer en windt als vooren.

Den 8. dito, de windt Noord-ooft ten Oosten, door de betooge lucht geen hoogte, konde Suyd-ooft ten Oosten zeylen, het slingerde noch hardt, door dien de zee hol was, door contrarie windt laveerden dien geheelen dagh, in het laveeren quammen wy voor by Capiteyn Sweers, welke feyde dat hy een stengh van doen hadde, en alles kandt was, wachtende alleenigh na wat minder zee, wy sagen den Vice-Admirael van Meppel, sijn groote Ree van boven neer komen aen stucken, 's avonts wat minder zee en windt.

Den 9. dito de windt Noord-ooft konde Suyd-ooft ten Oosten zeylen, den Heer de Ruyter liet 's morgens voor het gebedt de Chaloup uyt setten, als mede een Stengh klaer maecken, die hy mede sleepte naer Capiteyn Sweers sijn Schip, om deselve aldaer te gebruycken, mijn Heer daer geweest zijnde omtrent een half uur, sachmen de stengh al oprechten, die dienen soude voor een Focke-mast tot een behelp, hy bleef 's middaghs daer eten, om daer alijt by de wercken te sijn, om 't werk te doen spoedigh voortgaen, want sijn presentie doet meerder haesten als 50. mannen die arbeyden, tegens den middagh sagen wy de stagen aen de boeg-spriet vast maecken, als mede de Focke-ree opgehaelt, en de Fock aengeslagen, wy sagen daer mede twee Chaloupen, een van *vander Saen*, en d'ander van *Swart*, den een brochte een Wangh en d'ander een Ree, om aldaer te gebruycken, teghens het 3. glas quam de Heer Ruyter weder aen boordt.

Den 11. dito, de windt Noord-ooft zeylde Oost-Suyd-ooft, wonden 't met de selfde windt, om datmen vermoede te sijn by het Eylandt Rocol, zeylden Noord-Ooft ten Oosten, 's middaghs de hooghte van 58 graden 50. minuten met harde koelte, soo dat wy ons mars-zeylen ter halver stengh streken, het was doe soo kout oft in Hollandt in de winter waer.

Den 13. dito, de windt Oostelick, doch ongestadigh, konde Noorden zeylen, en N. ten Oosten, met moy en lieffelijk weer, en slechte zee, hadden de hooghte van 60. graden 50. minuten, wy setten onse Chaloup uyt, om ons lege water-vaten in onse Prijs te brengen, die verre te loef-waert van ons was, deden een Sjouw van onse Vlagge-stock waeyen, ende een schoot schieten, daer na de Prijs by ons komende, deden ons vaten daer in, en daer wiert gepetiaert, ende eenige oude resolutie gegeven, die al tot *Terranovo* waren geresolveert.

Den 14. dito, de windt West Suyd-west, kondé N. zeylen en N. ten Oosten met moy

moy en lieflick weer, flechte zee, hadden de hooghte van 60. graden 59 minuten, 's avonts weer en windt als vooren, den Heer Vice-Admiraal van Meppel, den Schout by Nacht, *Aert van Nes* en van *der Saen*, gingen om het *Hoer* sijn Schip te visiteren, het welcke sy flecht bevonden, konden met gemak een vuyft op sommige plaetsen daer door duwen, en de aengegroeyde vuyligheyt door 't Schip henen trecken, en tot finckens toe leck was, moesten gestadigh met drie pompen pompen, en dieswegen verfocht aen de Heer de *Ruyter* weynigh zeyl te maken, en met hardt weer dan by hem te blijven, om haer te salveren, soo het Schip wilde fincken.

Den 15. dito 's morgens de windt O. ten Zuyden, zeylden O. ten Noorden, met mooye koelte, met harde voortganck, 's middaghs door de betooghe lucht geen hooghte, 's avonts de windt variabel.

Den 16. dito, 's morgens de windt Z. W. de koers O. ten Z. daer wierdt na de Predicatie een kindt gedoopt, daer de Moeder in 't laetst van de *Honde-wacht* in de kraem van was gekomen, waer van de Heer de *Ruyter* Peet was, en selfs ten Doop hefte, het Soontjes naem was *Marinis*, de Vader en Moeder hadden in N. Nederlandt gewoont, en waren daer van de Engelsche verjaegt, en gevlicht tot *Martinico*, alwaer mijn Hr. de *Ruyter*, die door compassie, alsoof daer niet leven konden, mede genomen heeft, om naer Hollandt te brengen, 's middaghs de hooghte van 62. graden 18. minuten, sil weer, 's avonts wat meerder windt.

Den 17. dito, 's morgens de windt West-Noord-West, met een harde koelte en betoge lucht, de koers Oost Zuyd-oost, hadden de hooghte van 62. graden, bleven op de selfde hooghte van *Fero* als vooren, om niet voorby te zeylen, teghens den avont brack onse groote Reep aen stucken, maer hadde in 't kort weder een nieuw in geschooren, en met een borg verforgt, 's avonts weer en wint als vooren.

Den 18. dito 's morgens de wint N. Oost ten Suyden, hadden 's middaghs geen hooghte door de betoge lucht, doe sagen wy soo ons vermoeden was, de Noordelijke kant van *Fero*, waer over wy tot seyn de *Prince Vlagge* lieten waeyen, zijnde ontrent den middagh, het landt vertoont hem heel hoogh, klippigh en dor, 's avonts weer en windt als vooren.

Den 19. dito, 's morgens de windt West-Noord-west, zeylden naer het uysterste van 't Eylandt, en streckt Oost en West, by de hoeck van 't Eylandt komende, sooleyden wy aen Noorden ten Westen, wy sagen West Suyd West van ons een hoogge steene klip, die de *Monnick* genaemt wordt, om dat hy heel alleenigh stondt in 't water, met veel klipkens, daer by wierpen het loot op 50. vadem recht over de voorgenoemde *Monnick*, maer daer verby zijnde, hadden doen wederom geen grondt, en by het Landt komende, deden een sehoot met twaelf-ponder naer Landt, op hoope dat'er eenigh vaertuygh soude komen, maer vernamen niet. Den Hr. Vice-Admiraal liet de witte *Vlagge* waeyen om te petiaeren, en wiert geresolveert het Eylandt te verlaten, door dien daer een harde stroom tusschen d'Eylanden door ginck, ende wy niemant hadden die daer bedreven was, en vreesden door de stercke stroom tegens de wal te geraecken.

Den 20. dito 's morgens de windt West-Suyd-West, de koers Oost ten Suyden, geen hooghte met mooye voortganck, 's achtermiddaghs gepetiaert, en een yder wierdt sijn Aste gegeven, by tijden van onweer of mist by malkanderen te houden, en haer oock wel klaer te houden, of wy de Engelsche Schepen quamen te rescontereren, om die slaghe te leveren, 's avonts wat stiller, de koers als vooren.

Den 21. dito, 's morgens de windt Suyden, de koers Oost ten Suyden, met be-

tooge lucht geen hooghte, door dien het regende, met harde koelte, 's middaghs gepetiaert, en een yder Capiteyn sijn Ordres gegeven, wie dat de eerste voortocht soude hebben, en vorders yder een volgende naer behooren, by den Vyandt komende, als den Vice-Admirael van Meppel, den Commandeur Aert van Nes, en Schout by Nacht Haeckxwants de voortocht, daer na volght den Heer Vice-Admirael de Ruyter, den Commandeur Gideon de Wildt, en Schout by Nacht, wonder Zaen, waer op weder sal volgen Capiteyn Sweers, Henarick Adriaensz. en Jacob Swart, voor de arrieregarde sal volgen Capiteyn Pomp, Jan van Nes en Hoen, door diense wel de slechtste Schepen waren.

Den 22. dito, 's morgbens de windt Noord-west, de koers Suyd-oost, wel soo Suydelick, hadden dien dagh geen hooghte, wy saghen een Galjoot voort uyt, alwaer wy nae toe zeylden, en ontrent hem komende, setten onse Chaloup uyt, om de Schipper van 't Galjoot aen ons boordt te halen, en wat nieuws van hem te vernemen, welke seyde dat sijn schriftelicke Commissie was, welke hy vertoonde, om op de Oost-Indis-vaerders te kruysen, die 13. in 't getal waren, te waerschouwen, en oock alle Koopvaerdy-Schepen, datse souden tot Vleckeren in loopen, ofte in een Neutrale plaetse, tot de roefie was ghecesseert, mede brocht hy ons quade tydinge, als dat den Heer Admirael Opdam zijnde in 't gevegt met de Engelsche, soude zijn gesprongen met drie andere Schepen, en de rest of de meeste part op de vlucht souden zijn gegaen, hoope door Godts genade beter sal bevonden worden als 'er wordt gefeydt, waer op onse Heere Krijghs-raden werden by een geroepen, en wiert geresolveert ons koers naer Hollandt te stellen.

Den 23. dito 's morgens de windt Suyd-Oost, konde Oost zeylen, met mooy weer en mooye voortganck, sagen doen de Kust van Noorwegen, daer ons 5. Visschers, met een Jol aen boordt quamen, meynende dat wy in de een ofte ander Haven wilden zeylen, om ons te loofsen, mijn Heer lietse in de Cajuyt komen, en kost haer twee Salmon af, en gaf haer te eten en te drincken, naer langh onder-vragens, vernam hy van haer dat vergange weeck 15. a 16. Engelsche waren aen landt geweest om water te halen, en soo 't Galjoot ons hadde bericht van gisteren, het selfde affirmeerde, wy lagen doen by het landt, soo dat wy mosten wenden, zeylden West en West ten zuyden met moye koelte.

Den 24. dito, de windt Suyd ten Oosten, konden Suyd en Suyd ten Westen zeylen, met een labber koelte schoon lieflick weer, ontrent den middagh wenden 't door contrarie windt, konden over die boegh Suyd ten Westen zeylen, en Suyd-oost ten Suyden, daer na quammer een sware mist met stilte, hadden de hooghte van 60. graden 9. minuten, in de dagh wiert een seyn-schoot gedaen, om onse Schepen door de mist by malkanderen te doen houden, hadden doen een mooye koelte uyt de Noordelijcker handt, konde koers zeylen Suyd ten Oosten en Suyden, naer 't Vaderlandt met Godes hulpe.

Den 25. dito, 's morgens noch mistigh weer, de wint Noordlijk, de koers Suyd ten Oosten, maer een glas ofte twee daer naer wederom klaer weer, soo dat wy alle onse Schepen by malkanderen sagen, die wy vreesden afgedwaelt te wesen van de mist, na den middagh wierdt gepetiaert, en daer viel een van onse Matroosen overboort uyt het wandt, met sijn been op de Sloep, en dreef voort achter uyt, maer wiert weder gevist alhoewel hy niet konde swimmen, en aen boordt komende, bevondt dat sijn been aen stukken was, het hadde dien geheelen dagh stil geweest, hadden 's middags de hooghte van 59. graden 30. minuten, daer wiere doen gepetiaert

gepetiaert, en de Capiteynen lieten kruyt halen van de Amonitie Fluyt, soo veel yder van noden hadde, mits komende tot Amsterdam 't selfde te betalen, en overfulcks een Obligatie hebben gepasseert, wy waren doen by de wal, de koers Zuyd, wel soo westelick.

Den 26. dito, de windt Oost-Noord-oost, de koers Zuyd Zuyd-oost, met schoon lieflick weer, daer wierdt een seyn-schoot gedaen, ende de wimpel van de Focke-slagh afwaeyende, om de Schepen te doen krenghen die het van doen hadde, wy waren besigh om ons Schip te krenghen.

Den 27. dito, hadden wy de wint Oostelick met lieflick weer, en moye koelte en goede voortganck, de zee seer slecht, de koers Suyden, hadden de hooghte van 58. graden 53. minuten, den geheelen achtermiddagh dreven wy in stilte en was heel warm weer, tegens den avondt fagen wy een Schip voor uyt, daer wy ons koers na toe stelden, by hem komende, setten onse Chaloup uyt, en onse Capiteyn voer daer aen boort, om den Schipper aen ons boort te halen, by mijn Heer de Ruyter, om wat nieuws van hem te verstaen, de welcke weynigh wiste, door dien hy van Koppenhagen quam, maer seyde dat eenige Capiteynen waren geherquebuseert en sommige gebannen, die haer devoir niet gedaen en hadden in de slaghe tegen de Engelsche.

Den 28. dito, weer en windt en koers als vooren, hadden de hooghte van 57 graden 33. minuten, doen wiert de Schout by Nacht, *vander Saen* met Acte belast, dat hy de Rotterdammer soude slepen, die met ons van *S. Christoffel* was gevaren, zijnde een Koopvaerdyer, doch hy qualijck bezeylt was, 't welck datelijck wierdt nagevolght in 't derde glas; in de achtermiddaghs-wacht fagen wy 8. Schepen na ons toe komen, by haer komende waren 't *Hamborgers*, die ons met verscheyde schooten saluteerden, waer op wy mede antwoorden, en ons tijdinghe brachten dat de Engelsche haer voor onse gaten wederom vertoonden, en onse Schepen alleenigh wachtende de goede windt om uyt te komen, Godt wil haer zeghenen en een helden moedt geven, waer op wiert gepetiaert, by aldien de wint het toelaten wilde geresolveert, te zeylen in het gat van de Eems, 's avonts de windt Oost, Zuyd-Oost konden maer Zuyden zeylen, en als de windt goet soude zijn, moesten die N. Oost hebben, de koers S. S. Oost, wierpen grondt op 57, 40. en 30. vadem.

Den 29. dito hadden de wint Oost-Zuyd-oost, konden maer Zuyd zeylen, wy wonden 't naer 't Noord-oosten met moye koelte, wierpen verscheyde reyfen het loot, bevonden 36. en 40. vadem water, naer 4. glafen wonden wy het wederom, mosten alsoo laveeren tot dat de windt ons favorabel soude wesen voor ons desseyn, wy rescontreerden veel Schepen, maer hielden haer buyten schoots, om datse de Engelsche niet vertrouden, en niet wetend wie wy waren, hadden 's middaghs de hooghte van 36. graden 39. minuten met Sonnen onderganck, wierpen weder het lot op 32 vadem.

Den 30. dito, 's morgens de windt als boven, maer wat harder, soo dat wy onse mars-zeylen mosten reven, en kosten niet meer als N. Noord-oost zeylen, door contrarie windt naer Noorwegen, hadden verscheyde mael grondt geworpen op 50 vadem en wat meerder, hadden de hooghte van 57 graden 20. minuten, doen quamen wy by een Fluyt-scheepken, dat een witte Vlagge liet achter af waeyen, dat wy meenden een Fransman te zijn, maer in 't laveeren, en door dien hy mede in de wint hadde om te gaen na Dantzick, maekten wy dat hy achter ons om quam, en doen wy hem preyden, en hy met onse Chaloup aen boort wiert gehaelt, maer en hadde niet nieuws.

Den

Den eersten Augifti de windt N. N. West, de coers Suyden ten Oosten met weynigh voortganck en stilte, tegens den avont of achtermiddagh ontrent het 3 glas, fagen wy een Puy, waer van onse Capiteyn den Schipper daer van aen boort haelde, de welcke maer drie weken voorleden uyt Zeelandt was gevaren, en sonderlinghs niet nieuws en hadde, als datse waren geweest in *Terneuf*, dat daer sulcken Aerdtbevingh hadde gheweest, als of de werelt soude vergaen, wy kregen doen moye koelte voor de windt, wierdt gepetiaert ende geresolveert, dat de Puy met ons soude gaen, om met ons te zeylen naer 't *Vaderlandt*, door de reede, dat men vreesde dat sy de Engelsche mochten rescontren, den Schipper, om dat hy met ons soude varen, alles soude ontdekken, en ons dienen, en voor een Spion om een uur 2 a 3 voor uytte zeylen, en soo hy yetwes van onraet vernam, ons tecken soude doen, hy hadde een Vlaemische Schipper in, die wy over namen, ende setten wederom daer een Matroos in de plaets.

Den 2. dito, 's morgens de windt West ten Suyden, de coers Oost, fagen van ver een Schip dat verscheyde schooten op onse Puy dede, en daer jaght op maeckte, en naer ons gissingh was het een Engelsche Caper, en onse Schepen vernemende, verliet hy de voorseyde Puy, wy souden hem wel vervolght hebben, by aldien wy niet diffensijf hadden gegaen, door dien wy ons te swack bevonden, teghens de groote macht der Engelsche Schepen, welcke wy presumeerden te zijn, en dat schip dat wy fagen, met eenen de brant-wacht hadden, 's achtermiddaghs door de westelicke windt moften wy wenden, en zeyden Oost Noord-oost, leydent wederom over tegens den avont met een Suyd-weste windt, konden over de andere boegh zeylen Oost Suyd-oost.

Den 3. dito, de windt Suyd-oost, wel soo Oostelick, konden Suyd ten Westen zeylen, en Suyd Suyd-west de coers, hadden de hooghte van 55 graden 38 minuten met een redelicke koelte, wierpen het loot op 19, 20, 23 en 25 vadem.

Den 4. dito, de windt Suyd, konden maer West-zuydt-west zeylen, daer naer de coers West, met regen en donder, wy zeyden over de andere boegh Zuyd Zuyd-oost, dewijl de windt al Zuyd-west was, wy fagen 2 zeylen te loefwaert, en ettelijcke andere aen ly van ons, 't welck schenen Boeyers te zijn, 's middaghs de hooghte van 54 graden 54 minuten, hadden dien dagh gront op 24 vaem, gisten te zijn ontrent het *Heylige Landt*, 10 mijlen Suyd-oost van ons te hebben.

Den 5. dito, 's morgens buyigh weer, de windt Suydelick, de coers Oost Suyd-oost, met den dagh waren benoorden 't *Heylige Landt*, hebben 't gewendrt, de coers West ten Suyden, desen voormiddagh quamen 3 Chaloupen van 't *Heylige Landt* naer ons toe, waer van wy een aen boort kregen, daer in 12 Lootsen waren, den Commandeur *de Wilde*, en Capiteyn *Swart* kregen oock yder een aen boort, die wy aen boort hielden, hebbende 's middaghs 't *Heylige Landt* naer gissingh 5 mijl ontrent Suyd ten Oosten van ons, aen den middagh wiert een feyn schoot gedaen, en gepetiaert, waren 's middaghs met de Ebbe, wel 2 mijl afgedreven met doot stilte, ontrent den avont kregen het luchjen Noord-oost, koers Suyd Suyd-oost, doen zijn de voorschreven Lootsen met haer Chaloup ofte jol aen landt gevaren, ende belast wel op te passen, soo de windt contrarie liep, op de Elve in te brengen, 's avonds hadden 't *Heylige Landt* Suyd ten Oosten ontrent vier en een half mijl van ons, met den doncker kregen de wint wat

Noordelicker, daer na Suyd-west ten Suyden, en daernaer Suyd-west, in de nacht West-Noord-West.

Den 6 dito, 's morgens buygh weder met stijve koelte, uyt den Noorden, en N. Noord-west, de cours West, waren dwers van 't Eylandt *Borkom*, zeyden voort tot de *Wester Eems*, waren 's middaghs voor gaets, staken by, en lieten 't drijven om de Vloot in te wachten, daer wierdt een feyn-schoot gedaen om te periarēn, daer na deden 2 schooten met scharp naer 2 van onse Prijfen, die het dragende hielden om naer ons toe te komen. Hier waren voor gaets alle de Tonnen opgenomen uyt vreesē der Engelsche, 's middaghs met de voorvloedt zeyden wy op de Mercken van *Rottem* aen, en zijn soo met onse 12 Lands-schepen van Oorlooge en onse Behoefte-fluyt, met 5 Prijfen, en een Rotterdammer Koopvaerdyman en sijn Soon, in 't gat van de *Wester Eems* in gezeylt; omtrent namiddagh tusschen 3 of 4 uuren zijn wy voor *Delfzijl* ten ancker gekomen, en vonden alhier ter reede 3 Zeeufche Capers, waer van d'eenē hier 4 Engelsche Prijfen opgebracht hadde, den Heer Vice-Admirael wiert alhier van alle de Gemeente verwelkomt, en quamen van alle omleggende plaetsen dito Heer verwelkomen, en ons Schip besichtigen.

Den 12 dito, 's morgens moy weer, de windt Z. Zuyd-west, 's na middaghs arriveerde alhier hare *Edl. Mog. Gecommitteerde*, van de *Helder*, te weten de *E. Heer Gerard Colderman van Haerlem*, met d'*Edl. Heer van Groeningen*, met een *Heer van Noort-Hollandt*, en een *Heer van Rotterdam*, en is oock den Capiteyn *Geweldige Stijls*, met den *Generael Sillewey van Cormenijn*, nevens een Engelsch Constapel, *Andries Bouman*, naer Amsterdam vertrocken, oock waren de *Heeren van Amsterdam*, van *Rotterdam*, en van *Noort-Hollandt* aen boort gekomen, ende den Heer *de Ruyter* verwelkomt hebbende, zijn 's avonds wederom van boort gevaren.

Den 13 dito, 's morgens moy weer, de windt Zuyd-west, desen morgen zijn de *Edl. Heeren Gecommitteerde* aen boort gekomen, om te monstern, en zijn desen voormiddag door de selve gemonstert, bevonden 292 koppen present te zijn, van boort varende zijn d'andere Amsterdamsche Schepen gemonstert, dito Heer *Colderman*, met de Heer *Hantjes* weder aen boort gekomen, en het middaggh-mael met den Heer *de Ruyter* gehouden, 's namiddighs zijn dito Heeren met den Heer Vice-Admirael aen Landt gevaren, en zijn dito Heeren uyt de Schans nevens den Heer *de Ruyter* verwelkomt, met 't losbranden van al 't Canon, 's avonds quamen dito Heeren nevens onsen Heer Vice-Admirael weder aen boort, en zijn van desen dagh daer over veel eer-schooten, en affcheydt-schooten gedaen, oock wiert doen een moetwilliger van den Schout by Nacht *Aert van Nes*, die op dito Schout by Nacht sijn Schip veel moetwil hadde bedreven, oock alhier aen boort zijnde 't selve dede, is daer over achter op de Companje aen handen en voeten geslooten, was doen seer regenachtig weer, 's nachts is alhier een Post van hare *Hoogh Mogende* ghekomen, brieven mede brengende als dat de Heer *de Ruyter* Luytenant Admirael was gemaect.

Den 14 dito, 's morgens moy weer, de windt Zuyd-west, 's middaghs is den Heer Luytenant Admirael, met sijn Huysvrouw en Kinderen, van hier over landt naer *Texel* vertrocken, met hem vergeselschapt, *Joncker Reynoldt van Coeverden*, en *Monfieur Panbuyfen*, en onsen Predicant *Flockerius*, en onsen Chirurgijn, onsen Commandeur van de Soldaten, met noch 8 a 9 van ons Volk, om

mede nae de Vloot te gaen, oock wierdt de Goudt-kist met de andere bagagie gheloft.

Den 15 dito, 's morgens moy weer, de windt Zuyden, omtrent den middagh zijn haer *Edl. Mog. Gecommitteerde* weder aen boort gekomen, en 's namiddaghs met de Wat-Convoyer naer Emden vertrocken, kregen doen oock een Huysduyner Loots aen boort, genaemt *Barent Symonisz*.

Den 16 dito, 's morgens heeft den Heer Vice-Admirael *van Meppel* een feyn-schoot gedaen om te petiaren, het was regenachtigh weder, de windt Zuyd-west ons Volck hadde 2 tonnen bier gekregen tot een vereering van de *Edl. Heeren Gecommitteerde*, 's middaghs bleven dito Heeren aen boort, 's nachts bleven dito Heeren aen boort slapen, daer ontstondt 's avondts een harde windt, met regen, soo dat de Chaloup 's nachts verweert aen Landt bleef.

Den 17 dito, de windt als vooren, hebben doen ons Vlagh van boven in ge-haelt, als mede den Schoutby Nacht, *van Nes*, en den Commandeur *van der Saen*; en den Heer Vice-Admirael *van Meppel*, heeft het Comnando over genomen, wierdt doen een feyn-schoot gedaen, om t'zeyl te gaen, alhoewel de blacuwe Vlagge waeyde, en gingen niet onder zeyl, maer was om sijn volck aen boort te hebben, op den dagh goet weer.

Den 18 dito, 's morgens goet weer de wint zuydelick, den Heer Vice-Admirael dede weder feyn om t'zeyl te gaen, wy kregen ons volck soo nu en dan aen boort, 's avonts is Capiteyn *'t Hoen* naer Emden gezeylt, en onderwege aen de grondt gezeylt.

Den 19 dito, 's morgens regenachtigh weer, de wint S. Suyd-west, den Vice-Admirael dede noch feyn om te zeylen, doen zijn de Ed: Heeren Gecommitteerde alhier weder aen boort gekomen, die naer een weynigh blijven wederom scheidten.

Den 20. dito, 's morgens goet weer, de wint West Noord-west, desen morgen zijn 14 van onse Matroolen en 6 Soldaten uyt ons Schip aen den Heer Vice-Admirael *van Meppel* gefonden, om zijn Schip te helpen t'huys voeren, alsoo dito Vice-Admirael, zijn volck tegens wil en danck waren wegh gelopen, doen zijn wy met onse by hebbende Schepen met een voor-Ebbe van voor Delfzijl na 't Gat ghezeylt al laveerende, 's middaghs quamen weder ten Ancker om Ty te stoppen, 's namiddaghs zijn de Ed: Heeren Gecommitteerden hier weder aen boort gekomen, om haer afscheyt te nemen.

L Y S T E

Van de Schepen, die onder 't Commando van den E. Heer
de RUYTER, Vice-Admiraal van Holland en West-Vriessland,
op sijn Reyse van *Cabo Verde*, *Guinea*, *Caribische Eylanden*,
als *Terra Nova*, zijn verovert.

DEn 23 Octob. 1664. 't Schip de *Victori*, Capiteyn *Isaac Teyler*, gemonteert met 33 stukken Canon, 50 man, door den Heer Vice-Admiraal *de Ruyter* ontlast, ende volgens accoort weder gegeven.

't Schip de *Martha*, Capiteyn *Gillis Toornburgh*, gemonteert met 20 stukken en 42 man, door den Heer Vice-Admiraal geloff en wederom ghegeven.

't Schip de *Advijs*, Capiteyn *Timothe Leeuwijn*, ghemonteert met 10 stukken en 29 man, door den Schout by Nacht, *Aert van Nes*, *Haeckxwant*, en Capiteyn *Ian van Nes* ontloft en gerestitueert.

't Schip den *Dolbijn*, Capiteyn *Thomas Grieck*, gemonteert met 20 stukken en 42 man, ontloft door den Commandeur *de Wilde*, en gherestitueert.

't Schip de *Hoop-vel*, Cap. *Steven Nords*, gemonteert met 20 stukken en 45 man, ontloft door den Schout by Nacht, *van Nes* en *Haeckxwant*, en gerestitueert.

't Schip *Africa*, Capiteyn *Benjamin Symons*, gemonteert met 20 stukken en 36 man, ontloft door den Capiteyn *vander Saen*, en gerestitueert.

't Schip de *Prospere*, Capiteyn *Ian Koorn*, gemonteert met 10 stukken en 36 man, ontloft door den Schout by Nacht *Haeckxwant*, en gerestitueert.

't Schip de *Spaye*, Capiteyn *Ian Niemants*, gemonteert met 6 stukken en 18 man, ontloft door den Heer Vice-Admiraal *de Ruyter*, 't schip voor prijs behouden, en aen *Cabo Verde* gelaten, om voor een Jacht op de *Kust* te gebruycken.

't Koninghs Schip de *Victori*, Capiteyn *Teyler*, ghemonteert met 33 stukken, voor de tweede reys genomen, en prijs verklaert aen de *Mina*, en alles daer uyt gehaelt, en tegen het Landt aengehaelt voor een wrack.

Den 14 dito, 't Schip de *Martha*, Capiteyn *Gillis Toornburgh*, ghemonteert met 20 stukken, voor de *Mina*, door den Capiteyn *vander Saen* en Capiteyn *Swart*, voor de tweede reys aengehaelt, en voor Prijs verklaert, en tot een Brandert toegemaect, en mee genomen.

Den 8 Feb. 't Schip de *Maeght van Enckhuysen*, komende van *S. Thomas*, door de Engelsche van onse Natie genomen, leggende voor 't *Fort Carmentijn*, groot 80 lasten, tegen strant gejaeght; en door de brandingh aen stukken gestooten.

Den 9 May, 't Schip *Africa*, door den Capiteyn *Swart* en Capiteyn *Enno Docdens* verovert voor de tweede reyse, geladen met Zuycker en Tobak, dito Schip met ons genomen nae 't *Vaderlandt*, gemonteert met 16 stukken.

't Schip *Barbara*, door Capiteyn *Ian van Nes* verovert, groot omtrent 70 lasten, gemonteert met 10 stukken, 't schip met ons genomen.

't Fregat *Patientie*, door den Heer Vice-Admiraal *de Ruyter*, en Capiteyn *Swart* verovert, groot omtrent 80 last, gemonteert met 12 stukken, tot *S. Eustatius* verkocht.

't Fluyt-schip *Iuffrouw Anna*, verovert door den Capiteyn *Sweers*, groot omtrent 80 lasten, gemonteert met 10 stukken, aen *S. Eustatius* verkocht.

Een Pinas-scheepken, genacmt 't *Konings Wapen*, door Capiteyn *Hendrick Adriaensz.* verovert met 2 stucxkons. Een

L Y S T E.

Een groote Boot door den Capiteyn *Hendrick Adriaensz.* veroverd, met 87 rollen Toback, de Toback geloft en de Boot verkocht.

Een Fluyt van *Hendrick Adriaensz.* genomen, geloft ende verbrandt.

't Pinas-scheepjen de Fransman by den Heer Vice-Admirael ghenomen, doch aen *S. Christoffel* komende, het een Fransman van *S. Malo* was, te weten een uyt de Bay van *Mieuws*, met de andere Engelsche genomen worden, doch eyndelijck geresitueert.

Een Scheepjen door den Vice-Admirael van *Meppel* genomen, was ledigh en in de grondt gekapt.

Een Spaens Fregat genaemt het *Kaperken*, door den Capiteyn *Sweers* veroverd, groot ontrent 40 last, gemonteert met 4 stucken, aen landt gehaelt, door dien het leck was, ende verbrandt.

Een Pinas-schip de *Koningh Iacobus*, door den Capiteyn *Hendrick Adriaensz.* veroverd, groot ontrent 100 last, en 16. stucken, heeft meest sijn lading met Wol en Suycker, gaet met ons naer 't Patria.

't Schip de *Negerye*, een Hollandts Pinas, groot ontrent 80 last, en veroverd door den Capiteyn *Swart* met 10. stucken.

't Fluyt-scheepjen *S. Paulus*, door den Capiteyn *Hendrick Adriaensz.* veroverd, groot ontrent 70 last en 8 stucken.

't Pinas-scheepjen *Kins Armes*, door den Capiteyn van *Nes* veroverd, groot ontrent 60 last sonder schut, gaet met ons naer 't Patria, meest geladen met Suycker, den 20. Mey is 't selfde naer 't Patria ghesonden, terwijl wy noch naer *Terra Nova* gingen, en was slecht bezeylt.

't Scheepjen de *Bonaveniura*, groot ontrent 70. last, gemonteert met vier stucken Canon, veroverd door den Capiteyn *Swart*.

't Pinas-schip *S. Ioris*, groot ontrent 50 lasten met 4 stucken Canon, door Capiteyn *Ian van Nes*, en voor *S. Eustatius* door ons verbrandt, naer dat wy de Suycker daer uyt hadden gehaelt ontrent 80. groote vaten.

Den 9. Mey, 't Fluyt-schip *S. Michiel*, door Capiteyn *Enno Doedens* veroverd, groot ontrent 70 last, gemonteert met 10. stucken Canon, de Capiteyn genaemt *Broecker*, 't schip vol Suycker en Taback zijnde, gaet met ons naer 't Patria.

Den 19. Juny, een Pinas genaemt de *Jonathan*, Capiteyn *Lucas Hal* veroverd door den Heer Vice-Admirael de *Ruyter*, groot ontrent 80 last, gemonteert met 18 stucken, in de Bay van *S. Ian*, met weynigh victuali, gaet met ons naer 't Patria.

Een Pinas-scheepje genaemt *Barbara*, Capiteyn *Thomas Snellingh* door den Schout by Nacht van *Nes*, ontrent 50 last sonder schut, geladen met weynigh victuali is wederom gegeven.

Een Pinas-schip genaemt de *Wil Mein*, Capiteyn *Christoffel Broens*, veroverd door Capiteyn *Hendrick Adriaensz.* groot ontrent 45. lasten, sonder schut, met eenige victuali, 't schip is wederom ghegheven om de ghevanghen Engelsche over te brengen.

't Fluyt-schip de *Morgen-sterre* door Capiteyn *Swart* veroverd, gemonteert met 6. stucken met ontrent 70 a 80. lasten Zout, is in de Zee door ons verbrandt, alsoo 't selfde onbequaem was om onste volgen.

't Schip *S. Ioris* door Capiteyn *Ian van Nes* en *Pomp* veroverd.